KNJIŽNICA EDVARDA KARDELJA V CELJU

Celje - skladišče
D-Per
539/1981
1119811119,3
COBISS
OSREDNJA KNJ. CELJE

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kombinat
edvarda kardelja

marec 1981
leto XVII
št. 3

srečno

Pomembnost premoga naraščа

Generalni direktor našega kombinata, mgr. Srečko Klenovšek, je v razgovoru z novinarjem Dnevnika Svatom Krasnikom na njegova vprašanja dal razne informacije in pojasnila, ki so bila objavljena v Dnevniku 14. marca 1981. Glede na to, da so njegovi odgovori izredno zanimivi, smo se odločili, da povzamemo del intervjuja za objavo v našem glasilu.

Proizvodnja premoga je vnovič po več desetletjih postala zanimiva, vendar pa nastopa zaradi posledic mačehovskega odnosa do premogovništva v preteklih dveh desetletjih težka situacija v Sloveniji, pa tudi v Jugoslaviji. V enem ali dveh letih je težko spraviti premogovništvo na zeleno vejo, kajti posledice slabih odnosov iz prejšnjih let se ne dajo takoj odpraviti. Lansko leto Zasavski premogovniki niso mogli doseči proizvodnega načrta. Borili so se s številnimi težavami v jamah, rudarji pa delali v izredno težkih pogojih. O vzrokih izpada oziroma manjši proizvodnji premoga je intervjuvanec dejal naslednje:

Na odkopu premoga v jami TOZD Premogovnik Trbovlje — vzajemno delo človeka in stroja. Foto Nace Bizilj

»Za to je veliko razlogov. Najpomembnejši pa so trije, in sicer: požar v premogovniku Ojstro, ki so ga rudarji z veliko požrtvovalnostjo komajda zadušili in obenem rešili tudi dragoceno novo podporje. Potem vdor vode in blata v hrastniški jami, ki k sreči ni zahteval žrtev. In še tretji: v trboveljskem premogovniku smo z novim podporjem, z novo mehanizacijo, ki smo jo tako težko pričakovali in na njej gradili velike upe za boljšo produktivnost in proizvodnjo, le delno uspeli. Temu so bili vzroki nenehni vdori vode, ki je razmočila z ilovico pomešan premog do te mere, da je bilo delo tako otežkočeno, da ni dalo pravih rezultatov. V teh treh premogovnikih smo imeli tudi poglavitni izpad proizvodnje. Le zagorski rudarji, v svojih jamah v Kotredežu in v kisovškem premogovniku, so nakopali več premoga kot so predvidevali«.

Iz različnih vzrokov je bil tudi finančni rezultat poslovanja kombinata v preteklem letu slabši, saj se je nabralo izgub za okoli 210 milijonov dinarjev. Na to pravi sogovornik naslednje:

»Izpad proizvodnje ima prav gotovo posledice v izpadu dohodka, vendar so bili premogovniki in elektrarne, vsi zajeti v elektroenergetski sistem Slovenije, po domače povedano, »udarjeni tudi drugje. Gre za to, da ni bilo v celoti izpolnjeno pričakovanje, da bodo dohodkovni odnosi urejeni tako, da bi naj bilo zagotovljeno tudi plačilo enostavne reprodukcije. Tu mislim na tekoče stroške in na sklade. Interesna skupnost elektrogospodarstva je namreč že v začetku leta 1980 sprejela ovrednoteno energetsko bilanco za premogovništvo in elektrarništvo v taki višini, ki bi to omogočala. Zaradi znanih ukrepov na področju politike cen pa se cene premoga in električne energije niso dvignile v taki višini, da bi omogočile normalno gospodarjenje v elektrarnah in v premogovnikih. To je tudi eden od bistvenih razlogov za izpad dohodka.

Drugi Dogovor in sporazum s porabniki premoga v široki potrošnji in v industriji tudi ni prinesel plačila za dobavljeni premog v tisti višini, kot je to prikazal izračun za enostavno reprodukcijo. To pač zato, ker velja v sporazumu s porabniki zapisano določilo, da bo premog večjih kaloričnih vrednosti za široko potrošnjo in industrijo pri cenah izenačen z energetskim premogom. Tako imamo že pri osnovnem pridobivanju dohodka (s premogom za široko potrošnjo, za industrijo in za energetiko) izpad, ki še znatno povečuje izgubo povzročeno s težavami, ki smo jih imeli pri proizvodnji v jamah. Tu velja še povedati, da je termoelektrarna povsem izpolnila svoje planske proizvodne naloge, in še več kot to, pa ima kljub temu, ponovno zaradi nedoseganja dohodka, 30 milijonov dinarjev izgube. Zasavski premogovniki pa so lansko leto končali z okrog 180 milijoni dinarjev izgube«.

Kako pa bo s pokritjem izgube, kdo jo bo pokril? Premogovništvo oziroma energetika je dejavnost posebnega družbenega pomena, zato po vsej verjetnosti rešujejo pristojni organi vprašanje izgube pri REK EK oziroma ZPT nekoliko drugače?

»V energetiki praviloma izgube ne imenujemo s to besedo, temveč jo obravnavamo kot izpad dohodka, ki naj bi ga pokril tisti, ki ga je povzročil, razen za tisti del, za katerega ugotovimo, da smo krivi sami. V okviru EGS in v dogovoru s porabniki električne energije naj bi pokrili izgubo termoelektrarn in tisti del izgube s premogom, ki ga za proizvodnjo električne energije pokurijo v trboveljskih termoelektrarnah, v ljubljanski toplarni in delno v šoštanjski termoelektrarni. Za premog za široko potrošnjo in za industrijo, torej za pokritje izgube v višini 90 milijonov, pa se pogovarjamo o kompenzacijah, kar pomeni po zakonu, da je za izpad dohodka zaradi določitve cen premoga posebnega družbenega pomena, kar premogovništvo je, odgovoren tisti, ki je te cene določal. O tem tečejo pogovori na vseh republiških organih skupaj z nami in Velenjčani. Gre predvsem za to, kako v tem zaostrenem položaju najti ta denar.«

Kako bo z letošnjim izpolnjevanjem proizvodnega načrta za premog? Načrt predvideva proizvodnjo premoga v višini 1,500.000 ton, medtem ko lanskega načrta, ki je znašal 1,400.000 ton, iz številnih objektivnih vzrokov ni bilo možno doseči. Bo letos lažje doseči plan?

»Vlaganja v rudnike, predvidena v tem srednjeročnem obdobju, naj bi znašala skupno 3,5 milijard dinarjev. Ta sredstva pa niso namenjena le posodobitvi, temveč tudi povečanju proizvodnje. Na vsak način moramo povečati proizvodnjo, saj na današnji slonijo s svojo proizvodnjo trboveljske termoelektrarne, ljubljanski toplarni (druga naj bi začela obratovati že čez eno leto). S povečano proizvodnjo pa dajemo osnovo tudi za novo termoelektrarno — toplarno v Trbovljah. Letos predvidenih 1,500.000 ton premoga lahko pridobimo s tem, da z dnevnih kopov izplenimo nad 100.000 ton premoga. Prav dnevni kopi pa so močno nepredvidljiva stvar, domala še bolj kot jamsko odkopavanje. Vse preveč so odvisni od vremenskih razmer. Že danes pa nam delajo težave zaradi tega, ker naše separacije niso sposobne separirati tega premoga, ki je v večini v obliki prahu, separacije pa so usposobljene za separiranje boljših vrst premoga. Prav tu nam lahko spodleti izpolnjevanje letošnjega načrta pridobivanja premoga.«

V začetku tega leta so se delavci kombinata v vseh TOZD in DO odločali o združitvi rudnikov Kanižarica in Senovo v SOZD REK EK. Kaj narekuje združevanje manjših rudnikov rjavega premoga v kombinat?

»Ob pričetku energetske krize smo tudi v Sloveniji uvideli, da je za nas pomembna vsaka tona premoga ter smo kmalu začeli razmišljati tudi o tem, da

je treba ohraniti manjše premogovnike in jih obenem razvijati. Po sprejeti elektroenergetski bilanci leta 1978, ta naj bi veljala tja do leta 2.000, je tudi predvideno, da naj bi zaprli rudnik Laško leta 1983, za tem Senovo leta 1985 in rudnik Kotredež leta 1987. V zadnjem času pa so se stvari toliko spremenile, da menimo, da je treba za vsako ceno, če so le možnosti nahajališč premoga v teh rudnikih ali pa v njihovi bližini, te kolektive ohraniti. Še več. Treba jih je opremiti za več let trajajočo proizvodnjo, oziroma za proizvodnjo vse do takrat, dokler bo v njih še mogoče pridobivati premog.

Pri tem smo se rudarji v republiški zbornici dogovorili, da lahko dosežemo usklajenost razvoja teh manjših rudnikov le v večjih združbah, to pa sta pri nas oba kombinata. Prav tako smo se dogovorili, da naj bi bil nosilec razvoja pridobivanja lignita velenjski kombinat, za rjave premoge pa naj bi bil nosilec razvoja naš revirski kombinat. Prav tako naj bi oba kombinata prevzela raziskave za ugotavljanje doslej še nepoznanih nahajališč obeh vrst premogov.

Zadnje mesece se celo že tudi pogovarjamo o tem, da bi oba kombinata prevzela tudi vso odgovornost, s tem v zvezi pa tudi pravice za distribucijo premoga za slovensko industrijo, široko potrošnjo in energetiko. Tako naj bi se mi, slovenski rudarji, pogovarjali s stanovskimi tovariši v drugih naših republikah o dobavah premoga za Slovenijo. Prav tako pa bi se dogovarjali s porabniki v Sloveniji o tem, kakšen premog in koliko premoga potrebujejo. Tako bi bilo v obeh kombinatih zaokroženo premogovno gospodarstvo Slovenije.«

Predvideno je bilo, da se bo tudi rudnik Laško združil v SOZD REK EK. Stvari pa, kakor slišimo, potekajo nekoliko drugače, čeravno rudarji z Dola pri Hrastniku že kopljejo rov proti meji rudnika Laško.

Kako stoje te zadeve?

»Že v pregledu vlaganj v osnovna sredstva primarne energije v SR Sloveniji za obdobje 1981-1985, ki sta ga sprejela interesna skupnost EGS in skupščina SR Slovenije, je predvideno vlaganje v Trbovlje in Laško v skupnem znesku 3,43 milijarde dinarjev. Del teh sredstev pa je namenjen izdelavi zveznega rova med Dolom pri Hrastniku in med Laškim. Tako bi namreč v naslednjem obdobju lahko pridobivali premog na področju, ki je sedaj nekako na meji med Laškim in Dolom. Na tak način bi se celotno premogovno slojišče od Hrastnika do Laškega porazdelilo v dva velika kompleksa s približno enakimi rezervami premoga. Tega bi, dobro organizirana in opremljena, izkoriščala dolski in laški rudnik z letno zmogljivostjo obeh po 500.000. Prav zaradi tega menim, da bo laški rudnik prej ko slej povezan z našim kombinatom, čeprav tečejo tam stvari danes nekoliko drugače.«

Življenjski jubilej Lidije Šentjurc

Dne 18. marca 1981 je dopolnila 70 let svojega življenja naša rojakinja Lidija Šentjurc, članica sveta federacije, narodni heroj, junakinja socialističnega dela in nosilka partizanske spomenice 1941.

Dne 17. marca je bila v prostorih skupščine SR Slovenije priložnostna slovesnost, na kateri je predsednik CK ZKS France Popit ob daljšem nagovoru izročil tovarišici Lidiji Šentjurc odlikovanje predsedstva SFRJ. Odlikoval jo je z redom jugoslovanske zvezde z lento. Slovesnosti so prisostvovali vsi najvišji predstavniki naše republike. Visoko odlikovanje so podelili za njeno dolgoletno revolucionarno delo in izredne zasluge pri graditvi SFRJ, za razvoj in krepitev zavesti naših ljudi v boju za svobodo in neodvisnost naše države ter za pomemben prispevek k politiki miru in prijateljskega sodelovanja z drugimi državami.

Tovariš Popit je na kratko orisal njeno življenje in delo, pri čemer je posebno poudaril, da jubilantka izvira iz rudarskih revirjev, ki so jo zaznamovali za vse življenje. Orisal je njeno napredno gibanje v predvojnem času, ko je imela tesne stike v svojem rojstnem Hrastniku z vsemi takratnimi borci za boljše življenje. Svoje delo je nadaljevala tudi na ljubljanski Univerzi, kasneje v zaporu, v narodnoosvobodilnem boju in revoluciji, v povojnem obdobju, vse do današnjih dni. Življenje Lidije Šentjurc, tako je poudaril France Popit, je celo zvesto revoluciji, zapisano boju za boljši in pravičnejši svet, njen pogled vselej uprt naprej, v perspektive jutrišnjega dne. Čeravno jo je pot vodila iz revirjev v Ljubljano in nato v Beograd, je ostala revirjem zvesta, povezana z njimi z neštetimi vezmi.

Lidiji Šentjurc smo poslali člani kolektiva našega kombinata ob njenem življenjskem jubileju naslednje pismo:

»V teh dneh praznujete svoj življenjski jubilej. Mimo tega jubileja ne moremo člani kolektiva našega Revirskega energetskega kombinata Edvarda Kardelja, ker je dejavnost rudarjev in drugih delavcev našega kombinata bila v preteklosti in sedanjosti tako povezana z vami, da smo postali eno v vsej naši socialistični družbeni skupnosti.

Ko vam posredujemo najboljše želje in čestitke ob vašem življenjskem jubileju, imamo pred očmi vaše večdesetletno sodelovanje z rudarji v revirjih, vašo pripadnost revirskim delavcem in občanom, vaše tovariške odnose, bodisi z delavci v združenem delu, kakor tudi z občani in krajani v revirskih občinah, vašo izredno zagnanost, delavnost in nepopustljivost v številnih akcijah v katerih ste sodelovali pred vojno, med NOB in revolucijo, pa tudi v vsem povojnem obdobju socialistične izgradnje.

V rezultatih dela, ki smo jih dosegli v vseh teh letih izrednih naprezanj kronanih z uspehi, ob manjših težavah, so vtkane vaše številne spodbudne ideje, predlogi, mnenja, stališča in konkretne sugestije. Dobršen del uspehov, ki smo jih dosegli v vsem našem povojnem času v proizvodnji premoga in električne energije, v dvigu družbenega standarda, kakor tudi samoupravni preobrazbi in poglobitvi tovariških in medsebojnih odnosov, predvsem pa v solidarnem odnosu sodelavcev posameznih temeljnih organizacij in delovnih organizacij, je vaša zasluga in kot posledica vaših številnih srečanj z nami na raznih ravneh.

Vsaka beseda, ki jo tokrat napišemo, ima premajhno težo, da bi lahko z njo poudarili pomembnost vašega uspešnega delovanja in razvijanja naše socialistične družbene skupnosti, zato naj veljajo preproste želje in čestitke slehernega našega rudarja, energetika, kovinarja in drugih delavcev našega kombinata: tovarišica Lidija, živite še dolgo uspešno ter aktivno, pri čemer naj vas sleherni trenutek vodi — rudarski Srečno!«

V Hrastniku so počastili jubilej revolucionarke

V petek 20. marca t. l. je bila v večernih urah v Delavskem domu v Hrastniku osrednja prireditev v počastitev 70-letnega življenjskega jubileja hrastniške rojakinje Lidije Šentjurc. Slovesnosti so se udeležili tudi podpredsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher, člani predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc, predsednik CK ZKS France Popit, član sveta federacije Miha Marinko, predsednik zveze združenj borcev NOB Slovenije Janez Vipotnik, sekretar republiške konference SZDL Slovenije Miloš Prosenc, podpredsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije Martin Mlinar in mnogi drugi predvojni komunisti in borci, predstavniki družbeno-političnih skupnosti in organizacij iz revirjev in drugi. O življenjski poti jubilantke je govoril član CK ZKS Marjan Orožen. Hrastniške kulturne skupine pa so izvedle kulturni program. V imenu družbeno-političnih organizacij in revirskih občinskih skupščin so jubilantki poklonili umetniško sliko o Hrastniku, revirsko združeno delo pa izvozni jašek. Ob jubileju so odprli v mali dvorani Delavskega doma tudi razstavo 600 fotografij in 300 dokumentov iz bogate življenjske in revolucionarne poti Lidije Šentjurc.

Problematika v rudniku Kanižarica

Za leto 1981 je predviden plan proizvodnje premoga v višini 120.000 ton. Poleg proizvodnje premoga planiramo odpiranje Južnega polja, kajti v polju Kadunja, kjer vršimo sedaj eksploatacijo premoga, se zaloge bližajo koncu. Za odpiranje omenjenega polja predvidevamo izdelati v letu 1981 ca 1000 m prog in vpadnikov pretežno v jalovini (lapor, glina).

Pri izvajanju del v jami pričakujemo naslednje probleme:

Ozko grlo na izvozu izkopanine iz jame:

Jama rudnika Kanižarica ima le eno izvozno okno s skipno posodo, v jami pa sistem gumi trakov do zbirnih bunkerjev.

Kljub temu, da je kapaciteta vseh naprav zadostna, pa obstoja problem istočasnega izvažanja premoga in jalovine iz investicijskih del. Poleg navedenega predstavlja jalovina še poseben problem, ker se v jami na delovišču razmoči in jo je težko transportirati preko sipalnikov.

Ojalovitev IV. premoškega sloja

Proti dnu Kadunje, zlasti v jugovzhodnem delu, se premoški sloj ojalovi z več jalovimi vložki različnih debelin. Pri odkopavanju le tega nastopajo težave, ker je potrebno z odkopom slediti debelejšim premoškim plastem.

Pomanjkanje rudarjev, neustrezen kvalifikacijski sestav in izostanki:

V rudniku že dalj časa obstaja problem pomanjkanja rudarjev za delo v jami, kar je brez dvoma posledica odnosa družbe do rudarstva v pretek-

losti. V letošnjem letu bo ta problem še hujši zaradi investicijskih del v jami, kjer bi moglo biti zaposlenih 40 rudarjev. Ker je priliv rudarjev zelo majhen, bomo izvajali investicijska dela na račun manjše proizvodnje premoga. Precejšnje težave nastopajo tudi zaradi neustrezne kvalifikacijske strukture rudarjev, pri čemer je izrazito pomanjkanje kvalificiranih rudarjev — kopačev.

Poseben problem pri proizvodnji premoga predstavljajo izostanki z dela, pri čemer so bili na jamskem obratu v letu 1980 naslednji:

bolniški do 30 dni	8,4 %
bolniški nad 30 dni	3,0 %
bolniški skupaj	11,4 %
plačani redni dopusti	8,3 %
plačani izredni dopusti	0,9 %
neplačani dopusti	0,4 %
refundacije	0,4 %
neupravičeni izostanki	2,8 %
izostanki skupaj	24,4 %

Za celotno delovno organizacijo so izostanki nižji in znašajo skupno 19,3 %.

V letošnjem letu bomo težili k temu, da se izostanki zmanjšajo.

Fluktuacija:

V rudniku Kanižarica je bila v preteklih letih zelo velika fluktuacija zaposlenih, kar pričakujemo tudi v tekočem letu. Leta 1980 je bila fluktuacija v zvezi s proizvodnjo premoga naslednja:

Prišlo je 138 rudarjev, odšlo 109, povpr. zaposlenih je 365.

Tako intenzivna fluktuacija zelo negativno vpliva na doseženo storilnost in proizvodnjo, nedvomno pa močno povečuje proizvodne stroške.

Pri odkopavanju v jami, zlasti v III. premoškem sloju, bo tekom leta prehod preko starih jamskih del, ki so bila ob sanaciji rudnika zasuta z dolomitnim peskom. Taki prehodi so velika ovira na proizvodnji.

Pogosti zastoji na transportni mehanizaciji:

V jami je v obratovanju precejšnje število transporterjev, ki so bili ob potrditvi jame zaliti z vodo. Te transporterje je zelo težko vzdrževati, zlasti še ob občutnem pomanjkanju raznih rezervnih delov. Poleg navedenega tudi kasnijo razne montaže strojev.

Odkopni predeli jame so iz leta v leto vse bolj oddaljeni od izvoznega vpadnika, tako da porabijo rudarji več časa za prihod na delovišča in odhod z njih, pa tudi dostava repromateriala je zahtevnejša.

Odkopavanje premoga v naslednjih letih pa pogojuje pravočasna priprava Južnega polja jame.

Predvidene probleme bomo tekom leta skušali reševati na različne možne načine v cilju doseganja planiranih del v jami.

Delovni načrt DO RGD za leto 1981

Delovna organizacija rudarsko gradbena dejavnost načrtuje v poslovnem letu 1981 v okviru TOZD RIG, TOZD ESMD, TOZD Avtoprevoz Zasavje in TOZD Gramat naslednji obseg rudarsko gradbenih del, proizvodov in storitev: TOZD Rudarsko investicijske gradnje planira po gospodarsko finančnem načrtu izvajanje jamskih gradbenih del na gradbiščih Zasavskih premogovnikov (Hrastnik. Trbovlje in Zagorje) in ostalih gradbiščih v domovini ter ZR Nemčiji.

Na področju Hrastnika bo TOZD RIG nadaljevala z odpiralnimi deli oz. pričela z novimi deli na sledečih objektih:

— v jami Hrastnik z izgradnjo jamskih gradenj na 5. in 7. obzorju vključno z izdelavo projektiranih zračilnih zvez in presipnih jaškov v TH podgradnji;
— načrtovana je tudi izgradnja transportnega vpadnika TV -85/0 ter priključne proge na koti O k vpadniku ZV-85/0;
— transportni vpadnik TH — O — Zahod, ordinata 4580 in 4955;
— izkop in permanizacija transportnega prekopa na ordinati 5200 in 5400 na 7. obzorju.

V jami Ojstro je v načrtu izdelava zračilno-oskrbovalnega hodnika in izkop zračilnega prekopa na koti 120 (5. obzorje), izgradnja transportnega vpadnika med 120 in — 20, zračilnega oskrbovalnega vpadnika kota 120/-40 ter izdelava zračilnega prekopa s 5. obzorja na zvezno obzorje.

Delovni načrt zajema tudi izkop raziskovalne proge v jami Dol (900 m) ter nadaljevanje sanacijskih jamskih del v plazovitem območju Hrastnika. Na gradbišču Trbovlje so planirana rudarsko gradbena dela v AB polju na etaži kota 285 in etaži na koti 415, v zgornjem 7. polju pa izdelava prekopa med kotoma 398 in 415 ter odpiralna dela po jalovini v Vode polju.

V jami Kotredež predvidevamo izdelavo zveze (preboj) med hodnikom H-73 in nadkopom N-75 ter nadaljevanje izgradnje ostalih jamskih objektov na nivoju 8. obzorja, kakor tudi izgradnjo presipnih jaškov J-73/2, J-73/3 in J-83/2 in nadaljevanje izkopa in permanizacijo transportnega vpadnika V-80/2.

V jami Kisovec je v načrtu izgradnja raziskovalnega hodnika RG-50 (Kotredež-Zahod) v dolomitu, dolžine 600 m.

Za rudnik lignita Velenje bo TOZD RIG nadaljeval z izgradnjo zračilnih nadkopov v jami Šoštanj, povzemom in permanizacijo transportnega nadkopa med koto + 38 in — 2 ter poglabljanjem šahta Nove Prelоge. Načttovana je tudi izgradnja transportnih prekopov k

temu šahtu v dolžini 340 m in še nekaterih ostalih jamskih objektov.

Za naročnika rudarsko gradbenih del »Isterski ugljenokopi Raše-Labin« bo TOZD RIG dokončal poglobljevalna dela v jašku Ripenda med 14. in 20. obzorjem. Po končanju teh del pa je planirana zmanjšava šahtne armature med površino in 14. obzorjem ter montaža cevovodov in vodilnic po celotni globini jaška (600 m). Z investitorjem pa so v teku tudi razgovori za prevzem še nekaterih dodatnih jamskih gradbenih del. Po gospodarsko-finančnem načrtu je predviden tudi pričetek gradnje zračilnega jaška za predor Karavanke.

Na gradbiščih v Zvezni republiki Nemčiji bo TOZD RIG izvajala rudarsko gradbena dela s firmo Deil-mann-Haniel in firmo Frölich-Klüpfel po pogodbah skelnjenih preko Poslovne skupnosti Rudis.

TOZD Elektrostrojne mehanične delavnice planira v poslovnem letu 1981 izdelavo raznih jeklenih konstrukcij za izgradnjo in opremo jaškov, nadkopov, vpadnikov in ostalih jamskih objektov. Delovni načrt zajema tudi montažo strojne opreme in tekoča vzdrževalna dela elektrostrojnih naprav, kakor tudi montažna dela in izdelavo električnih napeljav v glavnem za potrebe TOZD RIG. Poleg tega je po delovnem načrtu planirana izdelava 2000 kosov korit za transporterje EVT-120, LOT 1, LOT 2, izdelava 15 kosov pnevmatskih matol tipa ESMD ter gumi transporterjev za potrebe DO ZPT. Načrtujejo tudi popravila črpalk Flyght, pnevmatskega orodjai n drugih elektro-stojnih naprav za naročnike v okviru SOZD REK EK in ostale poslovne partnerje. Z razpoložljivim kamionskim voznim parkom pa bodo vršili prevoze za potrebe gradbišč TOZD RIG, deloma pa tudi za ostale TOZD kombinata.

Delovni načrt TOZD Avtoprevoz Zasavje za leto 1981 obsega 1,800.000 prevoženih kilometrov od tega 980.000 polnih in 820.000 kilometrov s praznimi kamioni — 9,200.000 ton/km. Planirana dela z nakladalnimi stroji znašajo 4.450 ur, dela z buldožerji pa 7.560 ur. Načrtovani prevozi za potrebe SOZD REK EK znašajo 65 %; z ostalimi razpoložljivimi kamionskimi kapacitetami pa bo TOZD vršila prevoze za tuje stranke,in to v glavnem za Industrijo gradbenega materiala v Zagorju. Samohodni stroji bodo izvajali dela za potrebe SOZD REK EK in gozdno gospodarstvo.

Gospodarsko-finančni načrt za TOZD Gramat je izdelan na podlagi predvidenih pogodb in planiranih naročil potrošnikov opeke, dolomitnega gramoza in peska ter koristnikov uslug gradbene skupine.

Opekarna načrtuje izdelavo 10.000 kosov opeke, od tega 35 % fasadne opeke ter 65 % modularnih blokov.

V kamnolomu Vode pa je predvidena proizvodnja 50.000 m³ dolomitnega drobljenca.

Gradbena skupina pa bo izvajala gradbena in obrtniška dela za potrebe SOZD REK EK, v manjšem obsegu pa tudi za tuje naročnike

Načrtovani celotni prihodek in stalež delavcev:

TOZD oz. DS SS	prihodek din	delavci
RIG	323.000.000	770
ESMD	66.600.000	108
Avto-prevoz Zasavje	57.000.000	86
Gramat	44.000.000	73
DS SS DO RGD	19.240.000	54
Skupaj DO RGD	509.840.000	1091

Za doseganje naših planskih nalog bomo morali poleg drugih obveznosti skrbeti za maksimalno izkoriščanje delovnega časa, razporeditve elektro-strojne opreme, racionalno uporabo vseh vrst gradbenih materialov in pogonske energije ter sproti reševati vse tekoče naloge z namenom izvajanja stabilizacijskih ukrepov v naši delovni organizaciji.

Drago Borišek

Posledice zaostajanja investicijskih del v jami Kotredež

O problematiki izvajanja jamskih odpiralnih del in dobavi investicijske elektrostrojne opreme v jami Kotredež smo bralce glasila »Srečno« že večkrat seznanjali. V začetku izvajanja 1. faze investicijskega programa za odpiranje in odkopavanje v jami Kotredež, med 6. in 9. obzorom, so predstavljala glavni problem potrebna finančna sredstva, v preteklem letu in letos pa nepravočasna dobava investicijske elektrostrojne opreme, predvsem transportne mehanizacije s pripadajočo elektroopremo. V tem primeru gre konkretno za gumijaste transportne trakove, ki jih dobavlja Strojna tovarna Trbovlje. Iz navedenega razloga imajo najbolj oddaljena investicijska delovišča v jami Kotredež izveden odvoz izkopnine z zaporedno vgrajenimi verižnimi transporterji, ki so že skrajno dotrajani. Najneugodnejši odvoz izkopnine ima investicijsko delovišče pri napredovanju hodnika H-83 (pred vdorom vode) na 8. obzoru jame, kota — 229, kjer je vgrajenih osem verižnih transporterjev med deloviščem in glavno jamsko mehanizacijo na 7. obzoru jame, kota — 169, in sicer na

nivoju 8. obzora jame pet EVT — 120, v vpadniku V — 85 pa tri LOT — 1. Posledice takšnega neprimernega načina transporta so naslednje:

— pogosti defekti na iztrošenih verižnih transporterjih in zastoji pri izvajanju investicijskih jamskih objektov;

— ker so mehanske obrabe delovnih verig in transportnih žlebov intenzivne, predstavljajo zamenjave velike dodatne stroške;

— pomanjkanje tovrstnih rezervnih delov na tržišču (posebno za LOT — 1) v takšni meri, da prihaja do začasnih prekinitev dela na investicijskih deloviščih.

Zaostajanje investicijskih odpiralnih del je postalo še očitnejše z vdorom oziroma izlivom triadne vode, dne 4. 3. 1981 v hodnik H-83, ki je potopila celotni osmi obzor jame, to je prekop P — 85, hodnik H-84 in hodnik H-83 v skupni dolžini 351 m. Omenjeni hodnik H-83 je bil izdelan v dolžini 83 m, na delovišču pa niso obratovali okoli pet tednov, ker ni bilo mogoče nabaviti rezervnih delov za dvoverižne transporterje. Pred samim vdorom triadne vode v ta hodnik se je v odseku cirka 30 m pred deloviščem hodnika pričel pojavljati izreden hribinski pritisk, ki je ta predel hodnika popolnoma deformiral, nakar je pričela iz tal hodnika vdirati triadna voda v količini cirka 2,3 m³/minuto. Ker smo v REK — EK Trbovlje pomanjkljivo opremljeni s črpalkami in različnimi cevovodi, se je sanacija potopljenega osmega obzora jame dejansko pričela šele 17. 3. 1981 ter bo predvidoma trajala do konca meseca maja 1981. Ako predvidevamo, da bo sanacija potopljenega osmega obzora jame trajala cirka tri mesece, opustitev celotne izdelane dolžine hodnika H-83, bo povzročila okoli 2,5 meseca izgube časa. Pri nadaljnjem izvajanju odpiralnih del, raziskovalno vrtanje pred nadaljevanjem odpiralnih del pa bo trajalo najmanj en mesec, bo celokupna zamuda pri izvajanju odpiralnih del, samo

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA V ČASU OD 1. I. DO 15. III. 1981

DO TPZD	načrt ton	dosež. ton	+ — ton	%	ob dela prostih sobotah
DO ZASAVSKI PREMOGOVNIKI					
proizvodnja premoga					
Pr. Hrastnik	80.856	68.321	— 12.535	84,5	4.432
Pr. Ojstro	55.060	48.219	— 6.841	87,6	2.766
Pr. Trbovlje	111.000	111.209	+ 209	100,2	7.094
Pr. Kotredež	51.298	52.060	+ 762	101,5	3.710
RŠC	7.560	5.670	— 1.890	75,0	250
Jama	305.774	285.479	— 20.295	93,4	18.252
Retje 80	12.960	1.309	— 11.651	10,1	—
Ojstro 80	9.180	3.310	— 5.870	36,1	60
Celokuupno	327.914	290.098	— 37.816	88,5	18.312

Proizvodnja gradbenega materiala

Zagorje	letni načrt	doseženo	%
— kamnolom (m³)	135.000	26.498	19,6

storitve delavnic

RESD Hrastnik (din)	84.821.000	13.341.765,90	15,7
RESD Trbovlje (din)	97.048.000	14.054.483,15	14,5
RESD Zagorje (din)	59.854.000	10.941.220,35	18,3
PJL (din)	38.841.000	10.636.505,75	27,4
Toplotna energ. (Gj)	85.321	24.846,6	29,1

DO TERMOELEKTRARNA

Proizvodnja električne energije (MWh)

	načrt	doseženo	%
— PEE-PP	31.290	17.741	56,7
— PEE-N	131.613	111.517	84,7
— KE	4.967	194	3,9
Skupaj	167.870	129.452	77,1

Ostalo — storitve

	letni načrt	doseženo	%
Vzdrževanje naprav (din)		7.945.184,65	

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST

RIG (din)	323.000.000	56.238.651,60	17,4
ESMD (din)	66.600.000	10.542.924,05	15,8
Avtoprevoz »Zasavje« (t/km)	9.200.000	1.472.359	16,0
GRAMAT (enot)	10.000.000	1.785.916	17,9
Kamnolom (m³)	50.000	6.723,5	13,4

DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE

SIMD (din)	61.149.000	15.753.637,10	25,8
EIMD (din)	32.654.000	4.202.547,15	12,9

Erika Kavčič

zaradi vdora triadne vode, cirka 6,5 meseca. Pripomniti pa je treba, da je bilo izvajanje odpiralnih del že pred vdorom triadne vode v zaostanku, glede na predviden planogram izvajanja odpiralnih del v jami Kotredež.

V temeljih plana TOZD P. Kotredež za srednjeročno obdobje 1981/85 je navedeno, da bo možno dosegati predvideno proizvodnjo premoga pod naslednjimi pogoji:

1. Vsa rudarsko-gradbena dela na osmem obzoru jame bodo morali zaključiti najkasneje v II. kvartalu leta 1982.

2. Odpiralna dela za odkopno Polje P — 86 morajo biti izvedena v takšnem roku, da se bo odkopno polje lahko normalno vključilo v proizvodnjo v I. kvartalu leta 1983 (izpolnjen mora biti pogoj adl. in pravočasno aktiviranje druge faze investicijskega programa za jamo Kotredež).

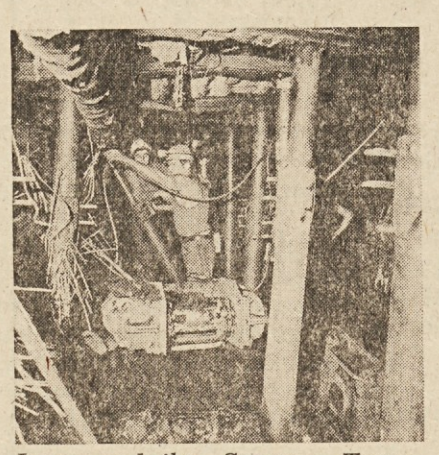

Jama rudnika Senovo. Tesarjenje na širokočelnem odkopu št. 207 v sipki I.

3. V obstoječem črpališču na šestem obzoru jame je potrebno pravočasno povečati črpalne kapacitete z vgraditvijo dodatne stabilne črpalke s kapaciteto pet m³/minuto. Črpalka mora biti vgrajena najkasneje v drugem kvartalu leta 1981.

V kolikor navedeni pogoji ne bodo urejeni oziroma izpolnjeni, bodo posledice naslednje:

zaključek rudarsko-gradbenih del na osmem obzoru jame v drugem kvartalu leta 1982 je nujen glede na odkopavanje v odkopnem polju P — 85 in delno glede na odkopavanje v odkopnem polju P — 86. V I. kvartalu leta 1983 bo mogoče v jami Kotredež odkopavati samo v odkopnem polju P — 73, če rudarsko-gradbena dela na osmem obzoru jame ne bodo zaključena v navedenem roku.

Posledice neizpolnitve pogoja ad3) so že aktualne za doseganje plana proizvodnje v letu 1981. Predvidene črpalke s kapaciteto pet m³/minuto ni bilo mogoče dobaviti iz tujine, dobavni roki domačih proizvajalcev pa znašajo cirka 15 mesecev. Iz tega razloga odkopnega polja P — 73 letos ne bo mogoče odkopavati kljub temu ,da so potrebna jamska odpiralna dela gotova, predvideno proizvodnjo premoga tega odkopnega polja pa bo potrebno in možno pridobiti s podaljšanjem proizvodnje v jami Loke oz. Kisovec.

Leopold Grahek

Dejali so...

Milan Kučan, predsednik skupščine SR Slovenije

»... Uveljaviti je treba koncept samoupravnega združenega dela na družbenoekonomskih temeljih. Skratka, hitreje je treba spreminjati družbene odnose in razmerje družbenih sil v korist sil socialističnega samoupravljanja v procesu uveljavljanja družbenoekonomskih odnosov. Uspeh pa je predvsem odvisen od razvoja produkcijskih sil človeka in od njegove sposobnosti, da se zaveda in izrabi možnosti, ki mu jih daje takšen razvoj in se bojuje za njihovo uveljavitev...«

Franc Šetinc, sekretar predsedstva CK ZKS

»... Kar se tiče mandata v delovnih organizacijah, društvih se pravi mandata organov samoupravljanja, poslovodnih struktur itd. je naše stališče prav tako jasno; ta vprašanja bi morali prepustiti organizacijam, saj menimo, da jim mi ne moremo predpisovati, kakšen naj bo njihov mandat. To je zakon o združenem delu, ustava pravica o združevanju in organiziranju ljudi po njihovih afinitetah, kajti v tem primeru bi morali med akte, s katerimi se stvari konkretizirajo, uvrstiti tudi samoupravno normativo oziroma vse samoupravne akte, od statutov organizacij združenega dela, do statutov družbenih organizacij in društev. Podobno je z mandati nosilcev pravosodnih funkcij, saj gre pri njih tudi za strokovno delo, ki zahteva kontinuiteto, ker gre za uveljavljanje načela samostojnosti in neodvisnosti sodišč, zato lahko ostanemo pri sedanjih principih reelekcije...«

Do TET — investicijski program za popravilo kotla sprejet

Poslovni odbor za investicije v elektrogospodarstvo je na svoji seji 10. marca t.l. med drugim obravnaval tudi investicijski program za popravilo kotla OP 380-B v DO TET. Na seji je bil navzoč tudi predstavnik DO TET, Hinko Kus, dipl. inž. Poslovni odbor je ugotovil, da je obnova oziroma popravilo kotla nujna in da je predvidena v začasnem planu graditve elektroenergetskih objektov za leto 1981 in da znaša predračunska vrednost 275,716.395,00 din. Sredstva za to popravilo pa niso bila predvidena. Glede na to, da je bil samoupravni sporazum ISE za obdobje 1981—1985 sprejet oziroma je bila ugotovljena njegova veljavnost, je odbor sklenil potrditi ta investicijski program za popravilo kotla v TET II in je v ta namen odobril potrebna sredstva iz združenih energetskih sredstev. Dela bodo opravili v letošnjem letu v času od 1. 6. do 30. 9. Dodatno k temu je sprejel še nekaj sklepov glede obresti, pogojev vračanja, sklenitve pogodbe z banko, vir potrebnih Sredstev itd. Z deli pri obnovi kotla so torej možno takoj pričeli, bodisi s pripravami, kakor tudi z dejanskimi deli po ustanovitvi kotla 1. junija.

France Popit v Trbovljah

V petek 20. marca sta se mudila v Trbovljah predsednik CK ZKS France Popit in predsednik republiškega sveta za vzgojo Emil Rojc. V dopoldanskih urah sta se pogovarjala s predstavniki OŠ Trbovlje in občine Trbovlje, predvsem o izkušnjah, ki so jih pridobili v Trbovljah pri uveljavljanju celodnevne šole. Ta šola poteka sedaj že 4. leto in je v njo vključen 1.501 učenec oziroma 85,6 % vseh osnovnošolcev od 1. do 7. razreda. V jeseni t.l. nameravajo vključiti v celodnevno šolo še učence 8. razredov. Uspehi celodnevne šole se odražajo na različnih področjih. Gosta sta bila zadovoljna ob uspehih, ki so jih dosegli v Trbovljah pri uveljavljanju celodnevne šole in sta izrekla priznanje učiteljem in drugim odgovornim delavcem v občini Trbovlje.

V popoldanskem času pa sta oba gosta obiskala tudi vzgojnovarstveni zavod Trbovlje. V 9. vrtcih je zdaj vključenih 769 ali 40 % vseh predšolskih otrok v občini Trbovlje.

Občina Trbovlje je med vsemi občinami v Sloveniji pri uvajanju celodnevne šole prišla še najdalje.

Veselin Djuranović — prednost energetiki in preskrbi

Sredi marca je zvezni izvršni svet vnovič obravnaval najaktualnejše zadeve sedanjega časa. Ugotovil je, da bodo imele prednost v vseh pogledih ključne panoge, in to energetika, proizvodnja hrane in preskrba. Za rešitev problemov energetike bo treba vložiti blizu 335 milijard dinarjev, kar je predsednik ZIS v zboru republik in pokrajin zvezne skupščine še posebej poudaril. Seveda pa nastopa drugo vprašanje, od kod dobiti ta sredstva in kako naj bi usmerjali akumulacijo pri reševanju tega velikega problema. Energetika bo za sedanjo generacijo, pa tudi za več prihodnjih glavni problem in zato se bodo vsako leto zamude, težave le še povečevale. Nafte za energetske potrebe ne moremo uvažati v povečanem obsegu, ostati pa tudi ne moremo pri skupnem določanju ciljev razvoja energetske politike, ne da bi se natančno dogovorili, katere obveznosti morajo prevzeti republike in pokrajine in katere organizacije združenega dela. Vsi računamo na združevanje sredstev za razvoj energetike, vendar je to premalo in v bistvu še ne pomeni dovolj. Bistveno je določiti materialno obveznost vseh udeležencev dogovora in zagotoviti potrebna sredstva na način, ki je v skladu s sistemom, pa tudi z dinamiko sistema energetike. Združevanje dela in sredstev bo treba rešiti na samoupravnih temeljih. Biti pa mora javen in operativen program akcije z določenimi obveznostmi, pa tudi nosilci obveznosti. Po sprejetju družbenega načrta je torej prva naloga vseh, da določimo konkretne obveznosti in oblike mobiliziranja razpoložljive akumulacije za izgradnjo energetskih objektov. Če tega ne bomo storili, v naslednjih letih ne bomo mogli rešiti energetskih problemov.

(tl)

Razporeditev in potek del v posameznih TOZD elektrostrojne dejavnosti

S težnjo po povečanju proizvodnje premoga oz. električne energije se je pokazalo ozko grlo tam, kjer ne bi pričakovali — pri elektrostrojnih napravah in opremi.

Iz dneva v dan se stanje opreme slabša, nazadnje celo ugotavljamo, da je težava že v tako enostavni opremi, kot je jamski voziček, da ne govorimo o bolj kompliciranih in zahtevni opremi: lokomotive, odkopni stroji, jaški ipd., Vzrok zaskrbljujočega stanja pa moramo najprej iskati sami pri sebi. Težnja reorganizacije in »tozdiranja« gotovo ni bila v tem, da bo vsak vse delal, vsakdo vse imel in vsak za vse odgovarjal, temveč je bilo vodilo tega najprej in predvsem racionalizacija v poslovnem procesu in celovitejše organiziranje samoupravnih zahtev delavcev. Zavedati se moramo, da smo od napredkov tehnike v svetu že zdavnaj zamudili korak s časom in se namesto industrijsko, obnašamo pri poslovanju povsem obrtniško. Vzrok razdrobljenosti elektrostrojne dejavnosti je treba iskati tudi v lokalnih težnjah treh dolin. Odraža pa se taka neorganiziranost prav gotovo v nizki produktivnosti dela, slabi in pomanjkljivi opremljenosti delavnic, nikakršni tehnologiji in kontroli nad opravljenim delom, v planiranju ipd.

Zato je stanje narekovalo potrebo po celovitejšem organiziranju elektrostrojne dejavnosti v SOZD REK EK.

Tako je bila sestavljena komisija za delitev dela med TOZD elektrostrojne dejavnosti v DO ZPT, DO IMD, DO RGD in DO TET.

Sedaj je pripravljen predlog, po katerem naj bi tekla delitev del. Moramo pa ugotavljati, da do pretoka del med posameznimi TOZD še ni prišlo.

Drobilnica premoga na Separaciji v Trbovljah. Pred drobljenjem je treba izločiti kamenje, drva, kose železa, itd.

Foto Nace Bizilj

Preobširno je naštevati posamezna dela, ki naj jih TOZD elektrostrojne dejavnosti opravljajo. Groba razdelitev pa je sledeča:

TOZD RESD, ki so v sklopu premogovnikov, naj izvajajo vsa redna vzdrževalna dela v jamah, vzdrževalna dela na separacijah, dela pri prestavitvah opreme in naprav po etažah, vzdrževalna dela telefonije po jamah in avtomatskih transformatorskih postajah, za slednje bi izvajali tudi generalne remonte ter remonte monorey prog ter kontrolnikov. Poleg naštetih del pa bi bila nujna ureditev invalidskih delovnih mest. TOZD Vzdrževanje iz DO TET ne bi menjal predmeta dela, moral bi le ob svojih večjih delih planirati potrebe po uslugah drugih TOZD te dejavnosti v okviru SOZD. TOZD ESMD v glavnem zadovoljuje potrebe po opremi in vzdrževanju v okviru DO RGD. Dogovorjeno pa je, da bi ta temeljna organizacija izvajala popravila tistih strojev in naprav, za katere so potrebni uvoženi rezervni deli. To so: odkopna kladiva, vrtalni stroji, črpalke Biba in Fleight. Za izdelovanje investicijske opreme pa bi se skupno dogovarjali z DO IMD. DO IMD ima osrednjo nalogo izvajati vsa generalna remontna dela na lokomotivah, odkopnih strojih, strojih za izdelavo prog, kompresorjih idr. Poleg tega naj izvaja TOZD EIMD vsa popravila elektromotorjev in stikal, za kar mora biti ta TOZD ustrezno opremljena in pristojna za izdajanje izjav.

DO IMD mora tudi formirati delovno enoto na področju Hrastnik za popravilo in vzdržbo vsega hidravličnega podporja. Delno to že poteka. Predvsem pa bi v DO IMD izdelovali vse novogradnje in investicijsko opremo, kar pa bi ostalo prostih razpoložljivih kapacitet, bi jih ta DO lahko usmerila za izvajanje uslug tujim naročnikom.

Gotovo nekatera teh del že izvajajo po dogovorjeni delitvi, vendar s trenutnim stanjem ne moremo biti zadovoljni. Ne smemo zakrivati dejstva, da bi ob boljšem organiziranju del, ob večji odgovornosti posameznih vodilnih delavcev in manjšem zapiranju TOZD vase, dosegali večje in efektivnejše rezultate.

Rihard Majcen

Dne 7. marca 1981 si je ogledala delo na odkopu premoga v jami Ojstro skupina učiteljic iz osnovne šole narodnega heroja Rajka, Hrastnik. Da je slika popolnejša je med njimi tudi likovni pedagog.

Foto J. Kirič

Izgradnja raziskovalnega rova na plazu v Hrastniku

Že v eni prejšnjih številk glasila »Srečno« je bil objavljen članek o namenu izdelave raziskovalno drenažnega rova v plazovitem področju Hrastnika, zato ne mislim tega še enkrat opisovati. Osredotočil se bom na probleme, ki so nastali v zvezi z izdelavo omenjenega rova.

Rov delamo zelo blizu zunanjih objektov, kot so »ptt« zgradba, transformatorska postaja in individualne hiše. Zato smo morali prvih 10 m rova delati popolnoma ročno, začetek del pa je bil v mesecu novembru, ko se je začela huda zima. Ravno tako smo imeli težave s kompresorji; ki so se kar naprej kvarili zaradi zelo nizkih temperatur.

Predvideli smo tesarjenje rova, ca 10 m gosti opaž, in okvire na vsakih 0,5 m, potem pa na vsak meter TH podporje. Ker premogovnik Hrastnik ni dostavil TH podporja oz. lokov, smo podpirali najprej z lesom.

Hribina se je vrstila po geološkem poročilu, ki je navedeno v projektu. Portal je bil izdelan v karbonskem peščenjaku, nato smo prešli v sarmat, ki je bil pomešan lapornato glino, nato pa v lapornato glino.

Naredili smo 110 m rova, od tega je 39 m izdelanega s podgrajevanjem na 1,5 m ter stene zavarovane s krajniki. Ves ostali del rova pa je podgrajen na 0,5 m ter stene zavarovane s krajniki. Večjih dotokov vode ni, razen nekaj vode, ki doteka iz Pustove prelomnice. Do sedaj pa še nismo prišli do hrastniške prelomnice, tako da ne vemo kakšen bo dotok vode iz nje.

Rov bi moral biti predvidoma dolg 100 m, nato bi izdelali križišče in pravokotno na rov izdelali progo na levo in desno stran po ca 50 m.

Ker hrastniške prelomnice še ni, moramo rov podaljšati za toliko, da bomo šli čez omenjeno prelomnico, nato pa v izdelavo križišča. Križišče je predvideno v bazalnem konglomeratu sarmata.

Drenažni rov do sedaj ni dal zaželjenih rezultatov odvodnjavanja plazu za RPT Hrastnik oziroma Dolinškovega plazu. Vode praktično v rovu ni, razen nekaj malega, ki priteka iz Pustove prelomnice.

Težave bodo nastale pri vzdrževanju drenažnega rova, ker hribina ni kompaktna. Če želimo navedeni rov obdržati za daljše obdobje, bomo morali za odvodnjavanje portal in prvih 10 m rova permanizirati s kvadri in litim betonom, celoten rov pa potesariti v TH trodelno podporje.

Od uspešnosti odvodnjavanja Dolinškovega plazu z izdelanim rovom bo odvisna nadaljnja izdelava sistema odvodnjevalnih rovov, ki bodo odvodnjevali tudi plaz z druge strani Pustove skale proti Dolu in plaz za staro osnovno šolo.

Delovna organizacija PUH iz Ljubljane pa dela sistem površinskega dreniranja plazu tako, da bi oba sistema odvodnjavanja le umirila plaz, ki ogroža na eni strani potok Bobenščico in na drugi strani potok Brnico.

Upamo, da bo drenažni rov v končni fazi le dal rezultate glede odvodnjavanja samega plazu in da bo pripomogel k umiritvi plazu, ki ogroža potok Brnico ter objekte v dolini.

SLAVKO KONDIĆ

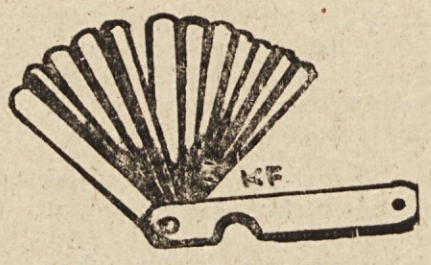

Problematika TOZD Gramat v letu 1980

V letu 1980 smo proizvajali in ustvarjali dohodek v izredno neugodnih pogojih. Proizvodni plan na opekarni smo dosegli kljub temu, da smo za en mesec ustavili proizvodnjo in opravili nujno potreben remont, da je bila jesen zelo deževna ter izredno zgodnja in ostra zima, kar je zelo oviralo proizvodnjo. Če upoštevamo vsa navedena dejstva, lahko ugotovimo, da smo na opekarni dosegli zelo dober proizvodni rezultat. V kamnolomu smo proizvodni plan krepko presegli, prav tako pa je bila dosežena bistveno večja proizvodnja kot v letu 1979. V letu 1980 je bila proizvodnja 57.079 m³ gramoza, kar predstavlja rekord v vseh letih obstoja kamnoloma. Te proizvodne rezultate smo dosegli z manjšim številom delavcev, kot smo planirali (plan 72 delavcev, dejansko 70 delavcev).

Kljub zelo dobrim proizvodnim rezultatom pa smo poslovanje v letu 1981 zaključili z izgubo v višini 3.678.401 din. Poleg tega pa tudi nismo ustvarili potrebnih sredstev za sklad skupne porabe in za rezervni sklad, da pa poslovnega sklada sploh ne omenjamo. Delavci TOZD GRAMAT smo na svojem zboru ob razpravi o zaključnem računu in o vzrokih za nastalo izgubo ugotovili, da je izguba nastala zaradi objektivnih vzrokov, na katere delavci naše TOZD nimamo nobenega vpliva. Izguba je nastala predvsem zaradi izredno visoke rasti cen energije, rezervnih delov, reprodukcijskega materiala, storitev in zakonskih obveznosti. Podražitev energije je najbolj obremenila naš dohodek, ker je to najvišja postavka v strukturi lastne cene opekarne, saj predstavlja 35 % vseh stroškov, medtem ko osebni dohodki predstavljajo 25 %.

Poleg tega pa je naš dohodek zelo obremenjen že z visokimi obveznostmi za odplačilo anuitet za najete kredite, kjer predstavljajo največji porast anuitete za odplačilo inozemskega kredita, ker je vrednost šilinga napram dinarju zelo porastla. Po zakonu o kmetijskih zemljiščih pa moramo Kmetijski zemljiški skupnosti plačevati odškodnino v višini 5 % od prodajne cene za vsak m³ izkopanega peska, gramoza in gline, kar predstavlja za naš kolektiv tudi veliko obveznost.

Cene naših proizvodov so bile v pristojnosti Zavoda SRS za cene, ki nam je dovolil povišati naše cene vedno precej pozneje in za nižji odstotek, kot so rastle cene energije in reprodukcijskega materiala. Za prodajo na veliko so cene opeke usklajene med vsemi proizvajalci v SRS, velike razlike pa so v maloprodajnih cenah. Naša TOZD ima najnižje maloprodajne cene, ker nam niti Zavod SRS za cene niti pristojni organ Skupščine občine Trbovlje na naše pismene in ustne zahteve nista dovolila povišati maloprodajne cene, ki so že od leta 1971 nespremenjene. Velike razlike pa so tudi v cenah gramoza med posameznimi proizvajalci v SRS, kjer smo mi s cenami med najnižjimi, ker smo imeli zelo nizko osnovno ceno, ki nam jo je Zavod SRS za cene skladno z resolucijo dovolil povišati le za določen odstotek.

Stanje elektro in strojne opreme ter amortizacijskih sredstev je zelo kritično. V letu 1980 je bilo obračunane amortizacije 2.670.185 din, za odplačilo kreditov pa 4.163.598 din. Iz tega je razvidno, da obračunana amortizacija še zdaleč ne zadošča za odplačilo kreditov, saj je samo v letu 1980 manjkalo 1.493.413 din amortizacije za odplačilo kreditov. Ker je podobna situacija že od leta 1976, da obračunana amortizacija še zdaleč ne zadošča za odplačilo kreditov, imamo negativno razliko amortizacijskih sredstev, ki znaša 31. 12. 1980 že 8.183.183 din. Zaradi takšnega stanja amortizacijskih sredstev ni prav nobene možnosti za nabavo nujno potrebne opreme kot nadomestilo za izrabljeno in že zdavnaj odpisano opremo. Po seznamu osnovnih sredstev s stanjem 31. 12. 1980 je celotna elektro in strojna oprema odpisana že za 51,70 %. Pri tem ima manjše odpise le oprema, ki je bila nabavljena ob rekonstrukciji opekarne v letih 1975, 1976 in 1977, s tem, da je prejšnja oprema že skoraj v celoti odpisana. Oprema za predelavo gline in izdelavo surove opeke, drobilec in dva nakladalca je že več let popolnoma odpisana in so zaradi tega pogoste okvare in visoki stroški za popravilo tako izrabljene opreme. Ta oprema je že zelo stara in je bila nabavljena v letih od 1928 do 1973. Pri tako stari in izrabljeni opremi pa nimamo nobene možnosti za nabavo prepotrebne nove opreme. To so prav gotovo nenormalni pogoji, ki nam poleg ostalih obveznosti onemogočajo normalno poslovanje in enostavno reprodukcijo, da o razširjeni reprodukciji niti ne govorimo.

Ugotavljamo, da v veliki meri zaradi andministrativnega določanja cen našim proizvodom in nesorazmerne rasti cen energije, rezervnih delov in reprodukcijskega materiala, ustvarjamo dohodek v zelo neugodnih pogojih. Na vse prej naštete podražitve in obveznosti delavci naše TOZD nimamo nobenega vpliva. Vplivamo lahko le na znižanje že tako nizkih osebnih dohodkov, kar smo tudi storili, saj od meseca marca dalje faktor gospodarnosti ni bil 1, pač pa od 0,85 do 0,88, kar v bistvu predstavlja 88 odstotne osebne dohodke. Za izboljšanje poslovanja smo na osnovi sklepa zbora delavcev delali solidarnostno tri proste sobote, poleg solidarnostnega delavnika po zakonu. Kljub temu pa nam ni uspelo odpraviti negativne-

ga finančnega rezultata, prav gotovo pa smo ga z zavestnim zniževanjem osebnih dohodkov in s tremi solidarnostnimi delavniki znižali in s tem dokazali prizadevnost naših delavcev za izboljšanje finančnega stanja. Prizadevnost naših delavcev pa se odraža tudi v inventivni dejavnosti, saj smo imeli v letu 1980 osem tehničnih izboljšav. Te tehnične izboljšave predstavljajo predvsem izboljšave pri delovanju elektro in strojne opreme ter pri nadomeščanju uvoženih rezervnih delov z domačimi, z ustreznimi preureditvami.

Z ozirom na dejstvo, da ugotavljamo in primerjamo uspešnost poslovanja med posameznimi TOZD glede na dosežen dohodek na delavca, bi bilo potrebno zagotoviti vsem delavcem vsaj približno enake pogoje za pridobivanje dohodka, ker bi bila le v tem primeru realna primerjava rezultatov gospodarjenja med posameznimi TOZD in bi bil doseženi dohodek dejanski dokaz dela, delavcem v posameznih TOZD.

Ivan Slanšek

V TOZD in DS na področju Hrastnika so tudi letos povabili na razgovor ženske, ki so zaposlene v obeh jamskih TOZD, RESD in pomožni dejavnosti Hrastnik ob letošnjem mednarodnem dnevu žensk.

Foto J. Kirič

Problematika toplifikacije v Hrastniku

Prvi zametki sedanje toplarne segajo v prvo desetletje XX. stoletja. Postopoma so bili od leta 1904 do 1951 zgrajeni trije parni kotli za potrebe rudnika. Tedanja para, ki so jo proizvajali parni kotli, je služila za sanitarne naprave (kopalnice za rudarje) in sušilnice, v katerih so sušili obleke rudarjev. Parno so bili ogrevani tudi prostori rudniške uprave in delavniški prostori rudniških delavnic. Po predelavi parnih kotlov na vročevodni sistem, (dela so potekala od leta 1967—1976) so se začeli priključevati tudi ostali porabniki toplotne energije. Magistralni del vročevoda se je v 70 letih razvijal v tri glavne veje:

prva — smer proti tovarni Sijaj,
druga — smer proti OŠ NHR Hrastnik,
tretja — smer proti rudniški upravi.

Sistem razvejanega magistralnega dela vročevoda obstoja tudi danes le z razliko, da je na posameznih vejah priključenih dosti več porabnikov toplotne energije kot leta 1975, ko je znašala skupna priključna moč porabnikov vseh treh vej 5,49 Gcal/.

Zmogljivost toplarne v takšnem stanju, kot je danes, znaša 9,7 MW. Od leta 1975 do januarja 1981 se je priključilo na vročevod toplarne še znatno število porabnikov. Tako znaša sedaj skupna priključna moč vseh porabnikov 11,8 MW. Iz teh podatkov je razvidno, da je teoretična zmogljivost toplarne že krepko presežena. Glede na tehniško stanje postrojenja naprav v toplarni je nesmiselno pričakovati priključitev novih stanovanjskih ali pa družbenih objektov na vročevod toplarne Hrastnik. Pri tehniškem postrojenju toplarne je mišljena izrošenost vročevodnih kotlov, predvsem kotla št. 405, z največjo zmogljivostjo, ki znaša 4,8 MW. Omenjeni kotel obratuje v sedanjem stanju le pogojno, kajti če bi opazili netesnost dimnih ali ekranskih cevi, je potrebno kotel izločiti iz rednega obratovanja. S tem pa je ogroženo ogrevanje večjega dela porabnikov, ker je zmogljivost ostalih dveh vročevodnih kotlov premajhna, da bi nadomestila izpad kotla št. 405. Remontna dela na omenjenem kotlu (zamenjava hladilnega sistema predkurišča in dimnih cevi) bodo takoj po končani ogrevalni sezoni v mesecu maju 1981. Opraviti pa bo potrebno tudi vsa ostala večja ali manjša dela na ostalih dveh kotlih (zamenjava meh. delov potujoče rešetke in montaža centrifugalnega ventilatorja za vlek dimnih plinov itd). Z vsemi temi opravljalnimi deli bo zagotovljena nemotena distribucija toplotne energije sedanjim porabnikom. Glede na plan gradnje stanovanjskih objektov v zgornjem delu Hrastnika predvidevamo povečanje porabnikov toplotne energije do leta 1985 za nadaljnjih ca 3,5 MW. Tako naj bi skupna priključna moč porabnikov toplotne energije v

letu 1985 znašala ca 15,3 MW. Za zagotovitev vira toplotne energije vsem porabnikom, sedanjim in bodočim, je potrebno pristopiti k investiciji za nabavo novega kotla zmogljivosti 6—7 MW in vseh ostalih vzporednih del, ki nastanejo z vgraditvijo novega kotla (gradbena rekonstrukcija toplarne, dvig ostrešja, nova črpalna postaja, ureditev deponije, odpepeljevanje itd). Pri vsem tem pa je potrebno s temi vzporednimi deli v toplarni pričeti tudi z deli na trasi podaljšanja obstoječega vročevoda. Na rekonstrukciji toplifikacije Hrastnika je prav tako potreben resen pristop vseh v združenem delu v Hrastniku, kakor tudi vseh DPO in DPS in nazadnje tudi DO ZPT, katere del predstavlja tudi toplarna Hrastnik.

Program nujne obnove je pripravljen za kratkoročno obdobje. Dolgoročneje pa se bo hrastniška toplarna povezala z bodočo termoelektrarno — toplarno v Trbovljah. Ta priključitev pa naj bi omogočila, da bi se vsi bodoči večji objekti gospodarskega in negospodarskega značaja, pa tudi nekateri sedanji, priključili na toplovodno omrežje. Hkrati pa bo nastopila tudi nujnost spremembe tako v organizacijskem, kakor tudi samoupravnem pogledu.

Dela nas čaka torej dovolj, tako v bližnji, kakor tudi v daljnji prihodnosti. Upamo, da bomo naše načrte lahko uresničili in s tem omogočili tudi čistejše ozračje na področju Hrastnika, ki je precej onesnaženo iz raznih virov, med drugimi tudi zaradi domačih dimnikov na stanovanjskih hišah.

Srečko Klenovšek
TOZD RESD Hrastnik

Varstvo pri delu v letu 1981

Vsestranski vpliv varstva pri delu, ki ga v naši organizaciji združenega dela dobršen del izvaja posebna služba, je možno oceniti predvsem po učinkih prizadevanja za vzdrževanje varnega okolja in varnega dela, kar je pomemben pogoj za čim manjše število telesnih poškodb in večjo storilnost. Rezultati te dejavnosti so razvidni v izgubljenih šihtih zaradi poškodb. Pregled poškodb, v odvisnosti od vplivnih faktorjev, podajamo v primerjavi s preteklim letom v naslednji tabeli:

SOZD — brez TET:

Leto	Število poškodb	Proizvodnja ton	Izvršeni šihti	Izgubljeni šihti	Resnost izg. š/ pošk.	Pogostnost izvrš. šiht. na poškodbo
1979	782	1.315.880	962.098	18.017	23.04	1230
1980	787	1.260.000	983.878	17.557	22.30	1250
INDEKS: 1979 = 100	100.6	95.7	102.2	97.4	96.8	101.6
DO—ZPT:						
1979	546	1.315.880	726.348	13.791	25.26	1330
1980	549	1.260.000	732.524	12.019	21.9	1334
INDEKS: 1979 = 100	100.5	95.7	100.8	87.2	86.7	99.7

Iz gornjih podatkov je razvidno, da smo pri povečanih izvršenih delavnikih (za 2.2 %), pri 4.3 % manjši proizvodnji, imeli približno isto število poškodb in z njimi za 2.6 % manj izgubljenih delavnikov.

Za DO—ZPT so podatki še ugodnejši, saj smo pri 0.8 % povečanju izvršenih šihtov imeli za 0.5 % več poškodb in kar za 12.8 % manj izgubljenih šihtov. Tako občutno zmanjšanje pa ne rezultira iz zmanjšanega števila poškodb, temveč iz teže posameznega primera, saj je bilo za zdravljenje ene poškodbe letos potrebno le 21.9 dni (leta 1979 — 25.26 dni).

Evidenca poškodb po posameznih TOZD in DS kaže, da so vsi primeri poškodb pri rudarskih delih v jamah Hrastnik, Ojstro in Kotredež občutno zmanjšani (Hrastnik za 24 %, Ojstro za 4.2 % in Kotredež za 22 %), da so pa poškodbe povečane v jami Trbovlje za 25 % in v vseh RESD za 37 %. Ta rezultat ne bi mogli opravičevati s povečanim številom izvršenih šihtov, saj so jame, razen Trbovelj, ki jih je povečala za približno 2 % in RESD — Trbovlje, ki jih je povečala za 89 %, izvršene šihte le komaj opazno povečale.

Vzrok je torej v delovnih pogojih, ki so bili, v jami Trbovlje in pri elektro-strojnih opravilih tudi ostalih jam, bistveno slabši.

Razvrstitev poškodb po kraju nesreče, opravilih, po virih in načinu poškodb bistveno ne odstopa od leta 1979. V glavnem ostaja težišče vseh poškodb na odkopih in odkopnih etažah, pri čemer se največ poškodb primeri pri nakladanju in razkladanju raznega materiala, pri ročnem prevozu in ročnih rudarskih delih. Največ poškodb se je pa tudi letos primerilo pri

hoji v delovnem prostoru, kar kaže na njihovo tesnost in neurejenost.

Kot vplive na povečano možnost poškodb moramo upoštevati tudi stanje, ki je nastopilo v jami Trbovlje z lokacijo čela na K. 302 v Zg. VII. polju. Zelo glinast premog in skozi stara dela pronicajoča voda sta ustvarila skrajno neugodne pogoje za odkopavanje, ki je imelo pretežen čas le značaj vzdrževanja podporja in dostopnih poti do čela. Zelo utesnjen prostor ter težavna vzdrževalna dela, kakor tudi transport skozi te prostore je vplival na povečanje poškodb, ki jih je bilo v rudniku Trbovlje evidentiranih 160 ali 25 % več kot prejšnje leto.

Občuten porast v vseh TOZD se opaža tudi pri faktorjih osebnega značaja, kjer delavci vedno pogosteje kršijo predpise in navodila.

V ostalih jamah ni bilo sprememb delovnega okolja in je poboljšanje varstvenega stanja skladno vloženi vzgoji in kontroli dela zaposlenih.

Posebna problematika

Večletna zamuda odpiralnih del vzhodno od koordinate 5100 in pod nivojem VII. obzorja v jami Hrastnik danes ne omogoča izvedbe takega načina zračenja odpiralnih del, ki bi bilo v skladu s strogo tolmačenimi veljavnimi predpisi. Vsa nadaljnja dela bodo morala biti ponovno obravnavana s projektom po I. odstavku 34. člena ZOR - SRS. Do izgotovitve tega projekta bodo morali pa vsa dela ustaviti.

Stalno naraščajoča odsotnost z dela in s tem primanjkljaj odkopnih šihtov navaja do vedno večje intenzivnosti pridobivanja premoga iz nadkopnih delov etaže. Posledica tega so globlji vplivi rušnih procesov visoko v krovne plasti, pri čemer se lahko porušijo tudi vodni izolatorji, s čemer so v danih pogojih ustvarjene vse možnosti za razne oblike vdorov gibljivih mas v jamske prostore. Ti vdori redkega ali gostejšega

Na odkopu premoga v jami TOZD Premogovnik Trbovlje. S prostorom je res huda stiska.

Foto Nacc Bizilj

blata so se v preteklem letu redno pojavljali tam, kjer so nadkopni del intenzivno pridobivali. Karakteristično za te vrste vdorov blata je, da pri vdoru ne nastopa redko tekoče blato, temveč gosta gnetljiva glina, ki jo spremljajo curki v začetku kalne, kasneje pa čiste vode. Često ta glina izvira iz visokih krovnih plasti. V več primerih bo prva odkopavana etaža z visokim posegom v krovnino nategnila le vodo, ki ji bo kasneje, če je v krovnini prisotna tudi glina, sledilo redkejše ali gostejše blato.

Taki primeri intenzivnih nadkopov s posledicami vode so bili v Talnem skladu jame Hrastnik (Becorit) A-B polje Kota 300 jama Trbovlje in Vzhodnem talnem skladu K. 138 v jami Hrastnik, kjer je na čelo vdrla le voda.

Ti vdori sicer ne predstavljajo nekega varnostnega problema, povzročajo pa velike motnje v proizvodnji in precejšnjo gospodarsko škodo. Škodljive posledice intenzivnega pridobivanja bi lahko omilili, pa tudi povsem odstranili, če bi pri pridobivanju nadkopnega dela mogli uporabiti zanesljivo mersko enoto, s katero bi se primeren odvzem pridobivanja premoga mogel predvideti in določiti. Dokler pa to ne bo mogoče pa intenzivno in visoko pridobivanje ostaja vse bolj pereč problem, ki ga bo mogoče rešiti le s primerno odkopno metodo.

Kot je razvidno iz analize nezgod, ostajamo še vedno pri visokem številu primerov poškodb pri jamskem transportu, predvsem z jamsko visečo enotirnico (Monorail), kjer gondole, kljub naštetim opozorilom, še vedno uporabljajo s pokvarjenimi dvigalnimi napravami in sploh pomanjkljivo varovalno opremo.

Problem obstaja v tem, da teh dvigalk na trgu ni možno nabaviti.

Reševalno moštvo v letu 1980 ni moglo opraviti vseh predpisanih ur praktičnih vaj pod aparati. CO_2 filtrov, ki jih nabavljamo iz uvoza, nismo prejeli v zahtevani količini in smo ostanek morali zadrževati kot nujno predpisano rezervo za intervencije.

Od 700 kom. naročenih patron (11. jan. 1980) in 800 kom. naročenih 30. XII. 1980 smo prejeli le 2 x 200, (kar lahko do-

kumentiramo s telexom).

Pri štirih intervencijah jamskih ognjev smo ugotovili, da rešilno moštvo ni moglo dovolj hitro intervenirati, ker ni imelo na razpolago in uskladiščene naprave za separatno prezračevanje. Ustrezno število ventilatorjev in žlot, ki bodo stalno uskladiščene v glavni reševalni postaji v Trbovljah, smo naročili.

Stroški za varstvo pri delu v letu 1980 v DO ZPT, IMD in RGD so bili naslednji:

DO	os. doh.	os. zašč. sred.	dodat. hrana	zdr.pregl.	SKUPAJ
ZPT	2.289,503.65	6.110,766.80	289.127.40	1,801.808.75	1049120000
IMD	—	345.329.55	17.592.00	89.466.15	452397700
RGD	270.338.75	2.102.372.15	12.567.85	382.522.25	2768020000
Sk.	2.559.842.40	8,558.468.50	319.287.25	2,273.797.15	1371139570

Glavni varnostni inženir

Emil Kohne

Finančno poslovanje v REK EK Trbovlje v letu 1980 v primerjavi z letnim finančnim načrtom

I. Delovna organizacija Zasavski premogovniki, Trbovlje

1. TOZD Premogovnik Hrastnik

Zap. št.	BESEDILO	PLAN 1980 000 din	Realizac. 1980 din	Indeks %
1	2	3	4	5(4 : 3)
1.	Celotni prihodek	285.870	253.429.305,90	89
2.	Porabljena sredstva	130.936	171.791.839,10	131
3.	Dohodek	154.934	81.637.466,80	53
4.	Obveznosti	42.236	39.460.648,85	93
5.	Čisti dohodek	112.698	42.176.817,95	37
6.	Del ČD za OD	86.778	79.351.965,35	91
7.	Del ČD za stan. grad.	7.810	6.696.297,05	86
8.	Akumulacija	18.110	—	—
9.	Izguba	—	43.871.444,45	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	6.334.526,70	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	5.624.400,00	—
12.	Nekrite izgube	—	31.912.517,75	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	77	—	
	7+8 : 5	23	—	

2. TOZD Premogovnik Ojstro

1	2	3	4	5(4 : 3)
1.	Celotni prihodek	181.806	162.465.243,60	90
2.	Porabljena sredstva	76.997	90.057.204,50	117
3.	Dohodek	104.809	72.408.039,10	69
4.	Obveznosti	31.423	29.507.226,70	94
5.	Čisti dohodek	73.386	42.900.812,40	59
6.	Del ČD za OD	56.507	50.737.415,75	90
7.	Del ČD za stan. grad.	5.086	4.310.778,70	85
8.	Akumulacija	11.793	—	—
9.	Izguba	—	12.147.382,05	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	1.642.841,05	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	1.565.200,00	—
12.	Nekrite izgube	—	8.939.341,00	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	77	—	
	7+8 : 5	23	—	

Izguba pokrita — izjem so Zasavski premogovniki — organizacije pa so ostale brez sredstev skupne porabe

Kot je znano, so v organizacijah elektrogospodarstva in premogovnikov uspeli s solidarnostno prerazporeditvijo skupnega prihodka elektrogospodarstva z uporabo prihodka stranskih dejavnosti elektrogospodarstva in z združitvijo sredstev rezerv pred oddajo zaključnih računov pokriti izgubo lanskega poslovnega leta. Izjema pri tem pa so Zasavski premogovniki Trbovlje, v katerih je ostalo 100.202.000 dinarjev nekrite izgube. Teh sto milijonov dinarjev izgube je nastalo zaradi prenizkih cen »komercialnega« premoga. Gre torej za premajhen prihodek pri tistem rjavem premogu, ki ga niso pokurili pod termoelektrarniškimi kotli, ampak so ga pokupili industrija, gospodinjstva in drugi uporabniki.

Za pokritje izgube pri komercialnem premogu so Zasavski premogovniki naslovili vlogo na

republiške skupne rezerve, prav tako pa tudi na republiški solidarnostni sklad za odpravljanje posledic elementarnih nesreč. Naslovitev na ta drugi naslov je namreč dokaj logična, navsezadnje ni mogoče mimo tega, da je bilo zaradi dveh nesreč — zaradi zalitja jame v Hrastniku in zaradi požara v jami Ojstro mogoče le 90 odstotno izpolniti lanski načrt izkopa premoga v Zasavskih premogovnikih.

Poseben problem v premogovnikih in organizacijah za proizvodnjo, prenos in distribucijo električne energije, pa so sredstva skupne porabe. Ob pokritju izgube pred oddajo zaključnih računov je namreč zmanjkalo sredstev, da bi izoblikovali sredstva skupne porabe. Izjema pri tem so le Savske elektrarne. Za zdaj je še nejasno, kako letos delavcem zagotoviti sredstva regresa za letne dopuste in pokriti druge potrebe iz okvira skupne porabe. In tudi če upoštevamo, da splošni predpisi dopuščajo, da lahko izdatke za družbeno prehrano pokrijemo iz materialnih stroškov, še vedno ostanemo brez odgovora na vprašanje: kako rudarjem (vključno z rudarji malih rudnikov) in delavcem elektrogospodarstva zagotoviti skupno 243 milijonov dinarjev sredstev skupne porabe? (Po informativnem biltenu EGS)...

Temelji plana ISE za obdobje 1981 — 85 že veljajo

Sredi marca t.l. so v samoupravni interesni skupnosti elektrogospodarstva Slovenije ugotovili, da je od skupno 3.270 organizacij združenega dela — potencialnih udeležencev samoupravnga sporazuma o temeljih srednjeročnega plana ISE že 2.717 oziroma 67,7 % organizacij sprejelo samoupravni sporazum.

3. TOZD Premogovnik Trbovlje

Zap. št.	BESEDILO	PLAN 1980 000 din	Realizac. 1980 din	Indeks %
1	2	3	4	5(4 : 3)
1.	Celotni prihodek	354.092	296.672.327,00	84
2.	Porabljena sredstva	148.566	171.679.817,45	116
3.	Dohodek	205.526	124.992.509,55	61
4.	Obveznosti	51.550	54.803.863,85	106
5.	Čisti dohodek	153.976	70.188.645,70	46
6.	Del ČD za OD	118,562	104.925.805,40	88
7.	Del ČD za stan. grad.	10.670	8.953.170,05	84
8.	Akumulacija	24.744	—	—
9.	Izguba	—	43.690.329,75	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	2.480.246,05	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	5.590.000,00	—
12.	Nekrite izgube	—	35.620.083,70	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	77	—	
	7+8 : 5	23	—	

4. TOZD Premogovnik Kotredež

1.	Celotni prihodek	351.497	319.889.052,25	91
2.	Porabljena sredstva	141.844	175.348.502,70	124
3.	Dohodek	209.653	144.540.549,55	69
4.	Obveznosti	57.096	52.459.065,50	92
5.	Čisti dohodek	152.557	92.081.484,05	61
6.	Del ČD za OD	117.469	108.316.498,00	93
7.	Del ČD za stan. grad.	10.572	9.351.818,30	89
8.	Akumulacija	24.516	—	—
9.	Izguba	—	25.586.832,25	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	4.752.881,90	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	3.285.200,00	—
12.	Nekrite izgube	—	17.548.750,35	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	77	—	
	7+8 : 5	23	—	

5. TOZD Separacija Trbovlje

1.	Celotni prihodek	180.050	152.412.677,85	85
2.	Porabljena sredstva	78.253	74.272.074,55	95
3.	Dohodek	101.797	78.140.603,30	77
4.	Obveznosti	35.267	33.364.481,45	94
5.	Čisti dohodek	66.530	44.776.121,85	67
6.	Del ČD za OD	51.228	49.454.390,00	96
7.	Del ČD za stan. grad.	4.610	4.314.712,45	93
8.	Akumulacija	10.692	—	—
9.	Izguba	—	8.992.980,60	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	1.676.927,90	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	1.135.200,00	—
12.	Nekrite izgube	—	6.180.852,70	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	77	—	
	7+8 : 5	23	—	

6. TOZD Separacija Zagorje

1.	Celotni prihodek	59.734	52.566.024,10	88
2.	Porabljena sredstva	21.187	20.229.292,25	95
3.	Dohodek	38.547	32.336.731,85	84
4.	Obveznosti	17.282	12.580.299,50	73
5.	Čisti dohodek	21.265	19.756.432,35	93
6.	Del ČD za OD	61.374	15.048.346,90	92
7.	Del ČD za stan. grad.	1.474	1.310.419,70	89
8.	Akumulacija	3.417	3.397.665,75	99
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	77	76	
	7+8 : 5	23	24	

7. TOZD RŠC Zagorje

1.	Celotni prihodek	52.513	47.161.701,45	90
2.	Porabljena sredstva	12.569	13.201.173,40	105

Zap. št.	BESEDILO	PLAN 1980 000 din	Realizac. 1980 din	Indeks %
1	2	3	4	5(4 : 3)
3.	Dohodek	39.944	33.960.528,05	85
4.	Obveznosti	18.181	18.167.860,50	100
5.	Čisti dohodek	21.763	15.792.667,55	73
6.	Del ČD za OD	16.757	14.161.913,45	85
7.	Del ČD za stan. grad.	1.508	1.232.134,50	82
8.	Akumulacija	3.498	398.619,60	11
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	77	90	
	7+8 : 5	23	10	
8. TOZD Predelava jamskega lesa Trbovlje				
1.	Celotni prihodek	29.048	33.291.785,55	115
2.	Porabljena sredstva	19.406	23.896.365,50	123
3.	Dohodek	9.642	9.395.420,05	97
4.	Obveznosti	3.732	3.720.522,10	100
5.	Čisti dohodek	5.910	5.674.897,95	96
6.	Del ČD za OD	4.501	4.112.815,60	91
7.	Del ČD za stan. grad.	432	355.408,95	82
8.	Akumulacija	977	1.206.673,40	124
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	76	72	
	7+8 : 5	24	28	
9. TOZD RESD Hrastnik				
1.	Celotni prihodek	65.746	72.951.178,95	110
2.	Porabljena sredstva	13.329	18.372.732,55	137
3.	Dohodek	52.417	54.578.446,40	104
4.	Obveznosti	12.091	13.062.805,80	108
5.	Čisti dohodek	40.326	41.515.640,60	102
6.	Del ČD za OD	32.344	33.814.521,20	104
7.	Del ČD za stan. grad.	2.910	2.943.347,35	101
8.	Akumulacija	5.072	4.757.772,05	94
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	80	81	
	7+8 : 5	20	19	
10. TOZD RESD Trbovlje				
1.	Celotni prihodek	69.613	81.522.431,90	117
2.	Porabljena sredstva	8.029	17.038.779,60	212
3.	Dohodek	61.584	64.483.652,30	105
4.	Obveznosti	13.363	13.331.658,65	99
5.	Čisti dohodek	48.221	51.151.993,65	106
6.	Del ČD za OD	38.168	40.855.450,85	107
7.	Del ČD za stan. grad.	3.429	3.590.599,80	105
8.	Akumulacija	6.624	6.705.943,00	101
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	79	80	
	7+8 : 5	21	20	
11. TOZD RESD Zagorje				
1.	Celotni prihodek	47.293	51.062.754,40	108
2.	Porabljena sredstva	7.864	6.516.835,50	83
3.	Dohodek	39.429	44.545.918,90	113
4.	Obveznosti	10.405	11.067.170,25	107

Sporazum je torej že pričel veljati. Z zadostnim številom udeležencev je namreč izpolnjen pogoj iz 50. člena samoupravnega sporazuma: »začne veljati, ko ga podpiše najmanj 55 % uporabnikov...«.

Kot je znano, bo po omenjenem sporazumu v petih letih za gradnjo objektov v eletrogosp. in premogovnikih na voljo 27,5 milijarde dinarjev. Že letos pa bo kritično primanjkovalo investicijskih sredstev. Posebej problematično je, da zdaj sploh ni jasno, kako zagotoviti investicijska sredstva, s katerimi bi si zagotovili v BiH — v Ugljeviku 100 MW, na Kosovu pa 150 MW za potrebe odjemalcev električne energije v Sloveniji. Dejstvo je, da je ob pomanjkanju sredstev elektrogospodarstvo Slovenije dokaj nemočno, v obeh omenjenih republikah pa žele iz SR Slovenije čimprej slišati dokončno besedo.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O PROIZVODNJI IN PORABI KOMERCIALNEGA PREMOGA V SLOVENIJI ZA OBDOBJE 1981-85 ŽE VELJA

Na zadnji seji organov slovenske plansko-poslovne skupnosti za premog so ugotovili, da je že zadostno število organizacij združenega dela sprejelo samoupravni sporazum, ki za prihodnje srednjeročno obdobje z združevanjem sredstev omogoča investicije za pridobitev potrebnih količin »komercialnega« premoga v slovenskih premogovnikih in v premogovnikih SRS. Za uveljavitev samoup. sporazuma je bilo predpisano vsaj tolikšno število udeleženk (organizacij združenega dela, ki uporabljajo premog), da je z njihovo porabo zajetih najmanj 60 % količin komercialnega premoga, potrošenega v Sloveniji v letu 1979. Po podatkih pa so udeležene 11. marca s svojo skupno porabo že dosegle 64,3 % omenjene porabe.

Nova cena električne energije in premoga

Dne 9. marca t.l. je bila v Mariboru prva izredna seja delavskega sveta SOZD Elektrogospodarstva Slovenije. Med drugim so na tej seji razpravljali tudi o predlogu za povišanje cene električne energije s 1. aprilom t.l. Delavski svet je ob tej priliki v skladu s stališči izvršnega sveta SR Slovenije in v skladu s sklepom sestanka s predstavniki republiške skupnosti za cene, ISE in EGS, predlagal republiški skupnosti za cene SR Slovenije, da se povišajo cene električne energije za 10,4 % od 1. aprila t.l. dalje. V predlogu oziroma zahtevku niso upoštevana predvidena sredstva za razvoj oziroma razširjeno reprodukcijo v višini 1.720 milijonov din. S povišanjem cene električne energije za predlagani odstotek bi se zagotovilo elektrogospodarstvu in premogovništvu na elektroenergetskem področju potrebno kritje ovrednotene elektroenergetske bilance za leto 1981 v višini 12.675,7 milijona din, kot je bilo to dogovorjeno na skupščini ISE dne 11. februarja letos. Z dogovorjeno ovrednoteno elektroenergetsko bilanco za letošnje leto v navedenem znesku so usklajeni tudi stroški in dohodek v usklajenih gospodarskih planih TOZD elektrogospodarstva in premogovništva za leto 1981.

Dne 20. marca t.l. pa je novoosnovana republiška skupnost za cene razpravljala in sklepala o novih cenah elektrike, premoga in cementa. Na tej seji je potrdila zahtevke po podražitvi električne energije, premoga za industrijo in široko porabo ter cementa. Tako bo od 1. aprila t.l. dalje električna energija dražja za 10,4 %, lignit za 24,43 %, rjavi premog za

Zap. št.	BESEDILO	PLAN 1980 000 din	Realizac. 1980 din	Indeks %
1	2	3	4	5(4 : 3)
5.	Čisti dohodek	29.024	33.478.748,65	115
6.	Del ČD za OD	23.187	25.394.784,75	110
7.	Del ČD za stan. grad.	2.050	2.218. 706,20	108
8.	Akumulacija	3.787	5.865.257,70	155
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	80	76	
	7+8 : 5	20	24	
12.	**DS Pomožne dejavnosti Hrastnik**			
1.	Celotni prihodek	32.196	36.705.883,85	114
2.	Porabljena sredstva	15.500	19.401.128,65	125
3.	Dohodek	16.696	17.304.755,20	104
4.	Obveznosti	926	1.129.854,00	122
5.	Čisti dohodek	15.770	16.174.901,20	102
6.	Del ČD za OD	12.896	12.847.352,95	99
7.	Del ČD za stan. grad.	1.161	1.119.639,65	96
8.	Akumulacija	1.713	2.207.908,60	127
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	82	79	
	7+8 : 5	18	21	
13.	**DS Pomožna dejavnost Trbovlje**			
1.	Celotni prihodek	42.506	47.897.143,30	113
2.	Porabljena sredstva	18.737	23.692.276,45	126
3.	Dohodek	23.769	24.204.866,85	102
4.	Obveznosti	1.176	1.206.009,10	103
5.	Čisti dohodek	22.593	22.998.857,75	102
6.	Del ČD za OD	18.443	17.652.134,90	96
7.	Del ČD za stan. grad.	1.554	1.554.105,45	94
8.	Akumulacija	2.490	3.792.617,40	152
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	82	77	
	7+8 : 5	18	23	
14.	**DS Pomožna dejavnost Zagorje**			
1.	Celotni prihodek	34.959	43.367.618,45	124
2.	Porabljena sredstva	15.548	21.848.572,05	140
3.	Dohodek	19.411	21.519.046,40	110
4.	Obveznosti	1.147	1.154.083,50	101
5.	Čisti dohodek	18.264	20.364.962,90	111
6.	Del ČD za OD	15.012	16.597.900,25	111
7.	Del ČD za stan. grad.	1.367	1.456.447,55	107
8.	Akumulacija	1.885	2.310.615,10	123
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	82	82	—
	7+8 : 5	18	18	
15.	**DS skupne službe DO ZPT**			
1.	Celotni prihodek	62.350	59.318.885,70	95
2.	Porabljena sredstva	10.981	8.360.036,20	76
3.	Dohodek	51.369	50.958.849,50	92
4.	Obveznosti	2.869	2.922.309,75	102
5.	Čisti dohodek	48.500	48.036.539,75	99

Zap. št.	BESEDILO	PLAN 1980 000 din	Realizac. 1980 din	Indeks %
1	2	3	4	5(4 : 3)
6.	Del ČD za OD	41.250	39.710.660,40	96
7.	Del ČD za stan. grad.	3.750	3.519.953,25	94
8.	Akumulacija	3.500	4.805.926,10	137
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	85	83	
	7+8 : 5	15	17	
16.	**Delovna organizacija ZPT**			
1.	Celotni prihodek	1.849.273	1.710.714.014,25	92
2.	Porabljena sredstva	719.746	855.706.630,45	119
3.	Dohodek	1.129.527	855.007.383,80	75
4.	Obveznosti	298.744	287.937.859,50	96
5.	Čisti dohodek	830.783	567.069.524,30	68
6.	Del ČD za OD	649.476	612.981.955,75	94
7.	Del ČD za stan. grad.	58.489	52.927.538,95	90
8.	Akumulacija	122.818	35.448.998,70	29
9.	Izguba	—	134.288.969,10	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	16.887.423,60	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	17.200.000,00	—
12.	Nekrite izgube	—	100.201.545,50	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	78	—	
	7+8 : 5	22	—	
II.	**Delovna organizacija Termoelektrarna Trbovlje**			
1.	**TOZD PEE — Plinsko-parna**			
1.	Celotni prihodek	176.300	158.404.280,10	90
2.	Porabljena sredstva	109.000	75.662.952,11	69
3.	Dohodek	67.300	82.741.327,99	123
4.	Obveznosti	43.600	63.746.799,60	146
5.	Čisti dohodek	23.700	18.994.528,39	80
6.	Del ČD za OD	17.300	18.137.844,55	105
7.	Del ČD za stan. grad.	1.500	1.574.816,05	105
8.	Akumulacija	4.900	—	—
9.	Izguba	—	718.132,21	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	718.132,21	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	73	95	
	7+8 : 5	27	—	
2.	**TOZD PEE — Nova**			
1.	Celotni prihodek	168.400	122.440.047,60	73
2.	Porabljena sredstva	114.700	66.614.087,67	58
3.	Dohodek	53.700	55.825.959,93	104
4.	Obveznosti	27.400	33.749.037,35	123
5.	Čisti dohodek	26.300	22.076.922,58	84
6.	Del ČD za OD	19.400	21.131.772,10	109
7.	Del ČD za stan. grad.	1.700	1.833.556,40	108
8.	Akumulacija	5.200	—	—
9.	Izguba	—	888.405,92	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	888.405,92	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	74	96	
	7+8 : 5	26	—	
3.	**TOZD Transport goriva**			
1.	Celotni prihodek	33.650	148.036.778,45	440
2.	Porabljena sredstva	13.250	128.181.893,31	967

28,97 % in cement povprečno za 42 %.

Zahtevke za podražitev elektrike in premoga so pristojni organi dobro podkrepili in utemeljili. Cena energetskega premoga pa je že vsebovana v ceni električne energije. Zavoljo tega je bilo treba, tako so ugotovili v republiški skupnosti za cene, ujeti razkorak med cenami premoga, ki ga uporabljajo industrija in gospodinjstva in premogom, ki ga potrebujejo termoelektrarne.

Predhodno so se morali delavci na zborih v vseh TOZD premogovnikov izreči za podražitev, pri čemer so bili seznanjeni tudi s posledicami, ki jih podražitve prinašajo.

Analiza vzrokov za II. neuspeli referendum za stimulativno nagrajevanje na TOZD Premogovnik Trbovlje in priprava na III. referendum

Zadolžena komisija, ki je bila sestavljena na skupnem sestanku vseh DPO TOZD in samoupravnih organov, na katerega so bili vabljeni tudi vsi predstavniki občine, se je sestala dne 11. II. 1981 in ugotovila naslednje vzroke, ki so negativno vplivali na neuspešen izid referenduma:

Komisija ugotavlja, da so bile analize ugotovitev I. referenduma za stimulativno nagrajevanje, ki ni uspel, premalo obsežne in niso bile v vseh DPO tudi obravnavane. Prvotno so ugotovili, češ da ni bila udeležba na I. referendumu dovolj velika, da je glasovalo od 515 le 71,34 % vseh zaposlenih v

Premogovniku Trbovlje. Nadalje je bil sam pravilnik že več mesecev v obravnavi, neposredno pred razpisom referenduma pa smo pravilnik z delavci predelovali še enkrat po posameznih skupinah, da bi celotno razlago osvežili. Zato že v prvi fazi sprejemanja nismo prediskutirali, kje so bistveni vzroki, da delavci takšen pravilnik odklanjajo. V bistvu smo ugotovili, da si prizadevajo neposredni delavci, ki po uspešnosti odstopajo od neuspešnih in nezainteresiranih, za resnično nagrajevanju po opravljenem delu.

Delovna skupina na podlagi celovite analize ugotavlja, da so na izid II. referenduma bistveno vplivali naslednji razlogi:

Same priprave na izvedbo II. referenduma niso bile dovolj široko zastavljene v tej smeri, da bi se sleherni delavec celovito seznanil z vsebino stimulativnega pravilnika in da bi bil dejansko prepričan, da pravilnik pomeni korak naprej pri nagrajevanju po delu in rezultatih dela. Ob tem delovna skupina meni, da je dograditev pravilnika potrebno usmeriti v iskanju objektivnih osnov in meril za merjenje osnov kvalitete in količine, s čimer bi v čim večji meri izključili subjektivni element. Vsekakor pa bo rešitev za to področje iskati v boljšem vrednotenju dela v jami, to je predvsem vrednotenje elementa težkih pogojev dela.

Razloge za neuspel referendum delavcev je iskati tudi v okoliščinah, kot so: nedoseganje fizičnega obsega proizvodnje, nekatere izgube, kar je povezano z neurejenimi delovnimi in dohodkovnimi odnosi v okviru ISE, odnosi na področju svobodne menjave dela v okviru DO ZPT in DS SS REK in druge nepravilnosti, ki so povezane z obračunavanjem osebnih dohodkov.

Pri izvajanju pravilnika o delavnih razmerjih v delu, ki se nanaša na koriščenje letnih dopustov, delovna skupina meni,

Zap. št.	BESEDILO		PLAN 1980 000 din	Realizac. 1980 din	Indeks %
3	4	5(4 : 3)	1	2	
3.	Dohodek		20.400	19.854.885,14	97
4.	Obveznosti		7.700	9.323.871,10	121
5.	Čisti dohodek		12.700	10.531.014,04	83
6.	Del ČD za OD		9.500	10.150.121,05	107
7.	Del ČD za stan. grad.		900	874.796,75	97
8.	Akumulacija		2.300	—	—
9.	Izguba		—	493.903,76	—
10.	Kritje izgube (RS DO)		—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)		—	493.903,76	—
12.	Nekrite izgube		—	—	—
13.	Delitev ČD	6 : 5	75	96	
		7+8 : 5	25	—	
4. TOZD Vzdrževanje naprav					
1.	Celotni prihodek		70.200	70.783.501,92	101
2.	Porabljena sredstva		26.100	28.115.545,96	108
3.	Dohodek		44.100	42.667.955,96	97
4.	Obveznosti		12.300	13.325.409,85	108
5.	Čisti dohodek		31.800	29.342.546,11	92
6.	Del ČD za OD		24.800	27.304.745,45	110
7.	Del ČD za stan. grad.		2.200	2.386.037,85	108
8.	Akumulacija		4.800	—	—
9.	Izguba		—	348.237,19	—
10.	Kritje izgube (RS DO)		—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)		—	348.237,19	—
12.	Nekrite izgube		—	—	—
13.	Delitev ČD	6 : 5	78	93	
		7+8 : 5	22	—	
5. DS Skupne službe DO TET					
1.	Celotni prihodek		26.900	30.974.627,55	115
2.	Porabljena sredstva		3.800	8.394.433,60	221
3.	Dohodek		23.100	22.580.183,95	98
4.	Obveznosti		2.600	1.689.777,20	65
5.	Čisti dohodek		20.500	20.890.406,75	102
6.	Del ČD za OD		17.300	17.968.580,90	104
7.	Del ČD za stan. grad.		1.600	1.563.255,75	98
8.	Akumulacija		1.600	1.358.570,10	85
9.	Izguba		—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)		—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)		—	—	—
12.	Nekrite izgube		—	—	—
13.	Delitev ČD	6 : 5	84	86	
		7+8 : 5	16	14	
6. Delovna organizacija Termoelektrarna Trbovlje					
1.	Celotni prihodek		475.450	530.639.235,62	112
2.	Porabljena sredstva		266.850	306.968.922,65	115
3.	Dohodek		208.600	223.670.312,97	107
4.	Obveznosti		93.600	121.834.895,10	130
5.	Čisti dohodek		115.000	101.835.417,87	89
6.	Del ČD za OD		88.300	94.693.064,05	107
7.	Del ČD za stan. grad.		7.900	8.232.462,80	104
8.	Akumulacija		18.800	1.358.570,10	7
9.	Izguba		—	2.448.679,08	—
10.	Kritje izgube (RS DO)		—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)		—	2.448.679,08	—
12.	Nekrite izgube		—	—	—
13.	Delitev ČD	6 : 5	77	93	
		7+8 : 5	23	—	

III. Delovna organizacija Rudarska gradbena dejavnost Trbovlje

1. TOZD Rudarsko investicijske gradnje, Trbovlje

1.	Celotni prihodek	256.770	360.382.032,10	140
2.	Porabljena sredstva	89.619	144.514.974,85	161
3.	Dohodek	167.151	215.867.057,25	129
4.	Obveznosti	30.706	37.672.437,70	123
5.	Čisti dohodek	136.445	178.194.619,55	131
6.	Del ČD za OD	94.366	113.968.266,05	121
7.	Del ČD za stan. grad.	9.493	12.374.653,40	130
8.	Akumulacija	32.586	51.851.700,10	159
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	69	64	
	7+8 : 5	31	36	

2. TOZD Elektrostrojne mehanične delavnice, Trbovlje

1.	Celotni prihodek	55.832	66.997.903,60	120
2.	Porabljena sredstva	22.454	30.119.301,45	134
3.	Dohodek	33.378	36.878.602,15	110
4.	Obveznosti	5.159	5.790.412,50	112
5.	Čisti dohodek	28.219	31.088.189,65	110
6.	Del ČD za OD	19.807	21.782.319,10	110
7.	Del ČD za stan. grad.	1.809	2.269.441,15	125
8.	Akumulacija	6.603	7.036.429,40	107
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	70	70	
	7+8 : 5	30	30	

3. TOZD Gramat, Trbovlje

1.	Celotni prihodek	29.737	31.919.844,75	107
2.	Porabljena sredstva	15.908	20.837.771,05	131
3.	Dohodek	13.829	11.082.073,70	80
4.	Obveznosti	2.747	2.988.848,25	109
5.	Čisti dohodek	11.082	8.093.225,45	73
6.	Del ČD za OD	10.177	10.821.862,95	106
7.	Del ČD za stan. grad.	905	949.763,55	105
8.	Akumulacija	—	—	—
9.	Izguba	—	3.678.401,05	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	3.678.401,05	
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	92	—	
	7+8 : 5	8	—	

4. TOZD Avtoprevoz »Zasavje«, Trbovlje

1.	Celotni prihodek	48.170	50.327.871,40	104
2.	Porabljena sredstva	20.210	22.774.483,25	113
3.	Dohodek	27.960	27.553.388,15	99
4.	Obveznosti	5.260	4.529.209,90	86
5.	Čisti dohodek	22.700	23.024.178,25	101
6.	Del ČD za OD	16.154	16.951.559,50	105
7.	Del ČD za stan. grad.	1.755	1.997.127,60	114
8.	Akumulacija	4.791	4.075.491,15	85
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	71	74	
	7+8 : 5	29	26	

da bi bilo potrebno, pred izdajo odločb delavcem širše obrazložiti nov način koriščanja LD in zastaviti akcijo tako, da delavci ne bi imeli občutka, da so prikrajšani pri letnem dopustu. Delovna skupina namreč meni, da pravilnik pravilno opredeljuje tehniko koriščenja LD, vendar bo potrebno skozi plane koriščanja LD in prizadevanje za njihovo dosledno izvajanje izločiti tiste nepravilnosti in dezinformacije med delavci, ki so pogojevale neuspel referendum.

Prav tako na razpoloženje delavcev nadalje vplivajo tudi neurejena zadeva družbenega standarda (prepočasno reševanje stanovanjskih zadev, problematika samskega doma, preventivno zdravljenje, letni oddih, kar vse je potrebno opredeliti v planskih dokumentih za to srednjeročno obdobje, najbolj aktualne naloge pa že v planu za letošnje leto.

V nakazani problematiki je potrebno iskati vzroke, ki so vplivali na izid II. referenduma in si v okviru DPO samoupravnih organov zastaviti konkretne akcije na pripravo za izvedbo III. referenduma.

Ukrepi in usmeritve:

DPO in SO obravnavajo analizo vzrokov in zaključke, na podlagi teh sprejmejo konkretne aktivnosti za III. referendum. (Rok je bil mesec februar, zadolženi pa so: predsedniki OO ZSS PT, sekretariat ZK, predsednik DS, IPO).

IO OOS skupno z drugimi DPO izvedejo široko razpravo po sindikalnih skupinah, zborih delavcev in delavce seznanjajo z zaključki analize in z vsebino sedanjega pravilnika ter usmeritev za njegovo dopolnitev; (rok: 13. 3. 1981, zadolžen za izvedbo je sindikat). Na podlagi rezultatov razprave — delovne komisije imenovane od DS sestavljene iz predstavnikov DPO, DS in strokovnih delavcev, pripravi predlog dopolnitev pravilnika v mesecu marcu — 30. 3. 1981, odgovoren za to je predsednik DS.

Predlog pravilnika bodo obravnavali na skupni seji DS in vodstev DPO, kjer bodo verificirali dopolnjeni pravilnik in sprejeli usmeritve za naslednje javne razprave, ki bodo najmanj trideset dni (rok 10. april 1981, zadolžen je predsednik DS).

DS bo razpisala referendum do 20. aprila 1981.

IO ZSS bo skupno z DPO organiziral javno razpravo, ki bo trajala do 10. maja 1981; za izvedbo je zadolžen sindikat.

Na podlagi javne razprave bo DS potrdil končno besedilo predloga pravilnika in z njegovo vsebino seznanil delavce (rok 20. maj 1981, zadolžen DS PT).

Izvedbo referenduma in datum glasovanja bo določil DS ob razpisu.

Izveden bo najkasneje do konca maja 1981.

za skupno komisijo,
Rudi Kreže

Zap. št.	BESEDILO	PLAN 1980 000 din	Realizac. 1980 din	Indeks %
1	2	3	4	5(4 : 3)
5. DS Skupne službe DO RGD				
1.	Celotni prihodek	14.188	15.388.181,55	108
2.	Porabljena sredstva	2.388	3.079.697,95	129
3.	Dohodek	11.800	12.308.483,60	104
4.	Obveznosti	492	616.149,40	125
5.	Čisti dohodek	11.308	11.692.334,20	103
6.	Del ČD za OD	9.656	10.058.657,75	104
7.	Del ČD za stan. grad.	840	896.003,45	107
8.	Akumulacija	812	737.673,00	91
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	85	86	
	7+8 : 5	15	14	
6. Delovna organizacija RGD, Trbovlje				
1.	Celotni prihodek	404.697	525.015.833,40	130
2.	Porabljena sredstva	150.579	221.326.228,55	147
3.	Dohodek	254.118	303.689.604,85	120
4.	Obveznosti	44.364	51.597.057,75	116
5.	Čisti dohodek	209.754	252.092.547,10	120
6.	Del ČD za OD	150.160	173.582.665,35	116
7.	Del ČD za stan. grad.	14.802	18.486.989,15	125
8.	Akumulacija	44.792	63.701.293,65	142
9.	Izguba	—	3.678.401,05	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	3.678.401,05	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	72	69	
	7+8 : 5	28	31	

O februarski aktivnosti mladih

Na zadnji redni seji predsedstva OK ZSMS Zagorje (19. februarja) so obravnavali pozitivni zaključni račun za leto 1980 ter finančni načrt za leto 1981. Spregovorili pa so še o delovanju organov in vodstva OK ter pregledali dosedanja dela OK v celoti. Ugotovili so nekatere organizacijske kot tudi vsebinske pomanjkljivosti, kar se še zlasti odraža v neaktivnem delu OO ZSMS v KS in združenem delu.

24. februarja se je v Hrastniku sestal odbor za pripravo občinske proslave ob Dnevu mladosti. Proslava bo na centralnem nogometnem igrišču v Hrastniku.

27. februarja pa je hrastniško predsedstvo OK ZSMS predlagalo finančni načrt za letošnje

IV. Delovna organizacija Industrijske-montažne delavnice, Trbovlje				
1. TOZD Strojne industrijske montažne delavnice Trbovlje				
1.	Celotni prihodek	41.265	55.855.495,70	135
2.	Porabljena sredstva	15.471	27.072.218,60	175
3.	Dohodek	25.794	28.783.277,10	112
4.	Obveznosti	8.364	8.808.583,45	105
5.	Čisti dohodek	17.430	19.974.693,65	115
6.	Del ČD za OD	13.590	15.003.471,65	110
7.	Del ČD za stan. grad.	1.223	1.288.454,95	105
8.	Akumulacija	2.617	3.682.767,05	141
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	78	75	
	7+8 : 5	22	25	
2. TOZD Elektro industrijske montažne delavnice, Trbovlje				
1.	Celotni prihodek	22.782	28.403.157,50	125
2.	Porabljena sredstva	6.528	10.063.218,30	154
3.	Dohodek	16.254	18.339.939,20	113
4.	Obveznosti	4.539	4.830.697,15	106
5.	Čisti dohodek	11.715	13.509.242,05	115
6.	Del ČD za OD	8.104	9.206.970,05	114
7.	Del ČD za stan. grad.	929	825.603,20	89
8.	Akumulacija	2.682	3.476.668,80	130
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—

Zap. št.	BESEDILO		PLAN 1980 000 din	Realizac. 1980 din	Indeks %
1	2		3	4	5(4 : 3)
13.	Delitev ČD	6 : 5	69	68	
		7+8 : 5	31	32	

3. DS Skupne službe DO IMD

1.	Celotni prihodek	8.106	7.912.197,10	98
2.	Porabljena sredstva	1.321	1.368.595,75	104
3.	Dohodek	6.695	6.543.601,35	98
4.	Obveznosti	275	299.392,50	109
5.	Čisti dohodek	6.420	6.244.208,85	97
6.	Del ČD za OD	5.231	5.121.190,35	98
7.	Del ČD za stan. grad.	495	455.115,50	92
8.	Akumulacija	694	667.903,00	96
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	83	82	
	7+8 : 5	17	18	

4. Delovna organizacija Industrijske montažne delavnice, Trbovlje

1.	Celotni prihodek	72.063	92.170.850,30	128
2.	Porabljena sredstva	23.320	38.504.032,65	165
3.	Dohodek	48.743	53.666.817,65	110
4.	Obveznosti	13.178	13.938.673,10	106
5.	Čisti dohodek	35.565	39.728.144,55	112
6.	Del ČD za OD	26.925	29.331.632,05	109
7.	Del ČD za stan. grad.	2.647	2.569.173,65	97
8.	Akumulacija	5.993	7.827.338,85	131
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	76	74	
	7+8 : 5	24	26	

V. Delovni skupnosti SOZD REK Edvarda Kardelja, Trbovlje

1. Delovna skupnost administrativnih strokovnih opravil

1.	Celotni prihodek	22.032	22.080.981,80	100
2.	Porabljena sredstva	8.472	9.651.563,40	114
3.	Dohodek	13.560	12.429.418,40	92
4.	Obveznosti	1.422	1.158.240,55	81
5.	Čisti dohodek	12.138	11.271.177,85	93
6.	Del ČD za OD	10.379	9.529.188,00	92
7.	Del ČD za stan. grad.	934	849.505,95	91
8.	Akumulacija	825	892.483,90	110
9.	Izguba	—	—	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	86	85	
	7+8 : 5	14	15	

2. Delovna skupnost tehničnih strokovnih opravil

1.	Celotni prihodek	18.915	17.551.824,20	93
2.	Porabljena sredstva	5.030	5.094.338,85	101
3.	Dohodek	13.885	12.457.485,35	90
4.	Obveznosti	618	606.958,60	98
5.	Čisti dohodek	13.267	11.850.526,75	98
6.	Del ČD za OD	11.431	10.046.514,05	88
7.	Del ČD za stan. grad.	1.029	885.220,80	86
8.	Akumulacija	807	918.791,90	116
9.	Izguba	—	—	—

leto ter opravilo razgovor s predstavniki OO ZSMS Sijaj.

Istega dne ob 12. uri pa so se sestali predsedniki in sekretarji OK, predsedniki COP in vodje Centrov za MDA iz vseh treh zasavskih OK ZSMS v sejni sobi delavskega doma na Logu v Hrastniku, kjer so se temeljito pripravili na regijski posvet o informiranju, ki ga bodo izvedli v mesecu marcu.

V celotni zasavski regiji pa se že tudi pripravljajo za letošnje MDA. Centri za MDA pri OK ZSMS so sprožili postopek evidentiranja po OO ZSMS in izdelali razreze števila brigadirjev za posamezne sredine.

20. februarja so člani sekretariata OK ZSMS Hrastnik pregledali prispele materiale iz OO ZSMS v združenem delu na temo družbenoekonomski položaj mladih.

V soboto, 28. februarja, je v mladinskem klubu Sonce v Trbovljah potekal enodnevni seminar za vse člane COP in dopisnike zasavske regije. Namen seminarja je bil usposabljanje in seznanitev članov COP z osnovnimi nalogami informatorja in organizacijo COP. Milan Jazbec je orisal animiranje, usmerjanje in usposabljanje mladih za delo na področju informac. dejav. Novinarja Svato Krasnik in Helena Kastelic pa sta govorila o osnovah novinarskih veščin, oblikovanju novinarskega prispevka z viri informacij, tehniko in novinarskimi zvrstmi pisanja ter s tehniko izdajanja glasila.

21. in 22. februarja je bilo v Trbovljah srečanje predsednikov mladinskih klubov Slovenije. 20 mladih se je seznanilo z osnovami grupne dinamike in aktivnim preživljanjem prostega časa. Beseda pa je nanesla tudi na probleme organiziranja prostočasnih dejavnosti in težave ter sam interes mladih za delo v mladinskih klubih. Velja pa še omeniti, da je bil v sklopu omenjenega seminarja organiziran na pobudo mladinske organizacije oziroma mladinskega kluba Sonce iz Trbovelj uspešen koncert Andreja

Šifrerja, v soboto ob 18.30, v gledališki dvorani delavskega doma Trbovlje kot predstavitev večera dela mladinskih klubov.

20. februarja je OK ZSMS Zagorje obiskala predsednica KMVI pri RK ZSMS, Zdenka Jošt, ki je zadolžena od RK ZSMS za zasavsko regijo. V dopoldanskih urah so s člani predsedstva OK in predstavniki DPO obiskali delovno organizacijo Elektroelement Izlake.

Na skupni seji so spregovorili o delu mladih, gospodarski situaciji in vključevanju mladih v samoupravne organe, ki je v omenjeni sredini zadovoljivo. Pestijo pa jih problemi povezanosti. Posamezne teme, kot so, na primer, zaključni računi, ne obravnavajo vse OO ZSMS in podobno in zaradi tega prihaja do pomanjkljivosti poenotenosti dela kot tudi same vsebine dela.

Popoldne ob 17. uri pa je bila še seja predsedstva OK ZSMS, kjer so goste seznanili z družbenoekonomskim položajem mladih v občini, sodelovanjem s pobratenim mestom Omišem in idejnopolitičnim usposabljanjem mladih; prvi ciklus so zaključili v mesecu februarju. Pripravljajo pa že usposabljanje mladih, ki delajo v posameznih področnih konferencah in komisijah.

27. februarja ob 18. uri so v delavskem domu v Hrastniku zaključili teden amaterske kulture z nastopom instrumentalne skupine EP in skupine za izrazni ples. Vse do 13. februarja se je na prireditvah po KS Čeče, Turje, Dol in Praprotno zvrstilo okoli 250 hrastniških amaterskih kulturnikov. Letošnje drugo tovrstno srečanje je potekalo po krajevnih skupnostih, kar je še dokaz več, da se kultura resnično približuje občanu. V tednu kulturnih predstav so si lahko krajani ogledali: koncert glasbene šole, literarni večer, ki so ga pripravili mladi OO ZSMS DOL, koncert ženskega pevskega zbora Dol, godbo na pihala Svoboda I, pevski zbor Svoboda II, združeni nastop godbe na pihala Svoboda I, moški pevski zbor Svoboda II, plesni orkester, otroški pevski zbor O.Š. Heroja Rajka ter, ne nazadnje, predstavitev foto sekcije Svobode-Dol.

Levji delež pri organizaciji tedna amaterske kulture v Hrastniku je prispevala v prvi vrsti prav ZSMS, kar je še en dokaz za uspešno delo mladih na kulturnem področju.

Drago Jamnik

Zap. št.	BESEDILO	PLAN 1980 000 din	Realizac. 1980 din	Indeks %
1	2	3	4	5(4 : 3)
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	—	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	—	—
12.	Nekrite izgube	—	—	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	86	85	
	7+8 : 5	14	15	

VI. SOZD REK Edvarda Kardelja, Trbovlje

1.	Celotni prihodek	2.842.430	2.898.172.739,57	102
2.	Porabljena sredstva	1.173.997	1.437.251.716,55	122
3.	Dohodek	1.668.433	1.460.921.023,02	88
4.	Obveznosti	451.926	477.073.684,60	106
5.	Čisti dohodek	1.216.507	983.847.338,42	81
6.	Del ČD za OD	936.671	930.165.019,25	99
7.	Del ČD za stan. grad.	85.801	83.950.891,30	98
8.	Akumulacija	194.035	110.147.477,10	57
9.	Izguba	—	140.416.049,23	—
10.	Kritje izgube (RS DO)	—	20.565.824,65	—
11.	Kritje izgube (RS EGS)	—	19.648.679,08	—
12.	Nekrite izgube	—	100.201.545,50	—
13.	Delitev ČD 6 : 5	77	95	
	7+8 : 5	23	—	

Miloš Dolinar ml.

V razpravi je osutek zakona o energetskem gospodarstvu

Dne 20. 2. 1981 je bil organizacijam združenega dela s področja energetike in večjim uporabnikom energije ter drugim organizacijam predložen v razpravo delovni osnutek zakona o energetskem gospodarstvu. Osnutek je razmeroma zelo obsežen, zajema pa celotno energetsko gospodarstvo. To vključuje premog, distribucijo, nafto, plin, jedrsko industrijo in daljinsko oskrbovanje s toploto. S tem zakonom so določene zadeve energetskih dejavnosti posebnega družbenega pomena. V ta okvir sodijo: raziskovanje, pridobivanje, predelava, bogatitev ter transport posameznih virov. K temu je treba nujno dodati še predelavo in deponijo odpadkov pri proizvodnji energetskih surovin.

O osnutku je potekala dne 12. 3. 1981 pri REK EK širša razprava, v kateri so sodelovali predstavniki vseh delovnih organizacij kombinata, družbenopolitični delavci, predstavniki samoupravnih organov ter člani družbenega sveta za energetiko in transport revirskih občin. V razpravi so izmenjali precej misli o posameznih členih osnutka, na koncu pa je bilo sprejetih več pripomb, ki so jih posredovali sestavljalcem osnutka Zakona v proučitev in dopolnitev.

7. zasedanje delavskega sveta SOZD REK Edvarda Kardelja

Delegati so se na omenjenem zasedanju zbrali 6. marca 1981. Sprejeli so predlog Samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD REK EK za srednjeročno obdobje 1981—1985 s spremembami in dopolnitvami.

Predlagali so, da ob polletju opravijo rebalans plana z eventualnimi spremembami in dopolnitvami tudi glede postopnega vključevanja enovitih DO Rudnik Senovo in Rudnik Kanižarica.

Sprejeli so gospodarsko-finančni načrt SOZD REK EK za leto 1981. Istočasno so potrdili gibanje drugih osebnih dohodkov, osebnih prejemkov in sklad skupne porabe za leto 1981 z veljavnostjo 1. 1. 1981 in od 1. 3. 1981 dalje.

Nadalje so sprejeli program dela delovnih skupnosti ASO in TSO, s tem da bo ob polletju 1981 opravljen rebalans plana z eventualnimi spremembami in dopolnitvami.

Delavci vseh temeljnih organizacij, združenih delovnih organizacij in delavci enovitih delovnih organizacij združenih v SOZD REK EK so z večino glasov na referendumih od 19. 12. 1980 do 30. 1. 1981 sprejeli spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi delovnih organizacij v SOZD REK EK in statuta SOZD. Sprejete spremembe in dopolnitve vsebujejo namesto individualnega poslovodnega organa kolegijski poslovodni organ — poslovodni odbor, ki ga sestavljajo predsednik in trije člani.

Do uvedbe tega organa so za v.d. vodjo delovne skupnosti ASO imenovali vodjo splošnega sektorja DS ASO Martina Lenarčiča.

O združevanju sredstev za izgradnjo počitniškega doma na Rabu bo delavski svet ponovno razpravljal. Dosedaj omenjenega sporazuma delavci v TOZD DO TET niso sprejeli.

Nadalje delavski svet SOZD REK EK odobrava izvedbo predlaganih vzdrževalnih del in novih nabav v počitniških domovih REK EK v letu 1981.

V javni obravnavi v TOZD in DS je osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju zagotovljenih deviz in ustvarjenega deviznega priliva za obdobje 1981—1985. Razprave v TOZD in DS bodo potekale do 20. marca 1981.

Za vse TOZD in DS v okviru SOZD REK EK velja do 1. februarja 1981 enota enostavnega dela povečana za 10 % na sedanjo vrednost.

Navedli smo le najbistvenejše izvlečke s tega zasedanja, ki so se ga aktivno udeležili tudi že delegati DO Rudnik rjavega premoga Senovo in Kanižarica.

Dragica Bregant

Za 1. maj 1946 je maršal Tito povabil udarnike iz naših jamskih revirjev v Beograd na prvomajsko proslavo. Skupina udeležencev se je fotografirala na eni izmed beograjskih ulic dne 1. maja 1946.

Foto Karlo Gorjup

Zahvala

Zbor delonih ljudi Muzeja ljudske revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije se prisrčno zahvaljuje vešemu kolektivu za poklonjeno pošiljko kompletne rudarske uniforme in najosnovnejšega rudarskega orodja. Vsi ti predmeti bodo tvorili zelo pomembne eksponate v naši bodoči muzejski zbirki. Izpolnili smo našo zbirko trodimenzionalnih predmetov. Še enkrat se vam najtopleje zahvaljujemo za izpolnjeno obljubo.

Direktor muzeja
Danica Abramovič, s. r.

Praznovanje 8. marca delavk DSPD Trbovlje

Dan žena so delavke iz omenjene DS zelo lepo praznovale. K tem so predvsem pripomogli s svojim izredno lepim programom otroci OŠ Trbovlje — Pedagoške enote Tončke Čeč. Sindikatu, učencem omenjene šole, tovarišicam Pavličevi, Štoj sovi in Kolenčevi se za njihov trud zahvaljujejo in jim želijo še nadaljnjih uspehov.

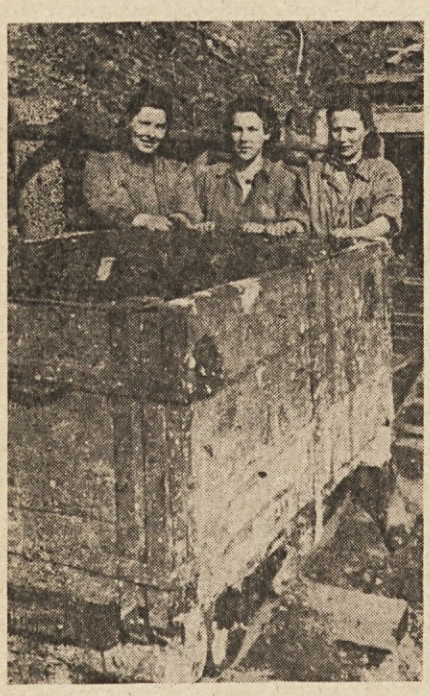

V povojnih letih je bilo zaposlenih pri zunanjih in jamskih delih tudi precej žensk tudi pri naših treh rudnikih. Gornjo fotografijo bi morali objaviti v prejšnji številki, k članku I. Leskovar »Ženska-neposredna proizvajalka v jami.« Trojica »rudark« iz takratnega obrata Hrastnik v letu 1951.

PRIPOMBA UREDNIŠTVA

Koncem preteklega leta so predstavniki našega kombinata izročili Muzeju narodov in narodnosti Jugoslavije v Beogradu zlato plaketo, ki so jo podelili ob lanskem dnevu rudarjev predsedniku republike Josipu Brozu Titu. Plaketa bo razstavljena v tem muzeju hkrati z rudarsko uniformo in naosnovnejšim rudarskim orodjem, to je krampom, lopato, svetilko, čelado ipd. Pošiljko je pripravil DO ZPT — TOZD Premogovnik Kotredež.

Tretji kongres samoupravljalcev je pred nami

Tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije poteka v času dolgoletnega nepretrganega boja za razvoj celovitega sistema socialističnega samoupravljanja in stabilizacije gospodarstva na temeljih neposrednega odločanja delavcev o pogojih in rezultatih dela, na temeljih obvladovanja dohodka in splošnega družbenega napredka.

Prvi in drugi kogres samoupravljalcev sta potekala v razmerah, v katerih je prišlo do resnih zastojev v razvoju samoupravljanja, ob iskanju poti in rešitve za njegov nadaljni razvoj. Drugi kongres je prinesel ustavne amandmaje, potem pa tudi novo ustavo in zakon o združenem delu.

Tretjemu kongresu ne bo potrebno odkrivati novega in bo naravnan k uresničevanju danega sistema, opredeljenega z novo ustavo in zakonom o združenem delu in k odkrivanju vsega, kar ovira njegovo uporabo v praksi.

Ti dokumenti in dokumenti 3. kongresa so odprli dolgoročno perspektivo razvoja samoupravljanja, zato moramo storiti vse, da bodo naše družbenopolitične organizacije, predvsem ZK, Zveza sindikatov, SZDL in mladina, ob koordinirani aktivnosti zagotovili široke in poglobljene javne razprave med delavci v TOZD in delovnih skupnostih in jih s tem spremenili v javne kongresne tribune.

Na tem kongresu nas bodo zastopali tudi delegati iz Zasavja, med katerimi bosta eden ali dva iz našega kombinata. Osnovne organizacije sindikata že evidentirajo možne kandidate, dokončno pa bodo potrjeni v mesecu maju.

Delegati, ki bodo zastopali Zasavje oziroma naš kombinat, bodo posredovali kongresu poročilo o nagrajevanju proizvodnega dela ob upoštevanju težjih pogojev in težjega dela v merilih zahtevnosti del in nalog, kjer bo zlasti poudarjeno delo rudarjev in še nekaterih del, ki jih opravljajo pod težjimi pogoji. Poročilo, ki ga je v osnutku pripravila posebna delovna skupina, med katerimi so tudi strokovni sodelavci kombinata in bo v teh dneh predmet razprav v vseh družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih, je v izhodiščih upoštevala zlasti:

— razloge relativno nizkega vrednotenja težjih pogojev dela in težjega dela nasploh,

— upoštevanje in izvajanje meritev vplivov delovnih razmer v katerih opravljajo delo kot n. npr.: toplota, para, nevarnost nesreč in upoštevanje teh pri ugotavljanju zahtevnosti dela,

— usklajenost relativnega vrednotenja težjih pogojev v različnih metodologijah ugotavljanja zahtevnosti dela.

Prav gotovo predstavlja celotna rešitev dejavnikov omenjenih težkih pogojev dela in delovnega okolja težko rešljivo problematiko, zato je treba po-

udariti saniranje oz. odpravljanje težkih pogojev dela, kjer je to le mogoče. Pri delih, kjer se s sredstvi in ukrepi ne da odpraviti škodljivega vpliva delovnega okolja na zdravstveno stanje delavca pa zakonski predpisi omogočajo skrajšano oz. benificirano delovno dobo. Prav za slednje se postavlja vprašanje smiselnosti, da samo z benificirano delovno dobo rešujemo probleme težkih pogojev dela, saj bi bilo v takih primerih in s stališča humanizacije dela smotrno skrajšati tudi tekoči delovni čas, prebit v razmerah izredno težkih pogojev za delo. Vsekakor pa je potrebno posvetiti usmeritvi, da naj se povsod, kjer je mogoče, pospešeno odpravljajo tiste obremenitve pri delu, ki imajo za posledico trajnejše vplive na zdravstveno stanje zaposlenih.

Kljub modernizaciji tehnološkega razvoja so še vedno prisotne hude obremenitve pri delu, kar predstavlja pomemben delež reševanja te problematike nagrajevanja težjih pogojev dela in delovnega okolja. Prav tako se in se bodo v proizvodnem procesu pojavljale povečane fizične in ekološke obremenitve pri delu, ki sicer nimajo trajnejših škodljivih vplivov na zdravstveno stanje, predstavljajo pa pomemben delež pri delitvenih razmerjih.

Prav tako se pojavlja, da ni ažurnih podatkov o fizičnih obremenitvah pri delu tako dinamičnih kot statističnih. Posledica takega stanja je na eni strani podcenjevanje navidezno lahkih del in podcenjevanje navidezno težkih del, na drugi strani pa so prisotni pogledi, katerih rezultat je pavšalno nagrajevanje težkih pogojev dela in delovnega okolja.

Dejstvo, da so fizične obremenitve pri delu merljivi kriteriji, nam vedno bolj omogoča objektivno vrednotenje težkih pogojev dela in delovnega okolja na eni strani ter izvajanje ukrepov za izboljšanje delovnih pogojev na drugi strani, pri čemer je potrebno zagotoviti ustrezno težo ter kriterije v delitvenem sistemu.

Zadnji sneg se je umaknil in gradbišče stanovanjskih blokov in upravnoposlovne zgradbe na Leninovem trgu v Trbovljah je vnovič oživelo.

Foto A. Bregant

Vrednotenje in nagrajevanje iz naslova navedenih kriterijev mora biti v taki višini, da motivira delavce za delo pod povečanimi obremenitvami, med katerimi je tudi delo pod zemljo. Z rastjo družbenega standarda pa raste tudi zahteva po višjem nivoju motiviranja — nagrajevanja iz tega naslova. Pri tem pa motiviranost za delo v težkih pogojih ni možno gledati ravno skozi bolj ali manj pravilno odmerjeno višino denarnega nadomestila, temveč tudi skozi različne druge oblike, med katerimi je urejanje vprašanj osebnega in družbenega standarda, ki prav tako predstavlja področje možnega koristnega prispevka k motiviranju delavcev za delo v težjih pogojih dela in k reševanju celokupne problematike proizvodnega dela.

Pri sestavi poročila so sodelovali poleg naših družbeno-političnih organizacij in strokovnih sodelavcev tudi predstavniki Zavoda za produktivnost dela:

1. Zavod za produktivnost dela Ljubljana
2. Rašica Ljubljana
3. IPK Ljubljana
4. Litostroj Ljubljana
5. KEMA Maribor
6. Gozdno gospodarstvo Ljubljana
7. Gozdno gospodarstvo Celje
8. Cinkarna Celje
9. Železarna Ravne in
10. REK Velenje

Prav gotovo bo razprava z navedenih področij na osnovi osnutka doprinesla svoj delež in prepričani smo, da bodo delegati dostojno zastopali naš kombinat na tretjem kongresu samoupravljalcev.

O. I.

Kako rešujejo sindikati probleme na področju SOZD

O problemih, ki jih obravnava sindikat v TOZD Premogovnik Trbovlje, sta govorila Jože Glavan, predsednik konference in Edvard Berglez, predsednik sindikata prve tretjine:

»Rudarji so vključeni na vsaki tretjini v svojo osnovno organizacijo sindikata. Vodje delovnih skupin, teh je trinajst, pa posredujejo informacije rudarjem oziroma njihove pripombe izvršnim odborom. Sestanke sklicujemo po potrebi, navadno pa so dvakrat mesečno.

Najbolj burne razprave v zadnjem času so bile zaradi osebnih dohodkov in dopustov. Rudarji menijo, da bi se te stvari morale že enkrat urediti na republiški ravni, za vse rudarje približno enako. Veliko govorimo tudi o neuspelem referendumu o stimulativnem nagrajevanju. Posebna komisija, ki so jo sestavljali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij je ugotovila, da rudarjem ni ustrezal tisti del pravilnika, ki govori o nadzoru dela rudarjev. Ko bodo rudarji sami popravili pravilnik, kot so se zmenili, in bomo pripombe uskladili, bomo ponovno razpisali referendum, kar naj bi bilo koncem meseca maja.

Tudi o stabilizaciji smo na svojih sestankih govorili. Pripombe so bile v zvezi z nadurnim delom, ki pa je bilo nujno zaradi remontnih del, ko smo demontirali Becorit, nato pa smo nadurno delo ukinili. Na vseh področjih upoštevamo stabilizacijske ukrepe. Predvsem moramo pohvaliti delo disciplinske komisije, ki je v prvih treh mesecih lanskega leta obravnavala po štirideset primerov, proti koncu leta pa le po tri kršitelje. Zmanjšali smo tudi bolniški stalež. K tem so pripomogle prednostne ambulante in uvedba komisije, ki kontrolira bolnike na domu.

Naj omenimo še proizvodnjo, ki smo je v prvih treh mesecih veseli, saj plan dosegamo oziroma celo presegamo. Trenutno našim pogojem ustreza klasičen način odkopavanja. Zatika pa se, podobno kot pri ostalih premogovnikih TOZD, pri transportu premoga.

Zaposlujemo v glavnem delovno silo iz ostalih republik. Postali so pridni rudarji, skrbi nas, da jih bomo izgubili, če jim ne bomo nudili primernih stanovanj. V letu 1980 smo dobili 24 stanovanj, imamo pa 72 prosilcev za nova in preko 80 za stara stanovanja. Računamo, da bomo okoli 40 stanovanj dobili, ko bo zgrajen socialni dom.

Edvard Berglez, predsednik OO ZS I. tretjine TOZD Premogovnik Trbovlje in Jože Glavan, predsednik konference OO ZS iz premogovnika Trbovlje.

Foto D. Bregant

Povezujemo se tudi z drugimi delovnimi organizacijami, kjer so možnosti sofinanciranja.

Premalo skrbimo za preventivno zdravljenje naših rudarjev. Lansko leto smo poslali na preventivno zdravljenje 31 rudarjev, letos jih bomo — zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, le 24, vpisanih imamo pa 40. Naš sindikat je poskrbel za 21 delavcev, ki bodo lahko brezplačno letovali na morju. Omenim naj še, da imamo precej rudarjev — samcev, ki se navdušujejo za bivanje pod šotorom. Odbor za družbeni standard in sindikat čaka v bodoče še veliko dela.«

Član sindikata Ludvik Groboljšek, TOZD RESD Zagorje je povedal naslednje:

»Sindikat je organizacija, kjer se delavci pogovorimo o svojih željah in potrebah. Sestajamo se po potrebi, najmanj pa enkrat mesečno v popoldanskem času. Povezani smo s premogovnimi TOZD. Naši pogovori se vrtijo predvsem okoli stabilizacije. V naših delavnicah pazimo na material, potrudimo se tudi, da po možnosti iz starega napravimo novo. V kolektivu smo složni, s plačami smo zadovoljni, pogrešamo pa več mehanizacije«.

Štefan Jurjevec, TOZD Premogovnik Kotredež, zaposlen petnajst let:

»Cela vrsta problemov je, ki jih sindikat rešuje, pa jih največkrat ne more rešiti, saj je večina povezana z materialnimi stroški. Če pa denarja ni, ga nimaš kje vzeti.

Naj začnemo pri proizvodnji. Visok plan imamo. Zaradi pogojev, ki so v jami, mehanizacija vedno ne more služiti namenu, potem pa je tu še problem transporta, pomanjkanje vozičkov. Če bi šlo v jami vse po sreči, bi morda dosegli plan.

Kar tiče stabilizacije menim, da zanjo dovolj naredimo. Rudar zasluži približno pet starih tisočakov na uro. Kje bomo za to plačo še dobili delovno silo, ki je že sedaj primanjkuje.

Sindikati se borimo za 42-urni delavnik in štirideset dni dopusta (deset dni za težko delo).

Zaradi načina dela se pri rudarjih kmalu pojavljajo najrazličnejše bolezni in okvare. Letos jih bo odšlo na preventivno zdravljenje od štiri sto le petindvajset. Izboljšali pa smo disciplino z disciplinskimi ukrepi in zmanjšali bolniški stalež«.

Alojz Hafner, predsednik konference in vzhodnega dela Osnovne organizacije sindikata v Hrastniku, pa je nanizal naslednje probleme:

»Na sestankih smo zadnje čase govorili predvsem o zaključnih računih za lansko leto. Izgubo so povzročili v glavnem objektivni vzroki, mi kopljemo

Ludvik Groboljšek iz TOZD RESD Zagorje pred vhodom v Potoški rov.

Foto D. Bregant

Štefan Jurjec, kopač v jami TOZD Premogovnik Kotredež

Foto D. Bregant

predvsem komercialni premog in smo planske obveznosti izpolnili. Obravnavali smo tudi temelje plana za leto 1981—1985. Nismo si čisto na jasnem ali je višina plana želja ali možnost. Pozabili smo, ko smo jamo kolikor toliko modernizirali, na skupni prevoz, v katerega pa od leta 1950 nismo prav nič vložili. Po planih tudi v bodoče ne bomo.

Kot v ostalih TOZD imamo tudi pri nas stanovanjske probleme. Trenutno imamo petinosemdeset prosilcev. Stanje bo boljše, ko bo zgrajen samski in dijaški dom. Kar se tiče preventivnega zdravljenja, bomo v bodoče pravilnik spremenili v korist delavcev na neposredni proizvodnji — jamskih TOZD.

Izpolnjujemo vsa stabilizacijska navodila, kar tudi mesečno pregledamo. Lahko trdim, da se delavci na neposredni proizvodnji stabilizacijsko obnašamo. Veliko bi lahko prispevali k stabilizaciji tisti z nadpovprečnimi mesečnimi dohodki, če bi vsaj en mesec živeli s povprečnimi«.

Dragica Bregant

Glavni poudarki so na letnih konferenah sindikata

Do prvih dni februarja je bilo v zagorski občini opravljenih dve tretjini letnih sindikalnih konferenc TOZD.

Sekretar OK ZSS Zagorje, Drago Butja, jih je ocenil takole:

Delavci se zelo dobro zavedajo situacije, kakršna je v tem gospodarskem in političnem trenutku. V TOZD izkazujejo dovolj veliko pripravljenost za uspešno reševanje nekaterih gospodarskih problemov. Sigurno je bil največji poudarek na vseh dosedanjih letnih konferencah sindikata na področju nagrajevanja po delu, kar pa je tudi povsem razumljivo. Ob zaostrenih pogojih gospodarjenja ni več možno tako pavšalno reševati problemov osebnih dohodkov, kot smo jih bili vajeni v preteklosti. Če smo ugotovili, denimo, da ima nekdo premajhne osebne dohodke, ali pa da prihaja do problemov na področju nagrajevanja po delu, smo pavšalno malo zvišali točko, in so se problemi zgladili za nekaj časa. Zdaj pa ni več možnosti za kaj takega, saj smo bili omejeni z družbenim dogovorom o usmeritvi razporejanja dohodka, ki zahteva pravičnejše urejanje na tem področju. Še vedno pa je v nekaterih sredinah prisotna želja, da bi nekdo zunaj TOZD vnašal neke vzorce. To pa seveda ne gre, da bi čisto znova izdelovali sisteme nagrajevanja. Gre v prvi vrsti za to, da dobre stvari obdržimo, najkritičnejše probleme znotraj posamezne TOZD pa sprotno odpravljamo. Osnove za to pa so že tako dane z družbenim dogovorom o osnovah in merilih o nagrajevanju po delu.

Na letnih konferencah pa so poudarjali temelje planov o družbenih dejavnostih za leto

1981 in prispevne stopnje. Precej kritike je bilo na račun izredno kratkih rokov za sprejemanje teh temeljev planov ter takšnega pogostega spreminjanja podatkov še v zadnjem roku. Do nekaterih sprememb je prihajalo še v decembru. To so bile spremembe za nekatere republiške interesne skupnosti ipd. V združenem delu tako zelo dolgo niso mogli izdelati kompleksnega pregleda, kakšne obremenitve dohodka in osebnega dohodka predstavlja izpolnjevanje teh temeljev planov družbenih dejavnosti. Glede na to so na letnih konferencah zahtevali, da se morajo v bodoče držati že tistih dogovorjenih načel ter pravočasno posredovati vse obremenitve, ki izhajajo iz predlaganih temeljev planov, da lahko vsaka TOZD izdela predračune za skupne porabe.

Letne konference pa niso več edina oblika sestajanja kolektiva, ampak se pozna, da delajo sindikalne skupine, ki se pogovarjajo o teh problemih. Pred leti smo namreč na konferencah poslušali vse mogoče stvari, ki so ljudi težile, in morebiti niti ne sodijo na takšne letne konference, saj so predstavljale malenkosti, ki so tangirale majhne dele kolektiva ali pa celo posameznika. Videti je, da se takšne in podobne stvari že nekoliko bolj sprotno rešujejo.

Na konferencah so govorili tudi o izpolnjevanju minimalnih standardov za življenjske in delovne pogoje delavcev, ki so na začasnem bivanju v naši občini. To pa so predvsem delavci iz drugih republik, ki prebivajo v samskih domovih v Zagorju. To problematiko so obravnavali na letni konferenci TOZD premogovništva, kar je razumljivo, saj jih je v omenjeni sredini največje število. Izpolnili smo jim sicer minimalne pogoje po kvadraturi, a ljudje so v popoldanskem času prepuščeni sami sebi v samskih domovih. Na podlagi teh ugotovitev in razprav na REK Edvarda Kardelja smo se dogovorili za skupno akcijo s sindikati iz teh organizacij in Skupnostjo socialnega skrbstva ter Občinskim svetom, da bomo te razmere podrobneje pregledali, zapisali določene ugotovitve in se nato dogovorili z vsemi štirimi TOZD na zagorskem območju, da bi jim standard po možnosti zvišali in poskušali organizirati družabno življenje za delavce iz drugih republik.

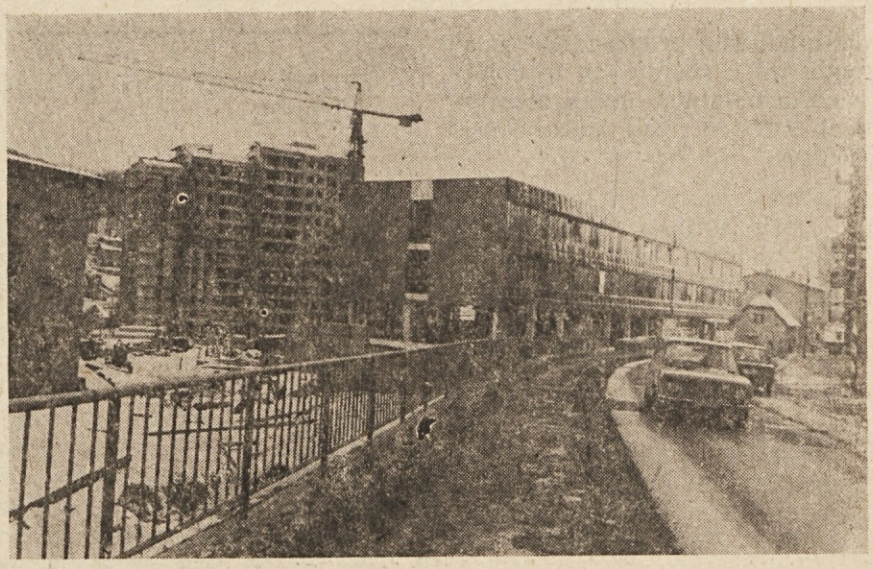

Podoba Leninovega trga v Trbovljah se je v letu 1980 bistveno spremenila. Postavili so nekaj novih zgradb, stanovanjskih in poslovnih.

Foto A. Bregant

Kakšnih posebnih primerov kršitev samoupravnih pravic v lanskem letu nismo imeli, razen tistih spornih zadev okoli dopustov in nepravilnih izvedb disciplinskih postopkov.

Drago Jamnik

Hrvatski rudarji so slavili svoj praznik

Hrvatski rudarji so proslavljali 2. marca svoj dan rudarjev v spomin na upor labinskih rudarjev pred 60 leti in ustanovitev labinske republike. Upor labinskih rudarjev je bil l. 1921 in je trajal 37 dni. Ta dan upora in ustanovitve labinske republike slavijo hrvatski rudarji vsako leto kot svoj praznik. Proletariat se je s svojo borbenostjo in organiziranostjo takrat uprl italijanskim fašistom, svojo zavest pa so istrski rudarji vnovič pokazali med NOB, ko se je boja udeležila večina labinskih rudarjev, pokazali pa so jo tudi v povojni izgradnji. Hrvatskim rudarjem vse čestitke ob njihovem prazniku!

V okviru dneva rudarjev SR Hrvatske so pripravili obsežen program prireditev tako kulturnih kot tudi športnih, ki so ga izvedli v Istrskih premogovnikih Raša.

Intenzivno pa potekajo tudi priprave na proslavo 60-letnice labinske republike. Že pred meseci so imenovali poseben pripravljalni odbor, v katerem sodeluje tudi Jože Žitnik, predsednik delavskega sveta SOZD REK EK. Izvedli jo bodo 1. maja, veljala pa bo kot najpomembnejša prvomajska prireditev v SR Hrvatski. Glavna slovesnost bo potekala v starem Labinu na Trgu maršala Tita in to kot veliko ljudsko zborovanje. Izveden bo bogat kultur-

no-umetniški program. Že sedaj potekajo v spomin na to obletnico in obletnico upora proštinskih kmetov razne športne prireditve.

Istrski rudarji se tudi žę sedaj pripravljajo na proslavo 175. obletnice obstoja rudnika Raša, ki jo bodo proslavili prihodnje leto. Sklenili so, da bodo pripravili in izdali monografijo: »Knjiga o Istrskih premogovnikih Raša« in v ta namen podvzeli vse potrebno, da bo delo pravočasno pripravljeno in izdano. (tl.)

Pripravimo se na volitve pomladi 1982

Zvezna konferenca SZDL Jugoslavije je v svoji komisiji za volitve, nedavno tega, obravnavala problematiko, ki nastopa v zvezi z volitvami, ki bodo pomladi leta 1982. Sklenili so, da je treba takoj začeti s temeljitimi pripravami, ker bomo le na ta način lahko dobro in pravočasno izpolnili to odgovorno nalogo. Od dobrih priprav je odvisno, kako bo v naslednjih štirih letih deloval delegatski sistem, ki je v precejšnji meri odvisen od volitev delegacij in delegatov za skupščino družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti. Izkušnje iz preteklih let, zlasti iz leta 1978, kažejo, da je treba s pripravami pričeti dovolj zgodaj. Predvidevajo tudi nekatere spremembe in dopolnitve zakona o volitvah in odpoklicu delegatov zveznega zbora skupščine SFRJ, pa tudi ustreznega republiškega zakona in pravilnikov o volitvah. Poudarek bo na popolni demokratizaciji pri predlaganju kandidata, kar bo še posebna naloga socialistične zveze.

Tudi v našem kombinatu se moramo že sedaj pričeti pripravljati na predstoječe volitve, da nas čas ne bo prehitel.

VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI OB 40-LETNICI VSTAJE

Medobčinski koordinacijski odbor SR Slovenije pripravlja tudi letos manifestacijo »vlak bratstva in enotnosti«. Potekal bo iz Slovenije v Srbijo. Letos mineva 40 let vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti, 40 let NOB in socialistične revolucije ter 40 let, ko je nemški okupator izgnal iz njihovih domov več desettisoč zavednih Slovencev. Večina izseljencev je dobila svoj drugi dom v vaseh in mestih Srbije, deloma Hrvatske, pa tudi drugod po Jugoslaviji. Velika večina je našla toplo in prijateljsko zatočišče pri bratih in sestrah Srbije, ki so skupno z njimi preživljali težave vojne vihre ter prenašali nadčloveške težave in trpljenje. Letos mineva tudi 20 let od odhoda prvega vlaka bratstva in enotnosti, ki je postal v teku dveh desetletij največja manifestacija povezovanja med slovenskimi izgnanci in njihovimi gostitelji. Veliko duhovno bogastvo in revolucionarne izkušnje preteklosti ne bodo nikoli zamrle in se s to manifestacijo tradicije NOB uspešno prenašajo na mlajše rodove. Iz Slovenije bo vlak letos odpeljal v oktobru. Tako sta se namreč domenila republiška koordinacijska odbora za organizacijo »vlaka bratstva in enotnosti« v Srbiji in Sloveniji. Občinske konference SZDL slovenskih občin vabijo vse slovenske izgnance in njihove ožje družinske člane, da se čimprej zglase na sedežih občinskih konferenc SZDL, da bi prijavili svojo udeležbo na letošnji manifestaciji. Rok za prijavo je do 1. junija 1981. Ob prijavi bodo prejeli možni udeleženci še druge potrebne infromacije.

Delovna skupina CK ZKS v Hrastniku

Dne 18. marca t.l. je delovna skupina centralnega komiteja ZKS pod vodstvom izvršnega sekretarja predsedstva CK ZKS Alojza Gojčiča sklenila pogovore v 12 osnovnih organizacijah zveze komunistov v Steklarni Hrastnik, premogovnikih Hrastnik in Ojstro ter v krajevnih skupnostih Dol pri Hrastniku in spodnji Hrastnik.

Komunisti premogovnikov Hrastnik in Ojstro so razpravljali o problematiki premogovništva. Prizadevali so si za čimboljše gospodarjenje, vendar zaradi težav v jamah in odstopanj v cenah za premog niso mogli preteklega leta končati uspešno in so imeli okoli 15 milijonov dinarjev izgube. Zelo so se angažirali pri zmanjševanju materialnih stroškov, za čim gospodarnejšo uporabo jamskega podporja itd. Vendar so vsi prihranki šli za kritje raznih podražitev. Poudarili so, da se rudarji nikakor ne potegujejo za zvišanje cen premoga za vsako ceno, ker vedo da je to v celoti »bumerang«, ki udari nazaj v raznih oblikah podražitev izdelkov in storitev. Najti bi morali kakšno drugo rešitev, ki bi omogočila rudarjem rentabilno gospodarjenje.

Govorili so še o nagrajevanju po rezultatih dela in pri tem poudarili, da bi morali dela na odkopu še bolje stimulirati.

Govor je bil tudi o internih cenah in so menili, da bi v Zasavskih premogovnikih ustanovili takoimenovani solidarnostni izravnalni sklad. Iz njega bi pokrivali razliko ali izgubo v primerih, kadar bi nastopali težki pogoji zaradi vdorov vode ali blata, večjih zruškov, jamskega ognja in podobno.

V nadaljevanju sklepnega razgovora so se menili tudi o delovanju OO ZK v Steklarni Hrastnik ter drugih organizacijah in krajevnih skupnostih.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja — sodelovanje pri odpravljanu težav

Družbeni pravobranilec samoupravljanja za revirske občine, ki ima svoj sedež v upravni zgradbi skupščine občine Trbovlje, je tudi v preteklem letu opravil pomembno delo pri preventivni dejavnosti in uporabi pravnih sredstev za zaščito družbene lastnine in samoupravnih pravic zaposlenih. Njegovo delo je bilo tudi v preteklem letu usmerjeno predvsem v organizacije združenega dela. V letu 1980 je obravnaval 380 zadev, v letu poprej pa 423. Na področju Hrastnika je obravnaval 41, v Zagorju 85 in v Trbovljah 288 zadev. Večina akcij, teh je bilo 250, se je nanašala na opozorila, predloge in pobude, v 113 primerih je bil uveden postopek pred sodiščem združenega dela, 14 pa je bilo drugih ukrepov. Kršitve samoupravnih pravic so se v glavnem nanašale na delovna razmerja (151 zadev), nadalje na stanovanjska razmerja (78), delitev sredstev za OD (57), kršitev družbene lastnine, samoupravno organiziranje ter delitev sredstev skupne porabe in ostalo. 308 zadev se je nanašalo na kršitev samoupravnih pravic v OZD gospodarskih dejavnosti, 49 zadev v OZD družbenih dejavnosti, 23 pa v ostalih delovnih skupnostih. Med predlagatelji postopkov je bilo 246 delavcev — posameznikov, 64 teh so sprožili organi v OZD, 30 zadev ostali občani, 10 zadev je sprožil družbeni pravobranilec samoupravljanja sam, 13 zadev pa so sprožili organi družbenopolitičnih skupnosti. Največje število zadev je bilo rešenih s številnimi nasveti, opozorili, informacijami in predlogi (250), 115 pa jih je bilo predloženih sodišču združenega dela oziroma temeljnim sodiščem. Med posebne probleme družbeni pravobranilec daje tiste samoupravne akte, ki urejajo dohodkovne odnose, ki jih OZD ne dopolnjuje v smislu sprejetih dogovorov. Enak primer je tudi z inovacijsko dejavnostjo, ker prav to dejavnost nekoliko zanemarjamo in jo ne vzpodbujamo k boljšim rezultatom. Poseben problem tvorijo dohodkovni odnosi. Medsebojni odnosi pogosto slabijo zaradi špekulativnega večanja dohodka »s cenami«, fakturiranjem del, ki niso bila opravljena in prelaganjem stroškov iz ene v drugo TOZD. Vse to dokazuje, da dohodkovni odnosi niso urejeni povsod tako, kot bi bilo potrebno. Ponekod nastopa problem svobodne menjave dela pri delovnih skupnostih, ki imajo še proračunsko financiranje, kar narekuje čimprejšnjo ureditev samoupravnih aktov o svobodni menjavi dela. Zelo žgoča je problematika iz delovnih razmerij; tu gre predvsem za negativen odnos nadrejenih do delavcev, pomanjkanje posluha za probleme invalidov, posebno vprašanje so dopusti ipd. Kot vedno je tudi stanovanjska problematika ena tistih, ki zelo zaposluje družbenega pravobranilca samoupravljanja. Nanj se obračajo delavci predvsem zaradi enostranskega tolmačenja samoupravnih aktov s tega področja. Nekaj primerov je moralo reševati sodišče združenega dela. Poseben problem predstavlja tudi samovolja nekaterih delavcev na posameznih delovnih mestih, ki kratijo osnovne pravice drugim delavcem. Ponekod se zelo ukvarjajo z neopravičenimi izostanki z dela, izgubo in drugimi nepravilnostmi.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja revirskega območja, bo tudi letos na temelju svojih zakonskih pooblastil nadaljeval z aktivnostjo in ukrepanjem. Predvsem bo šlo za uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov v združenem delu, planiranje, samoupravno združevanje dela in sredstev, cene, investicije ter sredstva skupne porabe na področju družbene dejavnosti. Ukrepal pa bo tudi v primerih razsipništva, gospodarske malomarnosti, kriminala ipd. (tl)

REZERVNI VOJAŠKI STAREŠINE TRBOVELJ

Strokovno izobraževanje

V začetku marca so RVS (rezerni vojaški starešine) Trbovelj pričeli z izvajanjem obveznega programa strokovnega izobraževanja, ki bo poleg drugih družbenih dejavnosti, s krajšimi časovnimi presledki trajal skozi vse leto.

Z letošnjim PROGRAMOM so zajeta štiri tematska področja, vsebovana tudi za srednjeročno obdobje v letih 1981—1985. **Ta so:**

— idejnopolitično izobraževanje,

— splošno vojaško usposabljanje,
— varnostno in samozaščitno usposabljanje in
— marksistično izobraževanje in informiranje.

Zvrstila so se ponovljena šesturna dnevna predavanja v času od 6. do vključno 13. marca **po temah** (vsaka po eno uro):

o osnovnih značilnostih vojaškopolitičnih odnosov v sodobnem svetu;

o subverzivno propagandni dejavnosti sovražnih elementov zoper SFRJ;

o protioklopni, protizračni in protidesantni obrambi ter o narodni zaščiti.

Na obvezna predavanja, ki so jih izvajali tovariši iz vrst našega članstva ZRVS, so s pozivi bili (po skupinah in abecednem redu) vpoklicani vsi RVS do šestdeset let starosti. Predavanj se je udeležilo kar 92,7 % RVS. Odstotek udeležbe v primerjavi s prejšnjimi leti je v rahlem porastu in predstavlja povečano zanimanje za tovrstno tematiko in izredno zadovoljivo prisotnost. Seveda so k takšni udeležbi pripomogli tudi nekateri starejši tovariši, ki so že izven vojaške evidence, a so še vedno družbeno aktivni in delujejo na področjih SLO, varnosti in družbene samozaščite. Deloma je k temu prispeval tudi sam način pozivanja, saj je vsak RVS imel možnost, da svojo obveznost izvrši v sedmih časovnih terminih, v katerih so se zvrstila predavanja. Zanimivo in pohvalno je, da so se pozivom odzvale tudi vse tovarišice vabljene na predavanja — tudi prostovoljke enot TO.

Predavali so ob skicah vrisanih na folije s podatki ter poudarkom glavnih značilnosti tem in grafoskopom, kar je popestrilo teoretično izvajanje in podajo snovi.

Že v prvi polovici aprila bodo RVS reševali taktično nalogo v vlogi komandirja voda ali čete na temo: »Napad na poveljniško mesto plavega na začasno zasedenem področju.«

Po individualnem proučevanju gradiva iz revije NAŠA OBRAMBA bo sledilo preverjanje znanja — tudi s področja topografije, v zaključnem delu izvajanja programa pa taktično orientacijski pohod (TOP) na območju ene ali več krajevnih skupnosti v občini.

Tekom leta se bodo rezervni vojaški starešine pomerili in preizkusili še v streljanju z vojaškim orožjem (PAP, avtomatom in s pištolo), precej pa bo vključenih v letošnje akcije NNNP kot že dve leti zapored.

Rudi MATKO

SPREMEMBE — IMENOVANJA

Prvega marca 1981 je nastopil svoje delo novoimenovani vodja delovne skupnosti skupnih služb DO Rudarska gradbena dejavnost Stane Poplas, dipl. ek. Doslej je bil zaposlen v delovni skupnosti skupnih služb GIP Beton Zasavje v Zagorju.

Za novega vodjo skupnih strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti občine Trbovlje, družbenih dejavnosti, je bil imenovan Vili Treven, pravnik. Doslej je bil zaposlen pri skupnih službah GIP Beton Zasavje v Zagorju.

Strokovno posvetovanje rudarjev in skok čez kozo

Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, VTO Montanistika, odsek za rudarstvo, organizira 27. marca t.l. v Ljubljani na Aškerčevi 20, strokovno posvetovanje rudarjev. Na tem posvetovanju, ki se bo pričelo ob 9. uri, bodo imeli referate naslednji tovariši:

— Štefan Mozar, dipl. inž., na temo: Raziskovalni program energetskih surovin v naslednjem srednjeročnem obdobju;

— mgr. Srečko Klenovšek: Rjavi premog danes in jutri;

— dr. Rudi Ahčan: Problemi uvajanja podzemeljskega vplinjevanja premoga v pogojih velenjskega rudnika;

— dr. Drago Ocepek: Dosežki in naloge bogatenja v obdobju do leta 2000;

— dr. Franci Vidergar: Aktualni problemi usmerjenega visokošolskega izobraževanja;

— Uroš Bajželj, dipl. inž.: Obnova proizvodnje živega srebra v rudniku Idrija, s posebnim ozirom na jamsko proizvodnjo;

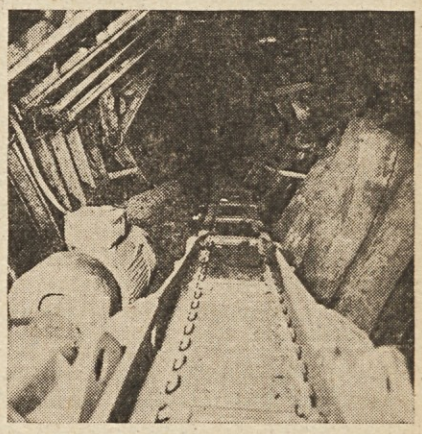

Jama rudnika Senovo. Priprave na številki 91 v sipki I.

— dr. Janko Kernc: Nekateri problemi racionalne porabe električne energije;

— dr. Jože Hrastnik in Ivan Mayer, dipl. inž.: Iznenadni izbruhi plina in premoga v rudniku lignita Velenje;

— Jože Hribar, dipl. inž. in Jože Ževart, dipl. inž.: Rezultati uvajanja novih tipov podporja za pridobivanje premoga z vertikalno koncentracijo v RLV.

Razprave o podanih referatih bodo vodili Drago Ocepek, Karel Košak in Rudi Ahčan.

Po končanem posvetovanju pa organizirajo študentje montanistike tradicionalni 27. skok čez kožo. To prireditev prirejajo študentje na ljubljanski uni-

verzi že od leta 1923 dalje, to je od časa prvih diplomantov na ljubljanski univerzi na montanistiki, pomeni pa simboličen sprejem absolventov — študentov montanistike v rudarski, geološki in metalurški stan. Na to prireditev so vabljeni vsi rudarji, geologi in metalurgi, pa tudi drugi gostje.

Jugoslovansko posvetovanje o geoloških raziskavah

Zadnje dni oktobra 1980 je organizirala zveza rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Jugoslavije posvetovanje o znanstvenih in tehnično-tehnoloških raziskavah v geologiji, rudarstvu in metalurgiji. Posvetovanje je bilo v Neumu ob bosansko jadranski obali.

V referatih iz geološkega področja so bili nakazani v glavnem naslednji problemi in osnovne smeri znanstveno- raziskovalnega dela.

Razvoj znanstvenih in uporabnih raziskav v geologiji Jugoslavije v prvem srednjeročnem obdobju do leta 1985, kakor tudi v dolgoročnem obdobju do leta 2000, naj sledi osnovnim konceptom in doseženim rezultatom v preteklem obdobju, zlasti od leta 1960 dalje. Pri tem je treba posvetiti največjo pozornost nadaljnji izdelavi in izpolnjevanju metodologije kompleksnih regionalnih raziskav na ozemlju Jugoslavije, ki jo je treba preusmeriti v slučaju pozitivnih rezultatov v detajlne raziskave odgovarjajočih mineralnih surovin, na področju aktivnih rudnikov pa tudi v raziskave namenjene eksploataciji. V bistvu so to fundamentalne in uporabne raziskave, pri katerih naj bodo medsebojno uglašeni nivo, rezultati in ekonomičnost raziskav, ter da so v neposredni zvezi z razvojem znanosti, tehnike in tehnologije.

Na področju fundamentalnih in regionalnih raziskav so glavne naloge v naslednji periodi:

— dokončanje in tiskanje vseh listov Osnovne geološke karte SFRJ v merilu 1:100 000;

— pričetek izdelave Osnovne hidrogeološke karte v merilu 1:100 000 ob paralelnem preučevanju režima in bilance podzemnih voda;

— pričetek del na Osnovni inženirsko-geološki karti SFRJ v merilu 1:100 000, ki naj zlasti spremljajo preučevanje nestabilnosti terena in seizmološko problematiko v zvezi s temeljenjem v gradbeništvu. Ta karta naj bi bila dokončana do leta 2000;

— dokončanje metalogenetske karte in karte premoga, nafte in plina SFRJ v merilu 1:500 000 in pričetek izdelave teh kart v merilu 1:200 000;

— nadaljevanje geofizikalnih raziskav v globljih delih litosfere na našem ozemlju, da bi lahko potem izdelali geofizikalne karte SFRJ v merilu 1:500 000 in 1:200 000. Hiter razvoj geofizikalnih instrumentov in opreme v razvitem svetu zahteva stalno spremljanje tega razvoja, pravočasno usposabljanje kadrov, kakor tudi pravočasno nabavo najsodobnejše opreme in instrumentov.

V prihodnjem obdobju naj se usmeri raziskava mineralnih surovin prvenstveno v odkrivanje in raziskave novih ležišč, potem k povečanju bilančnih zalog v ležiščih aktivnih rudnikov in k povečanju raziskanosti mineralnih surovin, pri katerih obstojajo povoljni izgledi za izgradnjo proizvodnih in predelovalnih objektov. Te raziskave naj bi omogočale stabilen dotok domačih mineralnih surovin naši predelovalni industriji. Zmanjšal naj bi se uvoz in povečal izvoz mineralnih surovin, da bi bil ta del nacionalne ekonomije usposobljen za pozitiven vpliv na našo plačilno bilanco.

Realizacija kompliciranih znanstvenih in uporabnih raziskovalnih nalog s področja geologije zahteva spremembo družbenega položaja te dejavnosti kot posebne veje gospodarstva in s tem v zvezi kontninuiteto in optimalen nivo priliva finančnih sredstev za posamezna dela ter večjo skrb družbe za šolanje odgovarjajočega števila in profila srednjih in visoko strokovnih kadrov.

Z dogovori in sporazumi med republikami in pokrajinami naj se formirajo specializirane in sodobno opremljene enote samo v tistih obstoječih institucijah in organizacijah združenega dela materialne proizvodnje, ki se lahko uspešno bavijo z raziskavo mineralnih surovin.

S tem naj se prepreči pojav dupliranja in slabe opremljenosti ter sposobnosti za delo prevelikega števila sličnih institucij.

Pospeši naj se zamenjava klasičnih metod in tehničnih sredstev z najnovejšimi metodami in tehničnimi dosežki v preizkušanju ležišč mineralnih surovin, ki temeljijo na nuklearno-fizikalnih metodah, s pomočjo katerih se lahko na licu mesta ugotovi kvaliteta mineralne surovine (razni tipi analizatorjev), kar znatno poceni preizkušanje.

Izdelava raziskovalnih nalog naj bo osnovana na principih Zakona o združenem delu, posebno pri zagotovilu sredstev za raziskave kot tudi za regulacijo odnosov med raziskovalnimi organizacijami in organizacijami, ki izkoriščajo zaloge mineralnih surovin in se poslužujejo rezultatov in proizvodov geološke dejavnosti.

V prihodnjem obdobju naj se dovrši proces samoupravnega organiziranja geološke dejavno-

sti v republikah in pokrajinah. Formirajo naj se samoupravne interesne skupnosti za geološke raziskave, kar bi bil stimulativni faktor za razvoj te dejavnosti in doprinos k večjemu efektu raziskav na vseh geoloških področjih. Poleg tega bi bili z nadaljnjim samoupravnim združevanjem v državnem merilu doseženi pogoji za odkrivanje in reševanje velikega števila vprašanj skupnega pomena. Vse to ima po oceni posvetovanja zelo velik vpliv na bodoči razvoj geološke znanosti in prakse.

Povzetek iz (Savetovanje naučna i tehničko-tehnološka istraživanja u geologiji, rudarstvu i metalurgiji), ki je bilo v Neumu 29.—31. oktobra 1980.

Popis prebivalstva bo od 1. do 10. aprila

V zadnjih številkah našega glasila smo seznanjali člane kolektiva kombinata s tem, da bo na temelju zveznega in republiškega zakona izvedeno v času od 1. do 10. aprila t.l. ljudsko štetje oziroma popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj. Tudi tokrat želimo opozoriti vse zaposlene, njihove družinske člane in ostale bralce glasila, da bodo na to vsejugoslovansko akcijo pripravljeni. Na ozemlju SR Slovenije nastopa kot organizator popisa zavod SR Slovenije za statistiko v posameznih občinah pa bodo to delo opravile občinske komisije za popis prebivalstva s svojimi številnimi popisovalci na terenu.

Ob zadnjem izplačilu osebnih dohodkov, dne 16. marca smo vsi zaposleni v kombinatu prejeli v plačilni kuverti že izpolnjen pomožni obrazec za osebe v delovnem razmerju (P-1/B). Kadrovskai služba je vse zaposlene posebej seznanila s tem, da je treba ta obrazec shraniti in ga izročiti popisovalcu v času od 1. do 10. aprila t.l.

Popisovalci nas bodo v navedenem času obiskali na domu in nas prešteli oziroma popisali. Ob popisu bomo popisovalcem povedali, kaj imamo in koliko, kako živimo in podobno. Zanimala jih bo velikost, posest in uporaba stanovanj, počitniške hišice, velikost in uporaba zemljišč, število živine in kmetijskih strojev (pri kmetih). Že sedaj lahko pripravimo nekatere podatke, da bo popis potekal hitreje.

V povojnem času so bili popisi prebivalstva izvedeni v letih 1948, 1953, 1961, in 1971. V stari Jugoslaviji pa so bila ljudska štetja leta 1921 in 1931. Povojni popisi se od predvojnih razlikujejo v tem, da poleg običajnih podatkov o prebivalstvu zbiramo še nekatere druge aktualne informacije. Stroški letošnjega popisa bodo samo v Sloveniji znašali 158 milijonov dinarjev. Na vsakega prebivalca naše republike bodo znašali povprečni stroški popisa 80,00 din. V tem znesku so všteti materialni stroški in nadomestila za opravljeno delo.

Popis prebivalstva ni le samo obsežna statistična akcija, pač pa tudi pomembna družbena naloga. Pripravimo se nanjo in pomagajmo popisovalcem pri njihovem delu, da jo bodo opravili čimprej in čim točneje. (tl)

Zdravstvo združuje sredstva

Zdravstvena skupnost Slovenije se je s sodelovanjem občinskih zdravstvenih skupnosti odločila, da bo letos s finančnim načrtom združevala določena sredstva za uresničevanje solidarnostnih in drugih skupnih nalog na podlagi samoupravnega sporazuma o skupnih temeljih planov zdravstvenih skupnosti v naši republiki za to srednjeročno obdobje.

Naj na kratko omenimo le, da bo 16 občinskih zdravstvenih skupnosti v Sloveniji, med njimi tudi Trbovlje, v letošnjem letu prispevalo v solidarnostni sklad za zagotovljeni program zdravstvenih storitev v letošnjem letu precej sredstev. Občinska zdravstvena skupnost Trbovlje bo za letošnje leto prispevala za to skupno 8,509.000 din.

Poleg tega bodo za skupni program občinske zdravstvene skupnosti v Sloveniji združile v zdravstveno skupnost Slovenije skupno 211,041.000 din, kar velja prav tako za letošnje leto. Za skupni program pa bodo prispevale vse občinske zdravstvene skupnosti v Sloveniji. Tako bo občinska zdravstvena skupnost Črnomelj prispevala letošnje leto 1,233.000 din, Hrastnik 1,179.000 din, Krško 2,528.000 din, Trbovlje 3,233.000 din in Zagorje 1,375.000 din.

Iz združenih solidarnostnih sredstev pa bodo v letošnjem letu prejemale mesečne akontacije nekatere občinske zdravstvene skupnosti. Teh je skupno 21. Med njimi je tudi Črnomelj, ki bo prejemal mesečno din 1,232.800.

Sredstva skupnega programa pa bodo v letošnjem letu namenjena po določenem programu za gradnjo onkološkega instituta v Ljubljani, gradnjo institutov medicinske fakultete, za odplačilo anuitet in obveznosti za gradnjo zdravstveno-rekreacijskega centra za borce in invalide v Strunjanu, za delež pri gradnji zdravstvene postaje v Pišecah, za sofinanciranje dejavnosti zavoda SRS za zdravstveno varstvo vštevši sredstva za informacijski sistem in druge podobne namene. (tl)

Zadnji srečno Husniji Šemič

V torek 24. februarja se je med 9. in 11,45. uro dogodila v jami rudnika Kanižarica huda rudarska nesreča, v kateri je izgubil življenje sodelavec Šemič Husnija, rudar-vozač. Star je bil 19 let, samski, v delovni organizaciji je bil zaposlen le kratek čas.

Tisti dan je bil na dopoldanski izmeni razporejen na čiščenje ob presipnem mestu z gumijastega transporterja št. 2 na transporter št. 1 na koti — 76. Iz neznanega vzroka mu je povratni valjček transporterja št. 2 najprej prijel levo roko, nato še desno, pritisnil vrat ob nosilec valjčkov in ga usmrtil.

Pokopali smo ga v četrtek, 26. februarja v vasi Semetiš, nekaj kilometrov od znanega rudarskega Kaknja. Na zadnji poti ga je pospremilo 16 sodelavcev v rudarskih uniformah ter številni domačini. Rudarski poklic je v teh krajih tradicija, saj ima skoraj vsaka hiša po enega ali več rudarjev, zato je bilo slovo še toliko bolj pretresljivo.

V imenu kolektiva rudnika Kanižarica, SOZD REK EK ter Republiškega sindikata za energetiko Slovenije, se je od njega poslovil referent za kadre. V žalnem govoru je poudaril naslednje:

... Težka in kruta resnica je odjeknila v vrstah naših rudarjev, da je pri opravljanju delovne dolžnosti ugasnilo tvoje mlado življenje. V prvih trenutkih smo mislili, da je ta vest neresnična, ampak na žalost tvoj prerani grob izpričuje resnico, ki je ne moremo negirati. Rudarski poklic je ponovno zahteval življenje, ki se je šele pričelo. Ker izhajaš iz številne rudarske družine, kjer se je tradicija rudarjenja prenašala iz roda v rod, nas je tvoja smrt toliko bolj pretresla. Kot tvoj oče in brat si tudi ti izbral poklic rudarja v želji nadaljevati njihovo pot in si tako ob težkem delu zagotoviti boljše in lepše življenje...

... Tvoj prezgodnji grob in tvoja prerana tragična smrt ni pretresla samo tvojih prijateljev, sodelavcev, ampak je zadala veliko bolečino in žalost tvojim najdražjim, to je očetu, materi, bratom in sestram, ki so te imeli zelo radi. Njim žal vračamo samo tvoje truplo, ne moremo pa vrniti tvojega mladega življenja. Nikoli več ne boš gledal svojih domačih hribov, niti obiskoval tako poznanih krajev, svojih staršev, prijateljev in znancev, ki se te bodo vedno spominjali kot dobrega, marljivega in iskrenega tovariša...

... Dragi Husnija, odločil si se, da boš iz neder zemlje jemal njeno bogastvo, ampak to ti ni bilo dolgo dano. Od tebe je zahtevala nov krvni davek in te za vedno sprejela v svoj objem. Tvojemu rojstnemu kraju, v katerega si se občasno tako rad vračal, na žalost danes vračamo samo tvoje posmrtne ostanke in neizpeto pesem tvojega mladega življenja...

... Dragi starši, bratje in sestre! Nimam besed, ki bi lahko utešile bolečino in žalost v tem trenutku. S Husnijo, ki je bil dober delavec, smo prav tako izgubili dobrega tovariša, ki ga ne bomo nikoli pozabili. Ob težki izgubi vam izkazujemo globoko sožalje v imenu rudarjev Kanižarica, REK Edvarda Kardelja — Trbovlje in Republiškega odbora sindikata za energetiko Slovenije.

Tebi, dragi Husnija, zadnji rudarski pozdrav, SREČNO!«

Vinko Kukman

Kulturni barometer

Letošnja bera kulturnih društev in organizacij bo kar precejšnja. Številnim kulturnim prireditvam v jesensko — zimskem času se pridružujejo številne nove v zadnjih tednih. Ker so večinoma vse te prireditve tesno povezane z aktivnim in pasivnim udejstvovanjem članov kolektivov našega kombinata, jih bomo nekaj našteli. Delavski pihalni orkester Zagorje ob Savi se intenzivno pripravlja na udeležbo na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrov v Keerkradeju na Nizo-

zemskem. 9. svetovno prvenstvo bo v dneh 11. in 12. julija t.l. Zadnjih dveh tekmovanj se je udeležila Delavska godba iz Trbovelj in dosegla zelo velik uspeh, o čemer smo že poročali, letos pa se bo tega tekmovanja udeležila zagorska godba. Tako bodo najlepše proslavili svoj 120-letni jubilej. Doseženim uspehom na republiških tekmovanjih žele dodati še enega na svetovnem tekmovanju na Nizozemskem. Za ta nastop pa se pripravlja tudi Delavska godba Trbovlje in po vsej verjetnosti tudi nekatere druge pihalne godbe v Sloveniji.

Franc Kopitar, akademski slikar iz Zagorja, je v času od 21. 2. do 3. 3. t.l. raztavljal 15 svojih akvarelov v prostorih Svobode v Kisovcu. Motivi se nanašajo na revirsko pokrajino, deloma pa na obmorski svet.

V času od 27. 2. do 10. 3. t.l. je razstavljal v Delavskem domu v Zagorju slikar s Poljske, Marian Slowicki. Razstavil je sitotiske na temo iz prometa, industrije, avtomobilizma, mestnih ulic ipd.

Leopold Hočevar — Hoči, akademski slikar iz Trbovelj, je rastavljal od 6. do 16. marca v likovni galeriji v Delavskem domu v Trbovljah svoja najnovejša dela. Naslikal je ciklus cetličnih tihožitij ter revirsko in drugo slovensko pokrajino. Skupno je pripravil za razstavo 41 del v olju.

Od 17. pa do konca marca t.l. je razstavljalo devet članov likovne sekcije RELIK Svobode Center iz Trbovelj v poslovnih prostorih Poslovne skupnosti RUDIS in RUDIS Inženiring na Trgu revolucije. Za razstavo so pripravili devetnajst slik v olju, grafiki in akvarelu, tri skulpture v železu in sedem umetno oblikovanih stekel.

Zarja, moški pevski zbor iz Trbovelj je gostovala 19. marca zvečer v Zagorju s svojim celovečernim koncertom pod vodstvom dirigenta Riharda Beuermana. Izvedli so jubilejni program, ki so ga naštudirali za svoj letošnji 50-letni obstoj.

V Črnomlju so nastopili kulturniki iz Novega mesta 16. marca, in to v okviru medobčinske kulturne akcije »Spoznavajmo se«. Pripravili so jo v počastitev 40-letnice vstaje slovenskega naroda in 40-letnice ustanovitve OF. V Črnomlju so se predstavili: pevski zbor novomeške Krke ter učenci glasbene šole iz Novega mesta. Tamburaši iz Črnomlja, glasbena šola iz Črnomlja in folklorna skupina s Preloke pa bodo nastopili 11. aprila v Metliki.

V času od 14. do 20. marca je bila v avli Delaskega doma v Zagorju razstava ročnih del žensk iz Aleksinca, Omiša in Zagorja ob Savi, to je žensk iz vseh treh pobratenih občin. (tl)

Jože Skrinar

Perkmandeljci

Nekoč — tega je davno —
so v rudniku živeli
možički drobni, mali.
Nihčé jih nikdar videl ni
pa so zares nekdáj bili.

Nevidni so hiteli
po rovih sem in tja,
rudarjem so pomagali
v tegobah, urah zla.

Nekoč — ne enkrat, mnogokrat
še predno se je zrušek javil,
neviden jamski škrat
rudarje je na varno zvabil.

Je drugič ogenj skrit grozil,
da z ihto v rove plane
pa škrat je ogenj pogasil.
Res? Kdo ne verjame?

Primerov takšnih sto in sto
so knapje doživeli.
Saj tudi mi bi jih lahko,
če bi takrat živeli.

A zdaj ni več »perkmandeljcov«,
odšli so v svet neznani
Rod naš! Čeprav si nov,
spomin nanje ohrani!

Zarja odlikovana

V prejšnji številki našega glasila smo nekoliko širše poročali o slavnostnem koncertu moškega pevskega zbora Zarja — DPD Svobode center iz Trbovelj, ki so ga izvedli 20. februarja t.l. v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah, v počastitev svojega 50-letnega delovanja.

Naj k temu dodamo še to, da je bilo ob prepolni dvorani na koncertu navzočih več znanih javnih in političnih delavcev. Med njimi: Lidija Šentjurc, članica sveta federacije, Ivo Tavčar, predsednik izvršnega odbora kulturne skupnosti Slovenije, vsi dosedanji dirigenti zbora, razen prvega J. Rotarja, ki je bil zadržan in številni drugi gostje, predstavniki občinskih skupščin in družbeno-političnih organizacij revirskih občin, kulturnih društev in organizacij iz Zasavja, ČSSR, Trsta, Raven, Ljubljane, Šentvida pri Stični in drugod.

Uvodnemu pozdravu, Alberta Ivančiča sta sledila govora Silva Reharja, predsednika Zarje ter Henrika Pušnika, predsednika skupščine občine Trbovlje, ki je zastopal pokrovitelja, t.j. občinsko skupščino Trbovlje. Po končanem govoru in čestitkah je izročil zboru državno odlikovanje Red zasluge za narod s srebrnimi žarki, s katerim ga je odlikovalo Predsedstvo SFRJ, za izjemno velike zasluge in delo, ki ga je opravila Zarja v polstoletnem obdobju. Nato pa je predsednik zbora podelil priznanja vsem dosedanjim dirigentom zbora in dolgoletnim pevcem Zarje.

Napovedovalec programa je bil Franc Klopčič, član gledališča Svobode Center.

O tem, da so zbor pozdravili številni predstavniki zborov in drugih kulturnih organizacij, ki so zboru poklonili ob jubileju razna darila, smo že poročali.

Koncert je bil prava poslastica za ljubitelje petja in pevske

kulture. Zato naj tudi tokrat velja Zarjanom in dirigentu R. Beuermanu največje priznanje in zahvala za izjemen pevski užitek. Koncerta se bomo še dolgo spominjali z vso hvaležnostjo in priznanjem. (tl)

****

Gestapo v Trbovljah

Avtor knjige v dveh delih, KF Marko Selin — Nič več strogo zaupno, nam je vsem dobro znan. Knjiga je izšla v razmeroma visoki nakladi in je bila kmalu razprodana. Založba Partizanska knjiga pripravlja drugo izdajo tega dela.

Avtor te knjige Karel Forte — Marko, pa je pripravil v zadnjem času pregled delovanja nemške policije — gestapa, na področju Trbovelj v času okupacije od leta 1941-1945. Prispevek bomo objavljali v našem glasilu od maja t.l. dalje v nadaljevanjih. Avtor je opisal organizacijo, razvoj, posamezne akcije, metode dela itd., te zloglasne policije. Gradivo o delovanju gestapa v Trbovljah doslej še ni bilo obdelano. Pobudo za opis delovanja gestapa pa je dala zgodovinska komisija pri občinskem združenju borcev NOB Trbovlje. Obeta se torej zelo zanimiv prispevek k orisu dela okupacijskih oblasti v naših krajih in razvoju narodnoosvobodilnega boja ter končne zmage.

****

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

IZKOP PREMOGA POD PLANOM

Lani so v Češkoslovaški nakopali 123,092.000 ton premoga, kar je za približno odstotek manj, kot so predvideli s planom. Skupno so nakopali 28,201.000 ton črnega premoga, okoli 91,693.000 rjavega in 3,197.000 ton lignita. V primerjavi z letom 1979 so nakopali za 1,599.000 ton manj.

Razlog za manjšo proizvodnjo so vse slabši geološki pogoji. Kopati je treba vedno globlje, to pa zahteva novo in zahtevnejšo opremo. Najbolj zdaj zaostaja proizvodnja v severnem bazenu rjavega premoga, ki je najpomembnejši. Prav ta je tudi lani največ pripomogel k slabi izpolnitvi plana.

Pri drugih energetskih surovinah pa je Češkoslovaška povsem navezana na uvoz, in to izključno iz Sovjetske zveze, kjer se oskrbuje z naravnim plinom in nafto.

INVESTICIJE V ENERGIJO

Zahodnonemška naftna družba »Veba AG« računa, da bo morala ZR Nemčija do konca tega stoletja investirati 600 milijard mark v energetski sektor. Za uresničevanje tolikšnega obsega investicij pa bo treba ustvariti potrebne pogoje in ustrezne okvire.

Od skupno 600 milijard, računamo po sedanjih cenah, bo šlo okoli 350 milijard za proizvodnjo električne energije, od tega 80 milijard za graditev jedrskih elektrarn, 50 milijard mark pa za graditev termoelektrarn.

V domače primarne energetske vire, kot je premog, bo treba investirati okoli 50 milijard mark. Razen tega bodo, kot predvidevajo, v domače plinovodno omrežje investirali okoli 60 milijard mark, nekaj tudi v raziskave in razvoj zunaj države.

SKOK V UVOZU PREMOGA

Potem ko se je leta 1979 v EGS uvoz premoga iz tretjih držav povečal za 31 odstotkov, se je lani ponovno dvignil za 24,4 odstotka na 73,8 milijona ton. Sorazmerno povečanje so imeli v Veliki Britaniji, in sicer za 3,5 na 7 milijonov ton, se pravi za 83 odstotkov. V Franciji so povečali uvoz za 15 odstotkov in v Belgiji za 20 odstotkov in tako več premoga uvozili, kot pa so ga nakopali doma.

Skupno je morala lani Evropska gospodarska skupnost pokrivati tretjino potreb po premogu z uvozom iz tretjih držav. Na vrhu so po uvozu Francija z 22,5 milijona ton in Italija s 13,8 milijona, sledi pa Danska z 9,3 milijona ton, medtem ko je ZR Nemčija dvignila uvoz premoga iz tretjih držav za 7,5 odstotka na 7,4 milijona ton.

TE KOSTOLAC III PRIČELA Z DELOM

V začetku marca t.l. je pričela normalno obratovati novozgrajena TE Kostolac III. Že poprej pa je pol leta poskusno obratovala z manjšimi prekinitvami. Že februarja t.l. je v času poskusnega obratovanja dobavila združenemu elektrogospodarstvu Srbije 88 kWh električne energije. Novozgrajena TE pomeni veliko pridobitev energetike pri izboljševanju oskrbe z električno energijo.

PETLETNI PLAN V ELEKTROENERGIJI

V preteklem petletnem obdobju 1976—1980 je bilo predvideno,

da bo proizvodnja električne energije naraščala letno povprečno 10,1 %. Dejansko pa je naraščala le po povprečni stopnji 8,45 %. Prav tako je v zmanjšanem obsegu naraščala tudi poraba električne energije. Namesto načrtovanih 10 % letno je poraba naraščala dejansko le po 7,86 % letno. Temeljni razlog takšnega gibanja porabe energije je ob manjši absorbcijski moči gospodarstva in široke porabe. V preteklem srednjeročnem obdobju so predvideli izgradnjo novih zmogljivosti z močjo 7.900 MW. dejansko pa smo zgradili med tem časom 28 elektrarn z močjo 4.691 MW, kar pomeni, da smo ta načrt izpolnili le 60 %.

VOJVODINA — TERMOMINERALNE VODE

Za Vojvodino je znano, da je precej bogata z nafto in plinom, pa tudi na termomineralnih vodah in geotermalni energiji. Zato so se pred nedavnim delegati OO ZK pri »Nafta gasu« zedinili na tematski konferenci v Novem Sadu, da bodo sprožili najširšo akcijo za združevanje dela in sredstev za izkoriščanje velikega naravnega bogastva te pokrajine. Že dosedanje raziskave so potrdile izdatnost izvorov. Pridobljena energija bi lahko marsikje zamenjala zemeljski plin, mazut in druga klasična goriva. Strokovnjaki so ugotovili, da bi lahko črpali termomineralno vodo tudi z do 90 °C, ena vrtina pa bi dajala od 1.000 do 1.500 litrov vode v minuti, povprečna doba izkoriščanja vrtin pa bi trajala od 20 do 30 let.

BEOGRAD POTREBUJE SKORAJ MILIJON TON PREMOGA

Izvršni svet skupščine občin Beograd je sprejel bilanco Beograda za leto 1981. Ugotovili so, da znašajo potrebe po trdih gorivih za letošnje leto na območju Beograda skupno 986.000 ton. Te potrebe se nanašajo na potrebe organizacij združenega dela ter široke porabe in drugih porabnikov. Te količine so za 19 % večje od pogodbenih v letu 1980 oziroma 27 % več napram realiziranim dobavam v preteklem letu. Industrija potrebuje od tega 165.000 ton ali 16 % vseh potreb.

KOLUBARA BO IZVAŽALA PREMOG

SOZD Rudarsko energetski industrijski kombinat Kolubara bo v teku letošnjega leta prodal Avstriji več kot 100.000 ton sušenega liginta. Na ta način si bo zagotovil okoli 250 milijonov deviznih dinarjev. Denar bodo porabili za nabavo inozemske opreme in rezervnih delov, pa tudi za postavitev novih objektov za sušenje in oplemenitenje premoga. Kolubara se je odločila za ta korak iz tega razloga, da si bo pridobila potrebna devizna sredstva za vzdrževanje in modernizacijo. V načrtu imajo namreč zgraditev sušilnice z letno zmogljivostjo 850.000 ton oplemenitenega premoga s kalorično vrednostjo rjavega premoga. Devize za postavitev tega obrata so iskali že preko SISEOT Srbije, vendar jih niso mogli dobiti, zato so se odločili za izvoz premoga. Sicer pa, tako pravijo v Kolubari, izvoz premoga ni le trenutna orientacija Kolubare, pač pa so se za tak korak odločili z namenom, da izvoz povečajo v vseh naslednjih letih. V načrtu imajo namreč zgraditev še več drugih objektov za uplinjevanje in pridobivanje koksa, pa tudi za objekte, ki jih bodo gradili v okviru termoelektrarne Kolubara B.

SANSKI MOST — POVEČANJE PROIZVODNJE PREMOGA

Rudnik rjavega premoga Kamengrad pri Sanskem mostu bo v letošnjem letu zelo povečal proizvodnjo premoga. Letos naj bi ga po načrtu proizvedli skupno 350.000 ton, od tega 100.000 ton več kot preteklo leto. Skoraj 50 % povečanje proizvodnje premoga sledi zaradi začetka obratovanja nove moderne rudarske mehanizacije .Sicer pa imajo v načrtu, da bodo do leta 1985 prodali tržišču okoli 650.000 ton rjavega premoga letno.

REMBAS — VEČJA PROIZVODNJA PREMOGA

Po srednjeročnem načrtu razvoja za obdobje 1981-1985 bodo v Resavsko moravskem premogovnem bazenu predvidoma povečali skupno proizvodnjo premoga za 13,2 %. V tem srednjeročnem obdobju naj bi proizvedli skupno 3 milijone 530.000 ton premoga. S povečano proizvodnjo pa predvidevajo tudi rast dohodka v TOZD po povprečni stopnji 16,1 %. Porast produktivnosti dela v delovni organizaciji kot celoti pa po 13 % letno. Storilnost pri delu naj bi se odražala v hitrejšem rastu fizičnega obsega proizvodnje napram odstotku naraščanja zaposlenosti. Število zaposlenih naj bi povečali 3,3 % letno, medtem ko imajo TOZD Senjski rudnik, TOZD Vodna, TOZD Resavica in TOZD Jasnevac nižjo stopnjo rasti zaposlenosti, ker bodo do konca leta 1982 v glavnem končale svojo modernizacijo oziroma tehnološko opremljenost. V zvezi z vlaganjem in razvojem ter modernizacijo proizvodnih zmogljivosti ter geološkimi raziskavami predvidevajo investicije po povprečni letni stopnji 29 %. Tudi njihovi OD bodo usklajeni z rastom produktivnosti dela in uspešnosti poslovanja. Najmanjša letna stopnja rasti OD je predvidena na 11 %. Skupne investicije pa bodo znašale v tem srednjeročnem obdobju 2 milijardi 680,033.000 din.

Proizvodnja rudarske opreme v Velenju

Iz nekdanjega elektrostrojnega obrata na rudniku lignita v Velenju se je tekom let razvila samostojna delovna organizacija ESO-elektrostrojna oprema, ki je združena v SOZD REK

Velenje. Že nekajkrat smo poročali o tem, da se ta delovna organizacija pripravlja na proizvodnjo rudarske opreme in so se zavoljo tega povezali z angleško firmo za proizvodnjo rudarske opreme Dowty. Z njo so podpisali pogodbo o poslovnotehničnem sodelovanju. Na podlagi tega kooperacijskega dogovora bodo Velenjčani proizvajali krmilne mehanizme za hidravlično samohodno podporje. S tem bodo osvojili tehnologijo najbolj kompliciranega dela rudarske opreme. Da bi lahko s proizvodnjo v celoti pričeli in da bi lahko proizvedli zadostne količine tovrstne rudarske opreme za potrebe jugoslovanskih premogovnikov, se je REK Velenje povezal s tovarno Bratstvo iz Pucareva. To sodelovanje bo omogočilo proizvodnjo tudi ostale rudarske opreme. Že čez leto dni nameravajo Velenjčani skupno z Brastvom proizvesti toliko samohodne hidravlične opreme-podporja, da bi po tovrstni opremi zadostili vsem domačim potrebam.

Začetek izkoriščanja oljnih škriljavcev

Prihodnje leto bodo pričeli izkoriščati oljne škriljavce na bogatem nahajališču pri Aleksincu. Rudarsko industrijski kombinat v Aleksincu bo letnc dobavljal okoli 220.000 ton te surovine industriji cementa v Popovcu. Vseh rezerv oljnih škriljcev je na tem območju okoli 2 milijardi ton, kar je dobra osnova za njihovo izkoriščanje v cementarnah za pridobivanje nafte.

Bogastvo idej, praksa govori drugače

V dneh 13. in 14. januarja t. l. je potekalo v Domu inženirjev in tehnikov v Beogradu posvetovanje na temo: »Energetika Srbije 80«. Zbralo se je veliko število energetikov, ekonomistov, politikov in drugih strokovnjakov. Govorili so o problemih energetike na nov, pri nas nekoliko neobičajen način. Ugotovili so, da je treba čutiti energetsko krizo na svojih plečih, da bi se lahko naše obnašanje spremenilo. Izkušnje drugih dežel in opozorila domačih strokovnjakov v preteklih letih, namreč k spremembi vrednotenja posameznih vrst energije, ni mnogo pripomoglo. Ni bilo težko ugotoviti, da so se mnogi problemi v energetiki množili zaradi pomanjkanja energetske politike države, umetnega podvajanja in razcepljenja energetskih vej in »interesov«. Vpliv energetske krize na svetu je povzročil, da so se domači odnosi zelo spremenili spričo večkratne podražitve nafte. Za primer naj navedemo, da je pred 10 leti znašala cena za barel nafte 2 dolarja, danes pa je ista količina vredna 40 dolarjev. Tudi sedanje rešitve so bolj parcialne in neustrezne. Jugoslovanski samoupravni sistem, to je sistem dogovarjanja in sporazumevanja, more in mora pokazati prednosti v takšnih krizah, kakršna je energetska, vendar pa je potrebno do te tudi drugačno obnašanje. Na posvetovanju so postavili vprašanja, če želimo razvijati energetiko kot gospodarstvo, ob močni afirmaciji ekonomskih zakonitosti in samoupravnih odnosov, ali kot družbeno službo, ki naj »zadovoljuje« potrebe. Administrativne odločitve, lokalni interesi in parcialne rešitve so napravili energetiko za nizko akumulativno področje, razen manjših izjem, kar je dovedlo do porušenja v celi verigi, v javnosti, od raziskav do proizvodnje, neracionalne porabe, pa tudi strojegradnje. Energetika je postala namesto vlečna moč zavora skupnega razvoja. Diskutanti, ki so sodelovali v zelo široki in odprti razpravi, so poudarili, da je ožja Srbija izrazito siromašna z rezervami energije in da so bile opravljene razmeroma skromne raziskave, da bi lahko dobili popolnejšo sliko o rezervah urana, nafte, škriljevca itd. Ugotovljene rezerve na prebivalca so za 9 % nižje, kot so v Jugoslaviji, 20 % nižje kot v Evropi in 61 % od povprečka na svetu. Poraba energije pa je medtem hitro naraščala. V letu 1966 je namreč znašala 1.000 kg ekvivalentnega premoga na milijon dinarjev družbenega proizvoda. Pred 15 leti so porabili 112,9 ton ekvivalentnega premoga na milijon dinarjev družbenega proizvoda, v letu 1980 pa že 122,5 ton. Tako kot za vso našo državo v celoti velja za ožjo Srbijo, da največji del energetskih rezerv tvori premog- preko 73 %. Največji del teh rezerv pa je v lignitu, ki pa v surovem stanju ne more zadovoljiti potreb sodobne tehnologije, medtem ko je možno v TE izkoristiti komaj 1/3 njegove moči. Zato so potrebne korenite spremembe in racionalizacija izkoriščanja. To pa so kombinirane naprave — toplarne, termoelektrarne, termoelektrarne z napravami za uplinjevanje premoga, sodelovanje z nuklearnimi elektrarnami, sušenje in briketiranje ter kemijska predelava oziroma uporaba ter vrsta drugih možnosti. V svetu računajo, da bo znašala energetska kriza okoli 50 let, dokler ne bo možno ekonomsko izkoriščati fuzije vodika. Medtem pa bo možno aktivirati nove vrste energije, biomase, sončno energijo, geotermalno, eolsko, hidro, nuklearno itd. Hidropotencial je v Srbiji izkoriščen okoli 70 %. Na tem področju bo treba in možno še marsikaj zgraditi. Priporočila in stališča posvetovanja naj bi doprinesla k radikalni spremembi našega obnašanja v energetiki in z energijo v družbi proizvajalcev in porabnikov. Nekatere od predloženih ukrepov in rešitev bi bilo možno takoj pretvoriti v življenje, medtem ko je za nekatere druge ukrepe potrebno več dolgoročnih priprav.

Oskrba porabnikov premoga

Iz energetske bilance Jugoslavije za letošno leto izhaja obveznost premogovnikov, da pripravijo samoupravni sporazum o oskrbovanju vseh področij enakomerno in pod enakimi pogoji, namen je jasen — premoga ne kopljejo v vseh republikah in pokrajinah v količinah, ki bi zadovoljevale vse porabnike. Da bi se izognili regionalnemu zapi-

ranju oz. oskrbovanju »lastnih porabnikov«, morajo obvezno izdelati samoupravni sporazum o enakomernem oskrbovanju s premogom. Izvršni odbor splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije je o tem dokumentu že razpravljal in ga kot osnutek predložil vsem premogovnikom v razpravo. Seveda pa se kljub temu pojavljajo tudi določene dileme. Temeljna je v količinah premoga, ki naj bi jih letos nakopali. Republike in pokrajine so se z energetsko bilanco zedinile, da bo znašala letošnja proizvodnja jugoslovanskih premogovnikov skupno 57,3 milijonov ton. Na temelju te dogovorjene količine so izdelali za republike in pokrajine razdelitev s točno določenimi obveznostmi, kateri premogovnik bo dobavljal določenim porabnikom, v določenih terminih premog. Premogovniki menijo, da je bilanca nerealna in da planiranih količin ne bodo mogli nakopati. Čim se pojavi manjša količina, je tudi nemogoča razdelitev po dogovoru. Predstavniki premogovnikov sa bili tudi mnenja, da je izpolnitev načrta povezana z rezervnimi deli za stroje, zadostnim številom rudarjev itd. Planirana letošnja proizvodnja premoga je torej iz številnih razlogov pod vprašajem. Postavlja se torej vprašanje pod katerimi pogoji bi lahko premogovniki prevzeli obveznosti oskrbovanja določenih področij s premogom. Iz tega samoupravnega sporazuma lahko povzamemo, da bi morali premogovniki iz SR BiH dobaviti drugim republikam in pokrajinam okoli 5 milijonov ton premoga, leto poprej pa so ga dobavili 3,5 milijona ton.

V Makedoniji precejšnja sredstva za energetiko

Družbeni dogovor o združevanju sredstev za razvoj elektrogospodarstva v SR Makedoniji predvideva v pravkar pričetem srednjeročnem obdobju precejšnja sredstva za energetske namene. V celotnem srednjeročnem obdobju bodo zagotovili okrog 9 milijard dinarjev, od tega približna 2,6 milijard za letošnje leto. Največ sredstev bodo združili iz družbene reprodukcije, in to 3,3 milijarde din, okoli 2,2 milijarde din z namenskim zvišanjem cen električne energije, okoli 2,1 milijarde din naj bi prispevale poslovne banke, 1,3 milijarde din pa bo elektrogospodarstvo Makedonije zbralo iz svojih sredstev. S temi sredstvi naj bi do leta 1985 zagotovili za potrebe te najjužnejše republike iz lastnih virov 4,6 milijard kWh električne energije in okoli 6,1 mlijona ton premoga.

Elektroenergetska bilanca Jugoslavije sprejeta

Poročali smo že, da je zvezni izvršni svet sprejel energetsko bilanco Jugoslavije za letošnje leto ob polnem soglasju republik in pokrajin. S tem je bila odpravljena situacija iz prejšnjega leta zavoljo eventualne uporabe administrativnih ukrepov. Po tej bilanci predvidevajo, da bo poraba tekočih goriv za milijon ton oziroma 6 % manjša kot preteklo leto. Uvozili bomo nekoliko več kot 10 milijonov ton nafte. Poraba premoga naj bi znašala po osvojeni bilanci 61,9 milijonov ton, kar je za okoli 32 % več napram lanskemu letu. Predvidevajo, da bo 93,1 % porabe zadovoljene iz domačih virov. Eelektrogospodarstvo bo proizvedlo skupno 63,8 milijard kWh električne energije, od tega 24 milijard kWh v hidroelektrarnah. Po ocenah naj bi glede na predvideno porabo manjkalo 3,24 kWh električne energije, kar pa naj bi pokrili deloma z uvozom, deloma z varčevanjem itd. Sicer pa bodo bilanco v maju t. l. ponovno obravnavali.

Krško — pozornost energetiki in rudarstvu

V Krškem se delovne organizacije na širšem področju intenzivno ukvarjajo s problematiko rudarstva in energetike. Na njihovem občinskem območju leži tudi rudnik Senovo. V kratkem bo pričela obratovati prva jugoslovanska jedrska elektrarna. Krško bo potrebovalo v tem srednjeročnem obdobju 1,5 milijona ton premoga, 217.000 ton tekočih goriv ter 1.241 MW ur električne energije. Predvidena so vlaganja in odpiranja novih nahajališč premoga na Senovem, pripravljajo pa tudi gradnjo verige hidroelektrarn na Savi. Računajo pa tudi na napeljavo plinovoda in toplovoda.

TE Ugljevik — težave pri financiranju

Slovenija je zelo zainteresirana za dobavo premoga tudi iz drugih republik. Zavoljo tega se je slovensko elektrogospodarstvo odločilo, da bo med drugim sofinanciralo tudi gradnjo rudnika in TE Ugljevik v BiH. Dela so že v polnem teku. Slovensko elektrogospodarstvo želi, da bi čez dve leti, ko bi bila elektrarna dokončana, dobivali iz Ugljevika po 564 milijonov kWh električne energije. Slovenija pa mora zagotoviti za to 526 milijonov din. Nastopile pa so težave, ker slovensko elektrogospodarstvo nima na voljo zadostnih sredstev v letošnjem letu. Samoupravni sporazum bi moral biti podpisan že novembra lani, sedaj pa ga bodo predvidoma podpisali v maju t. l. Dogovarjanje se je zavleklo, ker se s predstavniki elektrogospodarstva BiH doslej še niso mogli dogovoriti, kako urediti medsebojne družbeno-ekonomske odnose.

Rudnik Sečovlje — obnovitev dela?

Še pred 10. leti so kopali v rudniku Sečovlje kvaliteten črni premog. Pred 10 leti pa so ta rudnik zaprli, ker njegova proizvodnja ni bila več rentabilna. Dogodilo se je isto kot z drugimi manjšimi rudniki. Ob naši obali se ukvarjajo intenzivno z mislijo, da bi delo v tem premogovniku oživelo. Premog ima namreč kurilno vrednost od 6.000 do 6.300 Kkalorij. Inve-

sticije za usposobitev za ponoven pričetek pridobivanja premoga bi znašale okoli 400 milijonov din. Potrebovali bi okoli 150 rudarjev. Letna proizvodnja pa bi znašala okoli 50.000 ton premoga. Težava je v tem, da je rudnik potopljen, saj leži odkop 300 — 400 m pod morsko gladino. V teku je izdelava študije. (tl)

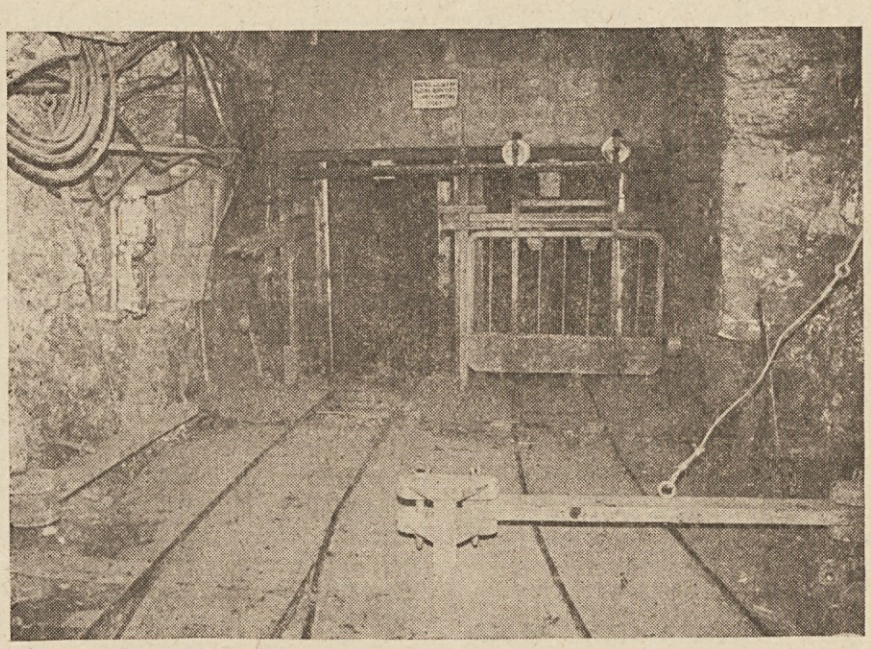

Del naprav jaška I. v jami TOZD Premogovnik Trbovlje.
Foto Nace Bizilj

V nekaj vrstah

PRIREDITEV ZA DELAVCE IZ BRATSKIH REPUBLIK

Dne 26. 2. 1981 je DPD Svoboda II v Trbovljah pripravila poseben kulturniški večer, namenjen delavcem iz bratskih republik in pokrajin. Prireditev je potekala v domu Svobode II, nastopali pa so: Moški pevski zbor Svobode II pod vodstvom Staneta Ponikvarja, Trboveljski oktet, narodno-zabavni ansambel Akvamarini in Dramska sekcija.

Prireditev je bila zelo dobro obiskana in je v celoti uspela. Za udeležence je bil vstop prost. Iz našega kombinata se je kulturne prireditve udeležilo okoli sto sodelavcev.

Vse priznanje organizatorjem in izvajalcem takšnih in podobnih prireditev. Upamo, da bodo tovrstne prireditve postale tradicionalne in dobro obiskane.

STANOVANJSKA IZGRADNJA V ZAGORJU

Samoupravna stanovanjska skupnost Zagorje je v svojem srednjeročnem načrtu za obdobje 1981-1985 predvidela zgraditev 455 družbenih stanovanj in še posebej 220 stanovanj zgrajenih v individualnih hišah. Od družbenih stanovanj je predvidenih 115 stanovanj za člane kolektiva DO ZPT — TOZD Premogovnik Kotredež, iz združenih sredstev energetike. V načrtu imajo tudi zgraditev 125 stanovanj iz solidarnostnih sredstev.

Maja leta 1982 naj bi dobilo ključe novih stanovanj 82 prosilcev v novem poslovno-stanovanjskem bloku pri zdravstvenem domu, leta 1983 pa naj bi nadaljnih 220 prosilcev dobilo ključe novih stanovanj v blokih ob Mediji. Te bodo pričeli graditi prihodnje leto. Leta 1984 nameravajo pričeti z gradnjo novih 100 stanovanj ob Cesti zmage, nadaljne možne lokacije pa so še v Kisovcu, Selah in ob Levstikovi ulici.

TEDEN AMATERSKE KULTURE V HRASTNIKU

V drugi polovici februarja t.l. je potekal v Hrastniku »Teden amaterske kulture«. V tem okviru se je zvrstila vrsta kulturnih prireditev, na katerih so sodelovali Glasbena šola Hrastnik, ženski pevski zbor Svobode z Dola, pihalna godba in pevski zbor Svobode II, pihalna godba, veliki revijski orkester in zbor Svobode I, mladi kulturniki iz osnovne šole in drugi. Fotosekcija Svobode z Dola je pripravila razstavo fotografij.

Nad 200 kulturnikov — amaterjev se je letos v okviru Tedna amaterske kulture predstavilo Hrastničanom že drugič, in v glavnem v krajevnih skupnostih.

PODROČNO POSVETOVANJE O HIŠNI SAMOUPRAVI

Dne 25. februarja t.l. je medobčinski svet SZDL revirskih občin organiziral področni posvet o delovanju hišnih svetov. Ti so bili v vseh treh revirskih občinah ustanovljeni preteklo leto, kjerkoli je bilo to možno in kjer so bili dani pogoji. Udeleženci posveta so ugotovili, da hišna samouprava ponekod deluje uspešno, ponekod pa tudi ne. Ugotovili pa so tudi, da bi bila hišnim svetom potrebna večja družbena pomoč. Pomanjkljivosti so se pokazale med drugim tudi pri kadrovanju, slabem razumevanju vloge in nalog hišne samouprave in raznih nedoslednostih v poslovanju. Diskutanti so se zavzeli za trdnejše stike in načrtnejše delo s hišnimi sveti, pri čemer naj bi več sodelovale krajevne konference SZDL ter strokovne službe pri samoupravnih stanovanjskih skupnostih. Tudi

krajevne skupnosti bodo pogosteje obravnavale problematiko hišnih svetov, do jeseni pa bodo izvedli priprave za izvolitev novih hišnih svetov.

ZEMELJSKI PLAZ NA CESTI

Letošnja zima je bila razmeroma zelo dolga, saj se je vlekla dobre štiri mesece. Ko je v prvi polovici marca nastopilo toplejše vreme, je prišlo do večje moče, ki je povzročila manjši zemeljski plaz na cesti Zagorje — Izlake. Ta je delno zaprl cesto, zato je bil promet za nekaj časa omejen.

KOMUNALA V ČRNOMLJU USPEŠNA

V občini Črnomelj, v njeno krajevno skupnost sodi tudi rudnik Kanižarica, imajo organizirano enotno gradbeno in komunalno delovno organizacijo GOK. Lani so ustvarili skupno 206,5 milijonov din celotnega prihodka. Dohodek je bil v primerjavi z letom poprej večji za 23 %, čisti dohodek pa za 28 %, osebni dohodek je bil povprečno višji za 21 %, akumulacijo pa so povečali za 56 %. V svojem sestavu imajo tudi TOZD — Beograd, Obrt in Komunalo.

Letošnji dohodek nameravajo povečati za 23 %, čisti dohodek pa za 14 %, akumulacijo za 29 %, za osebne dohodke pa bodo namenili 13 % več kot lani.

Celotni kolektiv se zelo prizadeva, da bi povečal obseg svojega dela ter ga kakovostno dvignil na višjo raven.

NOVA OSNOVNA ORGANIZACIJA ZRVS v

V torek 24. marca t.l. je bil v sejni dvorani skupščine občine Trbovlje ustanovni občni zbor nove osnovne organizacije zveze rezervnih vojaških starešin za olmočje krajevne skupnosti Ivan Keše. Nova osnovna organizacija ZRVS pokriva naslednja naselja: Kešetovo, Pod gozdom in Vreskovo. Na tem območju deluje preko 100 članov RVS. Zato je prav, da so ustanovili svojo samostojno organizacijo ZRVS.

OTVORITEV NOVEGA DELA BLAGOVNICE

V soboto 13. marca t.l. so ob 15. uri odprli novi del blagovnice v Hrastniku na Trgu Franca Kozarja. Investitor drugega dela blagovnice je bil Mercator — Splošno trgovsko podjetje Hrastnik, dela pa je izvajalo Splošno gradbeno podjetje Hrastnik v sodelovanju z drugimi organizacijami. Hrastnik je z zgraditvijo novega dela blagovnice pridobil precej novih trgovskih površin, pa tudi izbira prodajnih artiklov je večja.

Blagovnico so pričeli graditi pred dvema letoma, za postavitev drugega dela blagovnice pa so rabili več kot 64 milijonov din. V teku je rekonstrukcija tudi starega dela blagovnice, ki pa bo dokončana do julija t.l. V novem delu blagovnice prodajajo instalacijski material, barve, rezervne dele in opremo za avtomobile, belo tehniko ipd. opremo. Urejena pa je tudi delikatesa in bife, prodajalna konfekcije in obutve ter prodajalna za prodajo pohištva.

SADOVNJAK V KANDRŠAH ODSLEJ PAŠNIK

Pred nekako 15 leti so uredili v Kandršah pri Izlakah v občini Zagorje 80 ha velik sadovnjak. Posadili so 20.000 jablan in 4.000 hrušk. Del sadovnjaka je tekom let propadel, ker ni bilo denarja za vzdrževanje, zato tudi pridelka ni bilo, da bi lahko normalno poslovali. Pojavila se je izguba, ki je ni bilo mogoče poravnati, zato so v Zasavski kmetijski zadrugi pripravili program za preusmeritev.

Na teh površinah bodo postopoma uredili zemljišče za pridelovanje živinske krme. Teren je namreč precej nagnjen in neprimeren za drugo obdelavo. Celokupni stroški za preusmeritev bodo znašali okoli 7 milijonov din.

NOVA STANOVANJA

V začetku marca t.l. so dokončali nov poslovno-stanovanjski objekt ob ulici 1. junija v Trbovljah. Nosil je investicijsko označbo SPO, kar pomeni stanovanjsko-poslovni X objekt. Zgradili so ga na mestu bivše zgradbe društva upokojencev Trbovlje. V zgradbo se je vselilo 15 družin, od tega tudi tri iz našega kombinata. Objekt je gradila Samoupravna stanovanjska skupnost Trbovlje, dela pa je izvajala TOZD Operativa Zasavje Trbovlje, ki je združena v GIP Beton Zasavje. Načrt so pripravili v projektivnem oddelku IBT v Trbovljah, projektant Stane Golob, dipl. inž. arh., Poslovni del zgradbe pa bodo vselili v glavnem v začetku aprila t.l. V spodnjem delu bodo prostori za ljudsko knjižnico, v zgornjih prostorih pa pisarne družbenopolitičnih organizacij občine Trbovlje.

USTANOVILI SO DRUŠTVO AKVARISTOV

V Strojni Tovarni so iz vrst članov kolektiva ustanovili inciativni odbor za ustanovitev novega društva v Trbovljah, ki se imenuje društvo akvaristov. Društvo bo združevalo gojitelje najrazličnejših ribic, ki jih imajo v stanovanjih v akvarijih. Trenutno šteje društvo okoli 50 članov. Povezati nameravajo številne, doslej neorganizirane občane — akvariste. Teh je v Trbovljah, verjetno pa tudi v drugih revirskih krajih, kar precej.

ŠPORTNO PRVENSTVO JLA BO V ČRNOMLJU

Letos bo v času od 3. do 7. junija v Črnomlju 36. športno prvenstvo in četrti pregled kulturno-zabavne dejavnosti Ljubljanskega armadnega območja. Ob tej priliki bodo organizatorji izdali poseben bilten z objavo običajnih podatkov. Pri organizaciji tega srečanja bodo sodelovali tudi nekateri člani kolektiva rudnika Kanižarica. (tl)

Visok obisk v rudniku Velenje

Dne 11. marca t.l. sta obiskala velenjske rudarje predsednik predsedstva SRS Viktor Avbelj in predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Janez Zemljarič. Rudarje sta obiskala neposredno na odkopu premoga v jami Škale. Pogovoru s predstavniki rudarskega elektroenergetskega kombinata Velenje, družbenopolitičnih organizacij in občine Velenje se je pridružil še član predsedstva SRS Tone Bole. Velenjčani so ob tej priliki goste seznanili s svojimi srednjeročnimi načrti.

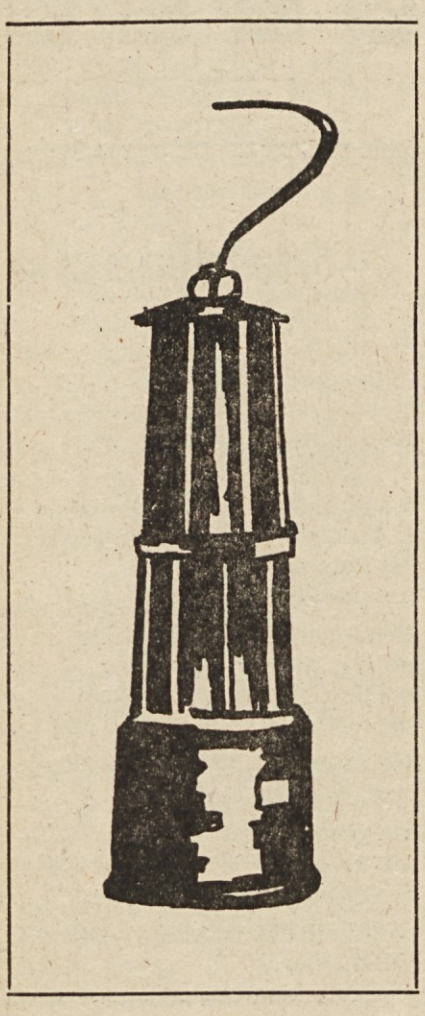

Razstava mineralov in fosilov bo maja v Tržiču

Dne 23. januarja je bila v Tržiču 3. letna Skupščina društva prijateljev mineralov in fosilov. Udeležil se je je Jože Guna st. kot predstavnik pokroviteljev 8.mednarodne razstave mineralov v letu 1980, ki so bili: Skupščina občine Trbovlje, REK Edvarda Kardelja, Rudis Inženiring in Zlatarstvo Trbovlje.

Iz poročil, ki so bila podana na Skupščini je bilo razvidno, da je bilo Društvo v preteklem obdobju izredno aktivno. Posebej je treba tu poudariti uspešno organizirano 8. mednarodno razstavo mineralov in fosilov ter široko mednarodno dejavnost društva.

V okviru in času 8. mednarodne razstave, njen častni pokrovitelj je bil Miha Marinko, je društvo založilo in izdalo izredno zanimivo knjižico: »Okamenelo življenje v tržaškem prostoru«, ki jo je napisal naš ugledni in poznani znanstveink prof. dr. Anton Ramovš.

V času mednarodne razstave je bil organiziran tudi simpozij oziroma seminar: «Sodobni vidiki geologije«, ki so se ga udeležili učitelji in profesorji osnovnih in srednjih šol Gorenjske.

Društvu je tudi uspelo, da je Skupnost PTT Jugoslavije za to razstavo izdala serijo štirih znamk, na kateri so prikazani najlepši minerali — kristali Jugoslavije.

8. mednarodna razstava pa je bila zanimiva še po tem, da je na njej prvič sodeloval s svojimi eksponati tudi Prirodnjački muzej iz Beograda.

Prav tako je na tej razstavi prvič prikazana razstava fosilov jeseniškega prostora, ki jo je strokovno pripravil kustos muzeja Železarne Jesenice, Jože Bedič.

K navedenemu strokovnemu aspektu 8. mednarodne razstave pa je vsekakor potrebno omeniti še izredno zanimive eksponate nakita Zlatarne Celje in Zlatarstva Trbovlje, svetovno znane ohridske bisere in pa eksponate krapinskega pračloveka, s katerimi je na tej razstavi sodeloval Paleontološki muzej iz Zagreba.

Komercialni del razstave je obsegal razstavo neobdelanih in obdelanih mineralov iz vsega sveta, nakup in prodajo mineralov in izdelkov, pri čemer pa so prednjačili inozemci.

Posebej je omeniti še poslovni del razstave, v okviru katerega so organizatorji razstave in vodstvo Društva imeli uspešne razgovore o sodelovanju in krepitvi stikov tako z Zlatarno Majdanpek, tovarno Korund Kruševo (prvo tovarno pri nas, za obdelavo dragih in poldragih kamnov), Zavodom Golovec Celje, tovarno stekla Kristal Zaječar in z inozemskimi poslovnimi partnerji.

Društvo prijateljev mineralov in fosilov Tržič je tudi že navezalo stike z Gospodarsko zbornico Slovenije z željo, da se vsakoletna mednarodna razstava mineralov vključi v listo sejemskih prireditev SR Slovenije.

Tudi zunaj meja naše države se je društvo že dobro uveljavilo s svojim sodelovanjem. Dokaz temu so vsakoletna vabila k sodelovanju na razstavah mineralov v Münchnu, Veroni in Tišnovu (ČSSR). Na teh mednarodnih razstavah pa sklepajo vedno nove stike z inozemskimi društvi in uglednimi znanstveniki — geologi in mineralogi.

Na Skupščini društva so podali in sprejeli tudi poročilo o pripravah in programu 9. mednarodne razstave mineralov in fosilov, ki bo letos 9. in 10. maja v Tržiču. Pokrovitelja sta: tovarna stekla »Kristal« Zaječar, ki je tudi pobratena z občino Tržič.

9. mednarodna razstava mineralov in fosilov bo prikazovala naslednje:

— razstavo mineralov in fosilov domačih in tujih razstavljalcev;
— posebno razstavo mineralov sekcije društva iz Mežice;
— posebno zbirko fosilov iz Jesenic;
— razstavo izdelkov Zlatarne Celje in Zlatarstva Trbovlje, tovarne obdelave dragih in poldragih kamnov Korund Kruševo;
— salon kristalnega stekla tovarne Kristal Zaječar;
— posebno razstavo: Živi svet podzemlja, ki jo bo pripravil Inštitut za raziskavo Krasa SAZU iz Postojne;
— prikaz tehnologije pridobivanja bakra in kristalnega stekla;
— svetovno razstavo poštnih znamk držav v svetu, ki so do sedaj

izdali znamke s tematiko: »Minerali in fosili«;
— razstavo plastike iz velenjskega lignita;
— prikazovanje filma o Timoški krajini — gospodarstvo in turizem.

Posebnosti letošnje 9. mednarodne razstave:

— pričakujemo, da bodo prvič nastopili tudi razstavljalci iz Bolgarije, Češke in Romunije;
— kulturna prireditev na predvečer razstave v izvedbi kulturnikov in umetnikov iz Zaječarja, ki bodo med drugim prikazali tudi folkloro Timoške krajine;
— pri organiziranju svetovne razstave znamk s tematiko minerali in fosili bodo sodelovali: Filatelistični zvezi Slovenije in Jugoslavije ter Jugomarka Beograd.

Za zaključek naj navedem še to, da so bili izvoljeni novi organi društva za naslednje mandatno obdobje.

JOŽE GUNA

Delovišča svojih mož in sorodnikov so si v jami Trbovlje ogledale ženske sredi marca t.l., ki so zaposlene v DS Pomožna dejavnost Trbovlje.

Foto D. Bregant

NEKAJ IZPOSOJENIH

Težko je breme, če nimaš nič početi. (Lacnetelle)

Izkušnja je ime, s katerim ljudje poimenujejo svoje napake. (O. Wild)

Ali ni ženska, ki jo ljubiš, vedno najlepša med ženami? (Balzac)

Mnogi ljudje niso nikoli mladi, a le nekaj jih je, ki nikoli ne ostarijo. (Washington)

Človek ni drugega kot vrsta dejanj. (Hegel)

Ženska sovraži ljubosumneža, ki ga ne mara, vendar bi bila jezna, če bi mož, ki ga ljubi, ne bil čisto nič ljubosumen. (Lenclos)

Modri in pridni ljudje se sramujejo svojih besed, zato rajši delajo. (Mihael Gosak)

Podelili so 1 odličja Svobod

Koncem februarja t. l. je zveza kulturnih organizacij Slovenije podelila letošnja odličja Svobod za umetniško — ustvarjalno in kultuno delo.

Iz vrst članov kolektiva našega kombinata je prejel odličje Svobode z zlatim listom za leto 1980 Tone Pleterski iz rudnika Senovo. Čestitamo!

ZKO odlikuje tiste posameznike, skupine, društva, organizacije in institucije, ki so z dolgoletnim in uspešnim delom zapustile na področju amaterizma v slovenskem kultunem prostoru vidne in vredne sledi. Ta odličja so bila letos podeljena že sedmič. Prejelo jih je 20 posameznikov, ena skupina in dve društvi. (tl)

Stabilizacija

Kriza gospodarska
celi svet mori,
samoupravna družba naša
se s stabilizacijo bori.

Kako premagovati težave,
ki mučijo današnji svet,
saj potrebe naše
ne moremo zatret.

Gospodariti moramo tako,
da vse koristilo nam bo —
potrata naj gre v pozabo,
na odpad le, kar ni za rabo.

Na smetišču naj ne bo več kruha
a pri delu ne lenuha.

Da prebrodimo to krizo
gospodarsko, s svetovno vizo,
si vzemimo za vodilo:

»GOVORITI MALO — DELATI OBILO!«

STEKLINA je hudo nevarna

Že v prejšnjih številkah našega glasila smo poročali, da so lovci oziroma občani ugotovili prisotnost steklih lisic in drugih okuženih živali tudi v revirjih, Hrastniku in Zagorju se je v prvi polovici marca t.l. pridružilo tudi Trbovlje. Zavoljo tega so bili sprejeti na občinski ravni strogi ukrepi, ki so jih krajani oziroma občani dolžni izvajati v vsakem pogledu. Gre za to, da preprečimo širjenje stekline, bodisi z ugrizi ali kakšnimi drugačnimi načini prenašanja. S tem v zvezi objavljamo nekaj opozoril, ki naj veljajo prav vsem prebivalcem:

— steklina je prišla k nam iz srednje Evrope preko Madžarske in Avstrije;

— vir okužbe je lisica nad lisico, ta pa dalje na psa, človeka, pižmovko ali drugo gozdno žival, mačko ali druge domače živali, lisice pa direktno lahko okužijo človeka;

— prenos stekline človeka na človeka ni znan;

— steklina je nalezljiva živalska bolezen, ki jo povzroča virus stekline in se prenaša na človeka z ugrizom ali z oslinjenjem bolnih živali skozi neopazno poškodovano kožo;

— ne zboli vsak, tudi če ga ugrizne stekla žival, ni pa nobenega znamenja, ki bi kazalo, da prizadeti ni zbolel;

— na ugrizni rani se okužena rana ne pozna, rana se lepo zaceli;

— kdor oboli za steklino, zanesljivo umre, bolezen traja le nekaj dni;

— od vdora povzročitelja v telo do prvih znamenj bolezni mine lahko nekaj tednov, mesecev ali tudi let;

— značilna znamenja bolezni pri človeku so: strah pred vodo, obilno slinjenje in vznemirjenost.

Pot širjenja stekline je dvojna:

a) gozdna steklina, ki jo širijo predvsem lisice in druge gozdne živali;

b) mestna steklina, ki jo raznašajo psi, mačke in vse druge domače živali.

— Znamenja stekline pri psu so: zmedeno vedenje, uživanje neprebavljivih predmetov, hripavo lajanje, naježena koža, pobešen jezik, močno slinjenje, podvit rep, divji pogled;

— ukrepi proti širjenju bolezni med živalmi na področju, kjer se je steklina že pojavila: cepljenje psov in karantena sumljivih in kupljenih domačih živali, predvsem psov (trajanje določi živinozdravnik);

— kontumac psov in mačk, ki živijo na okuženem območju;

— iztrebljanje potepuških psov in mačk;

— zatiranje miši, ki so glavna hrana lisic;

Ukrepi za preprečevanje obolenja pri človeku:

. opreznost pred neznanimi živalmi, divjimi in domačimi. Lisice so navidezno pohlevne, ne bežijo pred človekom, ampak pridejo k hiši in tudi v stanovanje;

. prepoved lova s psi;

. prepovedano je odirati kožo in shranjevati trofeje.

Prva pomoč:

. po ugrizu ali oslinjenju neznane živali je treba prizadeto mesto dobro umiti z milom, nato nemudoma oditi k zdravniku;

. o potrebi cepljenja proti steklini odloča strokovnjak v antirabični ambulanti.

(povzeto po navodilih RKS)

Vsakdanja sklanjatev

Satiblizacija beseda vsem poznana,
s planom naloga nam zadana.
Stabilizacije se moramo lotiti,
z boljšim delom potrebe kriti.

Stabilizaciji se radi bi ognili,
a časi na kredit na žalost so minili.

Stabilizacijo si vsi želimo,
a poti do nje tako bojimo.

Pri stabilizaciji se bomo učili,
z njo v prisili si duha bistrili
(in dobrine s pridom uporabili).

S stabilizacijo pa bomo dokazali,
kakšni mi smo gospodarji.

Maks MARINČIČ

HUMOR in ANEKDOTE

V avto šoli je vprašala nadobudna učenka, bodoča voznica, inštruktorja: »Če bi meni med vožnjo zmanjkalo bencina pa bi peljala kar naprej, ali bi to avtomobilu kaj škodovalo?«

Ženska je kot servieta. Najprej jo ima človek na kolenih, potem pa okrog vratu.

Neki možakar pride k zdravniku. »Gospod zdravnik, ali mi lahko pomagate? Pozabil sem svoje ime.« — »Seveda vam bom pomagal,« pravi zdravnik, »toda pojdiva lepo po vrsti. Najprej, kako se pišete?«

»Svinjarija«, preklinja Egon v baru. »Pomisli, moj celodnevni zaslužek mi je bil ukraden.« »Ali je bilo veliko?« vpraša ljuba. »Ne vem točno, toda vsekakor je bilo 12 denarnic.«

V banko plane zakrinkan moški in zavpije blagajniku: »Roke dol!« »Vi mislite verjetno roke gor!« ga vpraša blagajnik. »Najlepša vam hvala, da ste me opozorili«, pravi ropar. Sedaj šele vem, zakaj se mi do zdaj še noben rop ni posrečil.«

Po hudem prepiru pravi mlada žena možu: »Tako, sedaj grem pa domov k mami. Ampak jutri se z njo vrnem.«

»Ne vem kaj bo iz tega,« pravi kmet sosedu. »Že teden dni ležim v hlevu in čakam, kdaj bo krava povrgla, teleta pa ni.« »Veš,« pravi sosed, »to je tako: če krava pogleda tebe, misli, da je teleta že imela.«

Milan Kovač

»Praviš, tovariš, da bi rad mojo hčerko za ženo. Pa imaš dovolj OD, da boš vzdrževal celo družino?«

»Ali ima že družino?«

»Jože, kaj se tako kislo držiš?« »Kaj se ne bi. Imam mlado ženo, ki je kar naprej bolna.« »Jaz imam pa staro, ki je kar naprej zdrava«.

Francelj je kričal v gostilni, da so mu ukradli dežnik.

Natakar pa: »Imaš pa res srečo, pravkar je nehalo deževati.«

Pred telefonsko celico stoji dolga vrsta ljudi. V njej pa stoji Nace in ne spregovori niti besedice. Pa se eden od čakajočih razburi in odpre vrata. »Oprostite, če ne govorite, bi lahko eden od nas.«

»Motite se, tovariš, odvrne Nace, govorim namreč z ženo!«

»Janez, zakaj se pa ločuješ od žene?« »Ah, preveč hodi okrog po gostilnah.« »Ali pije?« »Ne, mene vedno išče«.

Sredi noči so na dom poklicali zdravnika. Pregledal je bolnika in vprašal: »Ste že naredili testament?« »Ne, je tako hudo?« »Takoj pokličite sorodnike in advokata!« »Jojmene, pa moram res že umreti?« »Sploh ne, tovariš, samo nočem biti edini, ki ste ga sredi noči vrgli iz postelje po nepotrebnem«.

Direktorjeva žena kriči nad svojim (zelo zaposlenim) možem: »Ubogi otroci! Zjutraj, ko odideš, so še vsi v postelji, zvečer, ko prideš, pa že vsi spijo. Pošlji jim vsaj tu pa tam kakšno razglednico.«

Pri Feriju ob dveh ponoči zazvoni telefon: »Prosim, je tam 2-2-1-1-6-6?« »Ne, pomota! Pri meni je 22-11-66.« »Oh, oprostite, potem sem se pa zmotil.« »Nič hudega, sem moral tako vstati, ker mi ravno zvoni telefon«.

»Dolfe skoči iz postelje in pokliče zdravnika.« »Tovariš doktor, pridite prosim takoj, sanjalo se mi je, da sem jedel travo«. »Dragi tovariš, to vendar ni nič hudega.« »To vi pravite doktor, ampak ko sem se zbudil, je bila žimnica prazna.«

Marinka Strniša

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Rudi Kreže. Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Skrinar, Hinko Jazbec, Matjaž Cerovac, Ivan Gorobinko, Dragica Bregant, Janez Oberžan (predsednik odbora), Emil Kohne (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik). Naklada 3.400 izvodov.

Za člane kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen.

Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974 spada glasilo »Srečno« med proizvode iz 7. točke 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Tisk KTL — TOZD TIKA Trbovlje.